BBC

OGRODOWA MAPA POLSKI: **FESTIWALE KWIATÓW NA CAŁY ROK**

Maj 5 (66)/2024

Gardeners' World

EDYCJA POLSKA

Angielski ogród kuchenny w CLUMBER PARK

Kolorowe KWIATOWE DUETY

JAK ZROBIĆ *sadzonki zielne*

TESTUJEMY
Kosiarki na każdą kieszeń

Wiszące rośliny doniczkowe

Apetyt na lato

* ***Bezproblemowe warzywa***
* ***Plony pełne smaku***
* ***Jadalne kwiaty***

CHWASTY
Monty usuwa je ekologicznymi sposobami

PRZYCINANIE
Frances zagęszcza niesforne byliny prostą metodą

POJEMNIKI
Adam pokazuje ciekawe kompozycje w doniczkach

Maj 5/2024
cena 17,90 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 2391-8381 Indeks 403636
05
9 772391 838142

epiasa.pl 1a754611c7

eprasa.pl 1a754611c7

Prenumerata

Gardeners' World. Edycja Polska to wydanie licencyjne największego brytyjskiego magazynu ogrodniczego BBC *Gardeners' World Magazine*. W polskiej edycji dzielimy się z wami naszymi odkryciami – od inspirujących ogrodów (angielskich i polskich) i zachwycających roślin, po zakupowe wskazówki i podpowiedzi, co zrobić, by ogród był zawsze w kwitnącej formie.

Zamów prenumeratę
Gardeners' World. Edycja Polska
w wersji drukowanej
lub elektronicznej na
www.UlubionyKiosk.pl

Welcome

Początek wiosny był w tym roku wyjątkowo ciepły, ale maj, kojarzący się z zapachem lilaków i konwalii oraz śpiewem słowików oferuje zwykle jeszcze więcej słonecznych i ciepłych dni. Na każdym kroku widać soczystą zieleń, a byliny zaczynają tłoczyć się na rabatach i zapełniać wszystkie puste miejsca po wczesnych kwiatach cebulowych.

Rośliny rosną jak szalone i trudno nie cieszyć się ich pięknem (str. 8-21), ale wśród nich przybywa również gatunków niepożądanych. Dlatego w tym wydaniu Monty podpowiada, jak sobie radzić z chwastami (str. 30) i jak, ekologicznymi metodami, usuwa je w Longmeadow. Uczy, jak rozpoznawać te najpopularniejsze i w jaki sposób się rozprzestrzeniają.

Gdy już zrobimy porządki z chwastami, możemy działać dalej! W połowie miesiąca mija ryzyko wiosennych przymrozków i nadchodzi wreszcie pora na przeniesienie na zewnątrz rozsady ciepłolubnych warzyw. Jack i Rukmini tłumaczą, jak uzyskać plony bez większych nakładów pracy (str. 88 i 96), co sadzić w maju oraz jak dbać o delikatne sadzonki.

Po inspiracje wybierzmy się na wycieczkę do jednego z najpiękniejszych ogrodów kuchennych – Clumber Park (str. 46). Kasia przybliża historię tego niezwykłego założenia i wyjaśnia, według jakiego klucza obsadzane są tam zagony oraz w jaki sposób ogrodnicy wykorzystują ciepło ceglanych murów.

Tym, którzy szukają pomysłów na ożywienie ogrodu kolorem, zapraszam do świata ulubionych barw Łukasza (str. 56). Na kilkunastu przykładach pokazuje, jak łączyć żółty z fioletem i jakie rośliny wybrać, by taki zestaw zwracał uwagę w ogrodzie od wiosny do jesieni.

Eksperci z Aweside Farm w tym miesiącu również skupiają się na roślinach ozdobnych, ale wybrali wyłącznie te o jadalnych kwiatach (str. 88) – radzą, jak je uprawiać, kiedy zbierać oraz do jakich potraw wykorzystywać.

Z myślą o małych przestrzeniach prezentujemy różnorodne kompozycje w donicach, bo najwyższa pora sięgnąć po gatunki egzotyczne i ciepłolubne zioła (str. 24 i 61), a także kwiaty balkonowe, takie jak pelargonie (str. 51). Podpowiadamy, jak samodzielnie ozdabiać doniczki, wykorzystując przedmioty znalezione na strychu lub szopie na narzędzia oraz jak aranżować ogrodową przestrzeń niskim kosztem (str. 65), by ogród stał się azylem nie tylko dla nas, ale i dla dzikich zwierząt (str. 74).

Małgorzata Wójcik
Redaktor naczelna
malgorzata.wojcik@avt.pl

Eksperci Gardeners' World

Monty Don
Ogrodnik-samouk, główny prowadzący Gardeners` World. Entuzjasta psów i upraw ekologicznych, z czytelnikami spotyka się w swoim ogrodzie w Longmeadow.

Carol Klein
Ogrodniczka, łączy występy w telewizji z pisaniem i obowiązkami w jej własnym ogrodzie w Glebe Cottage. Inspiruje nas niezwykłą energią i bogatym doświadczeniem.

Alan Titchmarsh
Autor poczytnych poradników i kilku programów telewizyjnych. Dzieli się bogactwem wiedzy o uprawie roślin, dba o swoje grządki w Hampshire.

Rekha Mistry
Ogrodniczka, influencerka i prezenterka. Z zapałem uprawia na działce warzywa, zioła i owoce w zgodzie z naturą. Prezentuje przepisy na dania z ich udziałem.

Adam Frost
Utytułowany architekt krajobrazu, zdobywca wielu nagród na Chelsea Flower Show. Pokazuje, że pielęgnacja ogrodu wcale nie musi być skomplikowana.

eprasa.pl 1a754611c7

SPIS TREŚCI

maj 2024

LUBIMY

8 Gwiazdy maja

20 Powojniki z drugiej grupy

24 Kompozycje o wyrazistych kolorach

INSPIRACJE

30 Sposób na chwasty
Ekologiczne metody Monty'ego

34 Kwitnące rośliny domowe
O zwisających pędach

40 Ogrodowa mapa Polski
Festiwale kwiatów

42 Ogrody roku 2023
– ogrody czytelników
zielona miejska oaza

46 Angielskie otwarte ogrody
Clumber Park

51 Baw się pelargoniami
Dekoracje z upcyklingu

56 Na żółto i fioletowo
Zestawienia do donic i na rabaty

61 Donice pełne radości
Zasady uprawy, stylowe połączenia

65 Oszczędne ogrodnictwo
Aranżacja ogrodu za grosze

69 Powojniki na początek sezonu
Odmiany wielkokwiatowe

86 Bez czarny
Dwa przepisy na dania z kwiatów

93 Rozmnażanie roślin
Sadzonki zielne

101 Kosiarki na każdą kieszeń
Ręczne, elektryczne, akumulatorowe

FAUNA W OGRODZIE

74 Miejsce dla dzikiej przyrody

WŁASNE UPRAWY

79 Bezproblemowe zbiory

88 Kwiaty jadalne

96 Uprawiaj i jedz

FELIETON

22 Cały Monty

28 Rozmowy przy płocie

121 Opowieści Titchmarsha

30
Gdy w maju robi się ciepło, a gleba jest jeszcze wilgotna, chwasty mają idealne warunki do rozwoju. Monty podpowiada, jakie ekologiczne metody pozwalają utrzymać je w szachu

101
Niedroga kosiarka będzie w sam raz do skoszenia małego i średniego trawnika, przekonuje Kay Maguire

74
Alan pokazuje, jak przyciągnąć dzikie stworzenia i jednocześnie stworzyć piękne miejsce na świeżym powietrzu

eprasa.pl 1a754611c7

TEMATY Z OKŁADKI

56
101
79, 96, 88
40
46
93
34
30, 116, 61

Zdjęcie: Jason Ingram

61
Adam dzieli się poradami, jak uprawiać rośliny w pojemnikach i wykorzystać w ogrodzie nawet najmniejszą przestrzeń

93
Zdobądź więcej roślin za darmo, korzystając z porad Nicka dotyczących rozmnażania przez sadzonki zielne

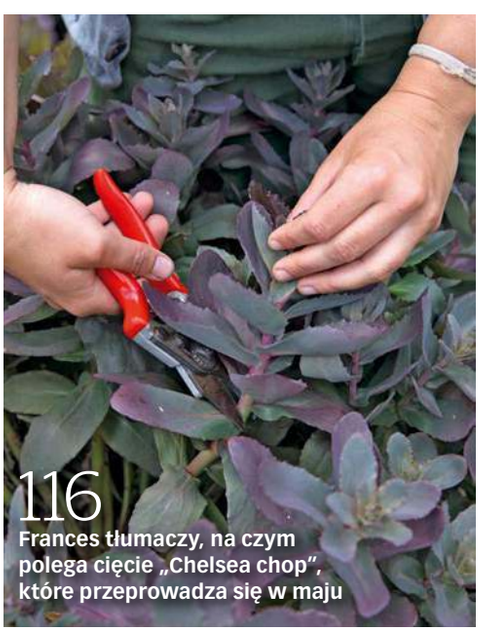

116
Frances tłumaczy, na czym polega cięcie „Chelsea chop", które przeprowadza się w maju

88
Kwiaty dodają sałatkom naturalnego piękna, koloru oraz smaku. Eksperci z Aweside Farm udzielają porad na temat uprawy jadalnych roślin ozdobnych

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM, PAUL DEBOIS, NEIL HEPWORTH

Plan działań

107 Ułóż trawnik z darni
108 Zamontuj domek dla pszczół
109 Nawieź trawnik
110 Wysiej rośliny jednoroczne
111 Przytnij byliny
112 Pobierz sadzonki zielne
113 Wysiej sałaty
114 Uważaj na mszycę burakową
115 Przygotuj truskawki do zbioru
116-118 Zastosuj cięcie „Chelsea chop"

pytania i odpowiedzi

119-120 Eksperci radzą czytelnikom

PRENUMERATA s. 11

eprasa.pl 1a754611c7

Lista zakupów

◀ Zestaw narzędzi Fiskars

Stwórz w domu prawdziwą kwietną oazę. Nie potrzebujesz wielkiej przestrzeni, aby cieszyć się pięknymi roślinami wokół siebie – na balkonie możesz mieć nawet ziołowy ogród. Poręczne narzędzia do sadzenia, przesadzania i pielęgnacji małych roślin z pewnością ułatwią aranżację niewielkiej zielonej przestrzeni. Zestaw składa się z konewki, opryskiwacza, pojemnika na narzędzia, składanej maty, łopatki do ziemi oraz łopatki do ziemi i szczotki. Każdy z produktów sprzedawany jest oddzielnie.

www.fiskars.pl

▶ Podłoże Osmocote® do Kwiatów Balkonowych

Maj to okres na kwitnące balkony i tarasy. Zaopatrz się w gotowe podłoże do kwiatów balkonowych z unikalną mieszanką torfową, nawozem Osmocote® i ekologicznymi włóknami drzewnymi, które stworzy optymalne warunki dla twoich roślin balkonowych.

www.lovethegarden.pl

▼ Duńskie i angielskie szklarnie ogrodowe

Wybierz dla siebie jeden z ponad 30 modeli szklarni i oranżerii ogrodowych, wykonanych z aluminium lub drewna cedrowego. Wypełnione są szkłem hartowanym lub ogrodniczym. Doskonałą jakość potwierdza 12-letnia gwarancja. Ofertę uzupełnia bogaty wybór akcesoriów przydatnych do uprawy, m.in. ogrzewacz powietrza.

www.topszklarnie.pl

▶ Substral Naturen Kompleksowa Ochrona 3w1

W 100% naturalny, łatwy w użyciu preparat o potrójnym działaniu: akarycyd, insektycyd i fungicyd, dostępny w postaci sprayu gotowego do użycia. Zwalcza insekty i chroni przed chorobami grzybowymi na różach, drzewach oraz krzewach ozdobnych. Może być stosowany w domu, ogrodzie i na balkonie.

www.lovethegarden.pl

◀ Marchew jadalna GNIFF

Średnio późna odmiana marchewki pochodzącej ze szwajcarskich Alp o ciekawym ametystowym zabarwieniu skórki. Korzeń dość krótki (10-12 cm), ostro zakończony. Po przekrojeniu widać duży, dobrze zaznaczony kremowo rdzeń otoczony żółtym pierścieniem. Doskonała odmiana na aromatyczne soki i desery z dodatkiem lawendy i do marynowania. Wymaga ziemi dobrze uprawionej, żyznej i dostatecznie wilgotnej.

www.toraf.pl

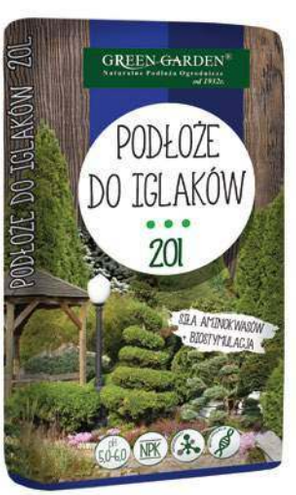

◀ Podłoże do iglaków z biostymulacją i aminokwasami

Podłoże bogate w odpowiednie składniki odżywcze zapewni zdrowy wygląd twoim roślinom iglastym. Produkt jest odpowiedni zarówno do sadzenia, jak i przesadzania. Właściwości fizyczno-chemiczne podłoża doskonale wpływają na napowietrzenie i nawodnienie systemu korzeniowego, co jest kluczowe w rozwoju iglaków. Dostępne w opakowaniach foliowych 20 lub 50 litrów.

www.ggarden.eu

eprasa.pl 1a754611c7

▶ Ogórek ALOE F1

Odmiana średnio wczesna, bardzo plenna, doskonała do uprawy w gruncie. Ogórek ten jest odporny na wiele chorób grzybowych i wirusowych, co pozwala ograniczyć stosowanie środków ochrony roślin. Owoce są kształtne, smukłe, ciemnozielone z licznymi brodawkami, genetycznie pozbawione goryczy, doskonałe do kiszenia i konserwowania.

www.roltico.pl

◀ Ogórek CORVETA F1

Odmiana wczesna, tworzy smaczne, cylindryczne, ciemnozielone owoce o delikatnej skórce z rzadko rozsianymi brodawkami z białymi kolcami. Owoce nie posiadają goryczy; ta cecha uwarunkowana jest genetycznie.

www.roltico.pl

◀ Preparat na ziemiórki Bros naturalnie

Preparat mikrobiologiczny przeznaczony do roślin doniczkowych. Stwarza niekorzystne warunki dla bytowania i rozwoju ziemiórek – zawiera pożyteczne mikroorganizmy glebowe, wytwarzające substancje, które znacząco obniżają atrakcyjność podłoża dla tych szkodników. Preparat wykazuje bardzo dużą skuteczność – badania wykazały, że po 3 zabiegach ilość larw ziemiórek zmniejszyła się o 92,5%, a dorosłych osobników o 93,3%. Preparat nie jest środkiem ochrony roślin i nie zawiera aktywnych substancji chemicznych.

www.bros.pl

◀ Wyrywacz do chwastów EXP STALCO GARDEN

Wyrywacz do chwastów to narzędzie, dzięki któremu usuniesz niepożądane rośliny i ograniczysz użytkowanie środków chemicznych w ogrodzie. Najważniejszym elementem narzędzia jest część robocza, tzw. chwytak, który dzięki innowacyjnej konstrukcji umożliwia łatwe usuwanie chwastów z podłoża razem z długim korzeniem. Uchwyt z ergonomiczną rękojeścią zapewnia komfortową pracę w pozycji stojącej. Wyrywacz wykonany jest z wysokiej jakości materiałów, które gwarantują trwałość i niezawodność.

▶ Trawa szybko rosnąca COMPO Turbo Trawnik

Innowacyjna mieszanka nasion traw szybko rosnących, która zapewnia intensywny i zdrowy rozwój trawnika. Idealna dla tych, którzy pragną szybkich i efektywnych rezultatów. To mieszanka 3w1: doskonała do zakładania nowych trawników, zagęszczania już istniejących oraz uzupełniania ubytków. Idealna do trawników ozdobnych, użytkowych i sportowych. Trawy w tej mieszance posiadają unikalną zdolność samozagęszczania się, co oznacza mniej pracy i więcej naturalnej piękności twojego trawnika. Dzięki tworzeniu rozłogów, trawnik staje się gęstszy i bardziej odporny na użytkowanie.

www.compo.pl

▼ Nawóz naturalny Vila PRO COMPLEX NATURE

Silnie skoncentrowany naturalny nawóz organiczny pochodzenia zwierzęcego, dedykowany do pielęgnacji wszystkich rodzajów trawników. Forma mikroganulatu doskonale rozprowadza się przy użyciu siewnika, co zwiększa efektywność stosowania. Nawóz posiada neutralny zapach i jest bezpieczny dla ludzi i zwierząt, a jego w 100% naturalny skład bez dodatków chemicznych i wypełniaczy, zabezpiecza przed przypaleniem trawnika. Polecany jest szczególnie na gleby piaszczyste i ubogie w składniki pokarmowe. Regularne stosowanie poprawia strukturę gleby oraz zwiększa jej zdolność do magazynowania wody.

www.novaminerals.pl

eprasa.pl 1a754611c7

eprasa.pl 1a754611c7

Lubimy maj

O rety, to już prawie lato!

Słońce ogrzewa nam twarze, a radość wypełnia serca. Uciąłem sobie drzemkę i nagle zdałem sobie sprawę, że wszystko rośnie jak szalone, a ogród, który przez ostatnie kilka miesięcy wyglądał całkiem nieźle, teraz rozkwita i rozrasta się z niezwykłym entuzjazmem. Chciałbym wierzyć, że nawet dobrze znany sygnał alarmowy „mayday, mayday!" nawiązuje do tego majowego momentu (oczywiście pochodzi on od francuskiego „m'aidez" – „pomocy"). Tak czy inaczej, pora otrząsnąć się z trudów zimy, przepasać biodra i ruszyć do ogrodu.

TEKST JAMES ALEXANDER-SINCLAIR

GWIAZDA MIESIĄCA

Bodziszek leśny
(*Geranium sylvaticum*) 'Mayflower'

Szczerze mówiąc, nie jest to ani najbardziej ekscytująca, ani najrzadsza roślina na świecie: nie wywoła zazdrości u szarotki ani bezsenności u storczyka. Żaden botanik nie wznieci z jej pomocą ognia akademickiego dyskursu. Jednak bez bodziszków rozsianych wzdłuż krawędzi, wczesnoletnia rabata zielna byłaby mniej atrakcyjnym miejscem. Ich zadaniem jest częściowe ukrycie nieatrakcyjnych łodyg wyższych sąsiadów, a także radowanie świata prostym kwiatami, tak przyjemnymi i niebieskimi, jak majowe niebo.

Jeśli są posadzone w pełnym słońcu, upewnij się, że nie mają za sucho. Podziel wiosną.
Wysokość x Szerokość 70 cm x 30 cm

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG

eprasa.pl 1a754611c7

TEST KWASOWOŚCI

W tej roślinie zakochuje się każdy, ale – tak jak w przypadku wszystkich pokus – nie każdy może ją mieć. Przykro mi, jeśli masz zasadową ziemię; kieruję wyrazy ubolewania do ogrodników uprawiających na wapiennej glebie i przepraszam tych, którzy lubią rozrzucić trochę obornika na swoich rabatach: to nie jest roślina dla was. Ona potrzebuje przepuszczalnej i kwaśnej ziemi. Jeśli możesz jej ją zapewnić, to masz niezwykły skarb w posiadaniu.

Embothrium coccineum

Należy do rodziny srebrnikowatych – stąd te wymagania. Rozmnażaj z nasion lub sadzonek pobranych latem, którym od spodu trzeba zapewnić ogrzewanie. **W x S** 6 m x 4 m

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; JASON INGRAM

AKSAMITNE PORTO

Podobnie jak inne rośliny o ciemnych, aksamitnych płatkach, ta również jest bardzo uwodzicielska. Ma wyraziste, zielone ulistnienie, ale to nic w porównaniu z kwiatami, które mają płatki w kolorze szlachetnego porto, ogniste nitki pręcików i wspaniałą palisadę złocistych jak wschód słońca pylników. Jak śpiewał Bob Dylan: „Milion twarzy u mych stóp, ale wszystkim, co widzę, są ciemne oczy". To niekoniecznie piosenka o roślinach, ale wiesz, o co mi chodzi.

Piwonia (*Paeonia*) 'Dark Eyes'

Jedna z piwonii międzygatunkowych (mieszaniec piwonii bylinowych i krzewiastych) o małych kwiatach. **W x S** 75 cm x 50 cm

eprasa.pl 1a754611c7

Wiosenne

–50%

na wybrane roczne prenumeraty drukowane

89,50 zł
10 wydań w roku

89,40 zł
12 wydań w roku

Zaprenumeruj wybrane czasopismo z rabatem aż 50%!

Promocja wiosenna dotyczy rocznych prenumerat drukowanych czasopism:
• Gardeners' World (10 wydań w roku) • O Czym Lekarze Ci Nie Powiedzą (12 wydań w roku)

Zamów prenumeratę na www.UlubionyKiosk.pl/prenumerata lub poprzez dokonanie przelewu na konto AVT-Korporacja sp. z o.o., ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa, ING BANK ŚLĄSKI 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013 (w tytule wpłaty podaj nazwę czasopisma).

Masz opłaconą bieżącą prenumeratę? Już teraz przedłuż ją z rabatem 50%.

Promocja trwa do 31.05.2024 i nie łączy się z innymi promocjami Wydawnictwa AVT.
Koszt wysyłki (list standardowy nierejestrowany) pod wskazany adres w Polsce ponosi wydawnictwo.

eprasa.pl 1a754611c7

BŁĘKITNY KOLOR BLUE

Jaka jest dobra zbiorowa nazwa dla roślin o błękitnych kwiatach? Bukiet? (zbyt zwyczajnie), brygada? (zbyt agresywnie), błękitna melancholia? (może w piosenkach, ale te kwiaty są na nią zbyt optymistyczne), badabum? (zbyt dźwiękonaśladowczo). Myślę, że tę konkretną kompozycję można trafnie opisać jako błękitna bombonierka.

Farbownik (*Anchusa*) 'Loddon Royalist'

Krótkowieczna bylina, która wymaga naprawdę porządnego drenażu. Usuwaj przekwitłe kwiaty. **W x S** 1 m x 60 cm

Kosaciec (*Iris*) 'Jane Phillips'

Jeden z najlepszych irysów – delikatnie pachnący i z pięknie przystrzyżoną bródką. Wymaga podpórek. **W x S** 1,2 m x 60 cm

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl

NAJWIĘKSZY MAGAZYN

DLA BUDUJĄCYCH I REMONTUJĄCYCH DOM

NOWY NUMER JUŻ W SPRZEDAŻY!

BUDUJEMYDOM.PL

epinsa.pl 1a75401167

NA KAŻDĄ OKAZJĘ

Jeśli masz długi płot, który wymaga zakrycia, powojniki z grupy Montana będą bardzo dobrym pomysłem na początek. Jest z czego wybierać, a ta odmiana zdecydowanie znajduje się wysoko na liście. Nie mam pojęcia, kim była Freda, ale jestem pewien, że dzieliła zalety z tym doskonałym pnączem – wigor, przyjazność dla pszczół i ogólną urodę. Jedyną wadą są krótkowieczne kwiaty.

Powojnik górski (*Clematis montana*) 'Freda'

Łatwy w uprawie. Wymaga dość silnego przycięcia po kwitnieniu, aby utrzymać go w ryzach na przeznaczonym mu miejscu. **W x S** 6 m x 4 m

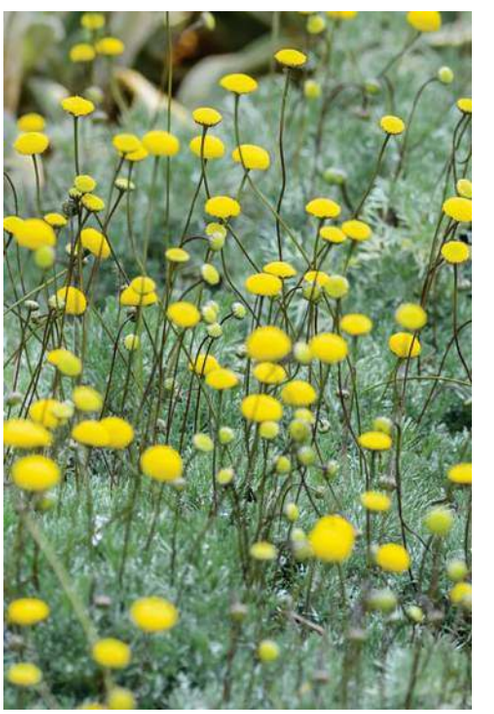

ŻÓŁTY GUZICZEK

Niektóre rośliny są dzikie, inne majestatyczne czy imponujące, a jeszcze inne zwyczajnie urocze. Oto jedna z nich: ludzie patrzący na tę roślinę często reagują tak, jak na widok kociaka lub świeżo wyklutego kaczątka. Mówią „Aaach…" najsłodszym głosem i wyciągają rękę, aby pogłaskać pierzaste liście i gapią się na słodkie, żółte, guzikowate kwiaty. Najlepiej rośnie w ogrodzie żwirowym lub pojemniku.

Kotula owłosiona (*Cotula hispida*)

Jest zimozielona, o ile ma dobry drenaż, a zima jest łagodna. Lekko przytnij wiosną. **W x S** 10 cm x 25 cm

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

ALEJA GWIAZD

To prawdopodobnie jedno z najpopularniejszych pnączy znanych z seriali telewizyjnych – chociaż glicynia wcale nie była jego główną gwiazdą. Porastała domy przy ulicy Wisteria Lane, gdzie mieszkały bohaterki tasiemca „Gotowe na wszystko" (ang. *Desperate Housewives*). Glicynia wytwarza pędy plączące się bardziej niż fabuła serialu, co samo w sobie jest niemałym osiągnięciem, a ta szczególna odmiana wyróżnia się jeszcze bajecznie długimi kwiatostanami, które mogą osiągać do 80 cm długości.

Glicynia kwiecista (*Wisteria floribunda*) 'Macrobotrys'

Zakwita pod koniec maja. Na słonecznych i ciepłych stanowiskach wydaje więcej kwiatów. Wymaga solidnych podpór – może połamać drewnianą pergolę lub udusić drzewo, po którym się wspina. Długie pędy przytnij pod koniec lipca za czwartym liściem. **Długość pędów** do 10 m

TEKST ŁUKASZ SKOP
ZDJĘCIA BOŻKA PIOTROWSKA

ELITA TOWARZYSKA

Bezkresną różnorodność tulipanów trudno ująć w sztywne ramy. Niemniej wszystkie gatunki i odmiany podzielono na 15 grup, biorąc pod uwagę m.in. ich kształty, pochodzenie i czas kwitnienia. Ten zalicza się do grupy 4 – mieszańce Darwina. To najwyższe ze wszystkich tulipanów, o sztywnej łodydze i ogromnych kwiatach, które otwierają się na przełomie kwietnia i maja. 'Apledoorn Elite' został wprowadzony na rynek w 1960 roku, więc możesz go nawet pamiętać z ogrodu swojej babci. Do dziś jest jednym z najbardziej niezawodnych tulipanów, a na dodatek pięknie pachnie.

Tulipan (*Tulipa*) 'Apeldoorn Elite'
Cebulki posadź w listopadzie na głębokość do 15 cm. Nie trzeba ich wykopywać – po kilku latach z jednej powstanie cała kępa. Długo utrzymuje świeżość w wazonie. **W x S** 60 cm x 15 cm

eprasa.pl 1a754611c7

PROSTO W SERCE

Świętowanie Walentynek w połowie lutego wydaje się wielką niesprawiedliwością i ciosem prosto w serce dla każdego miłośnika roślin – o tej porze roku na siłę trzeba się zadowolić różami, które przyleciały z Kenii albo tulipanami, które w domu prędzej zwiędną, niż się otworzą. Takie serduszka, na przykład, byłyby cudownym walentynkowym prezentem (nawet ich nazwa jest w liczbie mnogiej!), o ile tylko udałoby się przesunąć świętowanie o dwa-trzy miesiące do przodu. Ale właściwie… co stoi na przeszkodzie?

Serduszka okazałe (*Lamprocapnos spectabilis*) 'Valentine'

Wiele źródeł podaje, że kwitną od maja do lipca, ale najładniej (tak, jak na zdjęciu) wyglądają na początku maja. Lubią półcieniste, a nawet cieniste miejsca. Zasychają całkowicie późnym latem.

W x S 70 cm x 40 cm

REKLAMA

eprasa.pl 1a754611c7

UŚMIECH LOSU

Nazwa tego drzewa jest tablicą pamiątkową dla dwóch historycznie ważnych postaci – Anny Pawłownej Romanowej (wielkiej księżnej Rosji, Luksemburga i królowej Holandii), która była sponsorką wyprawy słynnego badacza fauny i flory Japonii, Siebolda do tego kraju oraz Roberta Fortune'a – szkockiego botanika, znanego przede wszystkim ze sprowadzenia nasion i sadzonek chińskiej herbaty do Indii. Paulownie kapryszą w Polsce z kwitnieniem, bo często przemarzają im pąki, więc każdy, komu to drzewo zakwitnie obficie, powinien z dumą dodać do jego nazwy jeszcze swoje nazwisko.

Paulownia Fortune'a (*Paulownia fortunei*) Fast Blue 'Minifast'
Wytrzymuje mrozy do około –20°C – dotyczy to przede wszystkim pąków kwiatowych, które zawiązują się późnym latem i muszą przezimować, żeby otworzyć się w maju. Nie pozbywaj się paulowni, której przemarzły gałęzie a nawet cały pień, bo dobrze odbija od korzeni. Posadź w zacisznym miejscu, aby pomóc jej przetrwać zimę. Ta odmiana zakwita już w drugim roku uprawy. **W x S** 5 m x 4 m

eprasa.pl 1a754611c7

CZAS NA CZOSNKI

Powszechnie nazywa się go także czosnkiem sztyletowatym. Kiedy rozwijają się kwiaty, jego liście już zasychają, co jest bolączką wszystkich czosnków oraz ogrodników, którzy wpadają w panikę, jeśli obserwują to zjawisko po raz pierwszy. Z czasem przyzwyczajają się, że ten typ tak ma i warto sadzić czosnki obok wcześnie pączkujących bylin, które szybko zatuszują ten mankament.

Czosnek bułgarski (*Nectaroscordum siculum*)

Cebule posadź w październiku. Nadaje się na kwiat cięty i na rabaty, które wiosną mają więcej wilgoci niż latem (latem mogą być nawet bardzo suche). Zranione pędy silnie pachną czosnkiem. **W x S** 100 cm x 40 cm

eprasa.pl 1a754611c7

Rebecca (‘Evipo016’)
Wiosną kwiaty w głębokim, zmysłowym odcieniu czerwieni, a później w kolorze czerwonego wina.
Wysokość x szerokość 1,8 m x 1 m

Diana’s Delight (‘Evipo026’)
Niebieskie kwiaty – wiosną zwykle pełne, później pojedyncze. Wiosną przytnij mocniej – do połowy wysokości.
W x S 1,2 m x 1 m

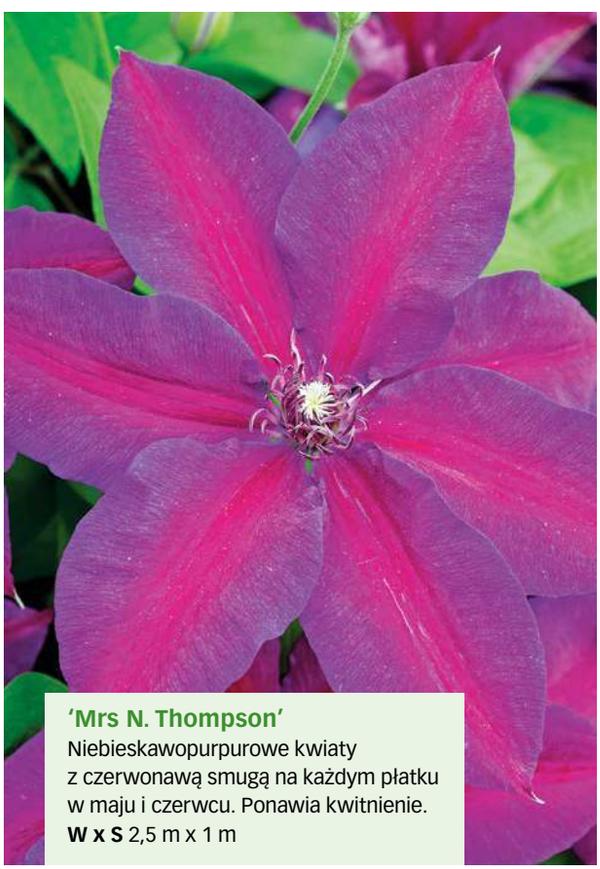

‘Mrs N. Thompson’
Niebieskawopurpurowe kwiaty z czerwonawą smugą na każdym płatku w maju i czerwcu. Ponawia kwitnienie.
W x S 2,5 m x 1 m

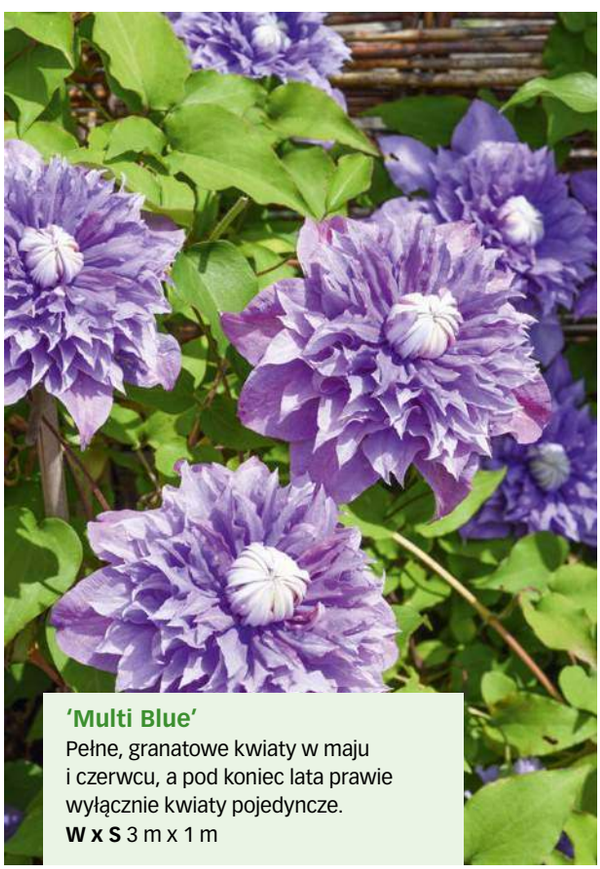

‘Multi Blue’
Pełne, granatowe kwiaty w maju i czerwcu, a pod koniec lata prawie wyłącznie kwiaty pojedyncze.
W x S 3 m x 1 m

Powojniki z grupy drugiej

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sadzenie												
Kwitnienie												

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM; JO WHITWORTH, RUCKSZIO/ADOBESTOCK

eprasa.pl 1a754611c7

'Miss Bateman'
Wspaniałe, jasne, niebieskawobiałe kwiaty z kremową smużką na każdym płatku i z burgundowym środkiem.
W x S 2,5 m x 1 m

Eksperci polecają

Powojniki z grupy drugiej

Pozachwycaj się ich dużymi, efektownymi kwiatami, a potem je przytnij, aby dały kolejne przedstawienie jesienią – namawia **Graham Rice**

GRUPA DRUGA. Przypomina mi się, jak w podstawówce dzielono moją klasę, gdy mieliśmy wyzbierać kamienie z pola przeznaczonego na boisko do krykieta. Najniegrzeczniejsze dzieci miały być jak najbliżej nauczyciela: „Pierwsza grupa – idziecie tam. Druga grupa – zostajecie tu, gdzie mogę mieć na was oko".

Podział powojników na grupy jest równie praktyczny – w tym przypadku chodzi o ułatwienie cięcia. Grupa pierwsza dobrze rośnie bez cięcia. Grupa trzecia wymaga mocnego cięcia na wiosnę. Grupa druga (opisana powyżej) – cięcie lekkie, na początku lata, po kwitnieniu. Gdy wiemy, do której grupy należy powojnik, jego cięcie nie sprawi problemu.

Bez względu na to, czy dana odmiana jest stara czy nowa, czy ma kwiaty pojedyncze czy pełne, czy rośnie mocno czy raczej umiarkowanie – jeśli wymaga lekkiego cięcia tuż po kwitnieniu, należy do grupy drugiej. Właśnie tak ogrodnicy dzielą powojniki. Natomiast botanicy dzielą je na piętnaście grup w zależności od wyglądu kwiatów, a osobno wyróżniają powojniki botaniczne, od których pochodzą wszystkie pozostałe.

Ogrodnicy i botanicy mają inne priorytety i podział powojników wynika z ich własnych potrzeb. Powojniki z grupy drugiej produkują duże kwiaty w maju i czerwcu na krótkich pędach bocznych wyrastających z pędów z poprzedniego roku. Odetnij przekwitłe kwiaty poniżej najniższego kwiatu na pędzie.

Na koniec dodam, że jeden z chłopców z grupy drugiej musiał za karę zostać w szkole po lekcjach. Nie powiem, który.

- **Stanowisko** Najlepiej rosną w pełnym słońcu lub częściowym cieniu, w wilgotnej, ale przepuszczalnej, żyznej glebie. Dobrze rosną też w pojemnikach umożliwiających swobodny odpływ wody.
- **Pielęgnacja** Wszystkie są mrozoodporne na terenie całego kraju [dotyczy Wielkiej Brytanii – red.]. Tnij lekko, do pary zdrowych pąków, po koniec zimy/na początku wiosny i po pierwszym kwitnieniu.
- **Gdzie kupić** www.crocus.co.uk, www.raymondevisonclematis.com, www.taylorsclematis.co.uk, www.thorncroftclematis.co.uk

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/clematis – znajdziesz tam informacje o innych odmianach powojników i ich uprawie

eprasa.pl 1a754611c7

Felieton

Cały Monty

Wraz ze zmianami klimatycznymi zmienia się temperatura otoczenia, a **Monty** snuje refleksje o tym, że pora już na wielkie zmiany w ogrodzie – trzeba zacząć inaczej działać i postawić na inne gatunki roślin

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Tu, w Longmeadow, przeżywamy pewien przełom. Chodzi o klimat. Z naszego ludzkiego punktu widzenia doświadczamy niekorzystnych zmian klimatycznych. Sama planeta da sobie radę i przetrwa – przetrwała już przecież liczne zlodowacenia i kataklizmy związane z aktywnością wulkanów czy spadającymi meteorytami, ale jeśli będziemy kontynuować pewne działania bez ograniczeń, sprawimy, że to nam będzie się żyło coraz trudniej.

Zaczynamy już odczuwać te trudności w ogrodzie. Nie są to gładkie zmiany. Wszystko dzieje się w nieoczywisty sposób, niby jest OK, a potem nagle już nie jest. Tak właśnie było w ubiegłym roku. Nie zaczęło się wcale od letnich susz i upałów, ale jeszcze wcześniej – od suchej i wyjątkowo łagodnej zimy. Nabraliśmy się na to, sądząc, że to tendencja, dzięki której będzie można uprawiać więcej roślin nieodpornych na mróz i że owa względna susza objawiająca się brakiem błota – zmory zim w Longmeadow – to coś dobrego. Następnie nadeszło upalne i suche lato.

> *„Różnica temperatur między najbardziej upalnym a najzimniejszym dniem wyniosła ponad 50°C”*

W ogrodzie nastąpiły nieoczekiwane, dziwne zmiany. Słoneczniki były o połowę mniejsze niż zwykle i miały o połowę mniej kwiatów. Bananowce rosły do początku czerwca, a potem przestały, osiągnąwszy jedną trzecią swoich zwykłych rozmiarów. Kanny, które według tradycyjnej ogrodniczej wiedzy potrzebują mnóstwa wody, rosły świetnie. Dalie zakwitły około sześć tygodni później, niż zwykle, podobnie, jak wianeczniki – ale jakby bez zaangażowania. W listopadzie, gdy przestaliśmy kręcić zdjęcia, jak co roku przygotowaliśmy ogród do zimowego snu. Wykopaliśmy kanny, wianeczniki, szałwie i dalie, przesadziliśmy je do donic i wstawiliśmy do szop i szklarń, aby tam przeczekały zimę. Pod dach schowaliśmy też drzewka cytrusowe, oliwne i granatowce, które trzeba chronić nie tylko przed zwykłym zimowym chłodem, ale też nadmiarem deszczu. Tymczasem zima jednak nas zaskoczyła. W grudniu przez cały tydzień mróz utrzymywał się na poziomie co najmniej -5°C, co dało się ogarnąć za pomocą grzejników i dużej ilości włókniny, ale 15 grudnia termometr pokazał –14°C. Mróz poniżej –10°C to w ogrodzie już zupełnie inna historia. Zmieniają się zasady gry.

Chodzi o to, że zmiany klimatyczne nie polegają jedynie na zdecydowanym, choć bardzo stopniowym wzroście średniej temperatury otoczenia, ale też na skokach temperatury z ekstremum do ekstremum. Różnica między najbardziej upalnym dniem lata a najzimniejszym dniem zimy wyniosła ponad 50°C. Bardzo niewiele roślin, nie wspominając już o piszącym te słowa ogrodniku, jest w stanie to wytrzymać. Latem trzeba by je było podlewać tak intensywnie, że nie jest to możliwe z praktycznego punktu widzenia, ani moralnie akceptowalne – nawet, gdybyśmy dysponowali własnym nieograniczonym zasobem wody w czasie suszy. Ale nim nie dysponujemy. Nie da się uzasadnić podlewania drogich roślin, gdy wody brakuje zwierzętom, a nawet ludziom. Dochodzi do tego konieczność zapewnienia delikatnym roślinom ochrony na zimę – z niemoralnym wykorzystaniem drogiego paliwa, co bezpośrednio pogłębia zmiany klimatyczne. Innymi słowy, owe rośliny nie są tego warte. Przestały być praktyczną opcją. Pora na zmiany.

Nie da się ukryć, że jest to „projekt w toku”. Nie mam jeszcze pewności, z którymi roślinami się pożegnać. Z pewnością z bananowcem z rodzaju *Ensete* i daliami drzewiastymi. Zrobię, co w mojej mocy, żeby zachować drzewka cytrusowe, ale nie mam ogrzewanej oranżerii, więc może się zdarzyć, że przyjdzie mi się z nimi rozstać – podobnie, jak z niektórymi szałwiami, wianecznikami, kannami i daliami. Zastąpię je innymi, naprawdę mrozoodpornymi bylinami. Będę dalej uprawiać rośliny jednoroczne i bez żalu wyrzucać je na kompost, gdy zakończą żywot. Ale drastycznie zmniejszę liczbę roślin, które trzeba chronić przez zimę.

W konsekwencji ogród, a zwłaszcza jego część ozdobna, będzie wyglądać inaczej. Perspektywa ta jest ekscytująca – patrzę na to wszystko bardziej jak na szansę, niż stratę. Może będzie nawet ładniej, niż teraz? Wiesz, kochanie, banany są już *passé*.

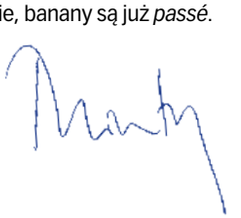

eprasa.pl 1a754611c7

NOWOŚĆ

IDEALNY TRAWNIK. INTELIGENTNE KOSZENIE.

CERTYFIKAT ANTYKRADZIEŻOWY

GWARANCJA 5 LAT

NOWA GENERACJA ROBOTÓW KOSZĄCYCH iMOW®. GWARANCJA SPOKOJU NA LATA

Ciesz się czasem wolnym i pozwól nowej generacji robotów koszących STIHL iMOW® uczynić Twój trawnik wyjątkowym. Dzięki inteligentnym i niezawodnym rozwiązaniom zastosowanym w nowych robotach spełnią one oczekiwania najbardziej wymagających użytkowników. Pozostań w kontakcie i zarządzaj pracą robota koszącego iMOW® EVO z dowolnego miejsca na świecie dzięki aplikacji w Twoim telefonie.

Szczegółowe informacje dotyczące przyznania Certyfikatu Antykradzieżowego i wydłużonej gwarancji na **WWW.iMOW.PL**

ZAPRASZAMY DO AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL.

/ STIHL.POLSKA / STIHL_POLSKA

Kompozycja miesiąca

Wprowadź odrobinę wdzięku i elegancji do swojego ogrodu dzięki donicy wypełnionej roślinami o śmiałej strukturze, kolorze i zapachu

Wyraziste i modne kolory

Ta kompozycja doskonale oddaje wszystko to, co kochamy w początku lata, czyli obfitość kwiatów i zapachów. Bez czarny zapewnia zapach i kontrastowe liście, co dobrze współgra z pachnącą waniliowo nemezją i jaskrawą bakopą. Ta ustawiona w mocnym słońcu i regularnie podlewana duża donica jest jednocześnie głęboka, więc będzie mniej podatna na szybkie wysychanie.

Zapylacze będą często odwiedzać kosmosy i bez. Zarówno mulenbekię, jak i bez czarny można później uprawiać dalej w gruncie – nie są wymagające w stosunku do podłoża; z kosmosów spróbuj zebrać nasiona, gdy zaschną już ich kwiatostany. Aby przez całe lato cieszyć się taką kompozycją, wypełnij ją roślinami jednorocznymi. Ponieważ jednak nie są odporne na mróz, na zimę przestaw donicę w miejsce, do którego mróz nie zagląda.

DOBRE RADY

Postępując zgodnie z instrukcją na opakowaniu zmieszaj nawóz o powolnym uwalnianiu składników z podłożem przed posadzeniem roślin, aby utrzymać je w dobrym zdrowiu.

Napełnij doniczkę podłożem prawie do samej krawędzi, posadź rośliny, a następnie dosyp jeszcze trochę podłoża i dobrze dociśnij.

Wykorzystaliśmy

1. **Kosmos podwójnie pierzasty (*Cosmos bipinnatus*) ‘Sonata White’ x 5**
2. **Bez czarny (*Sambucus*) ‘Black Lace’ x 1**
3. **Mulenbekia (*Muehlenbeckia*) ‘Complexa’ x 2**
4. **Nemezja (*Nemesia*) Banana Split x 4**
5. **Bakopa (*Bacopa*) ‘Golden Leaves’ x 4**
6. **Głęboka donica z Polystonu, 40 cm**

TEKST: GABRIELLE SHAY. ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

eprasa.pl 1a754611c7

1
2
3
4
5
6

Pomysły na kompozycje w pojemnikach

Ożyw ogród tymi kolorowymi nasadzeniami w donicach

Lekko i luźno

Stwórz miniaturową rabatę preriową, wykorzystując strzelistą i pierzastą ostnicę jako tło. Dodaj kolor za pomocą przypominających klejnoty dwukolorowych kwiatów bratków i szafirków posadzonych przy krawędzi oraz delikatne wykończenie, które zapewnią biało-zielone liście trzmieliny.

Wykorzystaliśmy

1. **Ostnica cieniutka (*Stipa tenuissima*) 'Pony Tails' x 1**
2. **Szafirek (*Muscari*) 'Blue Magic' x 2**
3. **Białe i żółte bratki (*Viola*) x 2**
4. **Trzmielina (*Euonymus*) 'Emerald Gaiety' x 1**
5. **Ocynkowane korytko, 25 cm x 1**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM

eprasa.pl 167540116

Gorące przeboje

Brązowa gazania, która doskonale czuje się w gorących miejscach, wytwarza mnóstwo kwiatów, rojnik ozdabia kompozycję od frontu, a rozmaryn i starzec tworzą jej trzon. Ta skrzynka promienieje ciepłymi odcieniami i dobrze poradzi sobie z upałem na jasnym, słonecznym parapecie.

Wykorzystaliśmy

1. **Rozmaryn (*Rosmarinus officinalis*) x 1**
2. **Starzec popielny (*Senecio cineraria*) 'Silver Dust' x 4**
3. **Rojnik (*Sempervivum*) x 3**
4. **Gazania (*Gazania*) 'Daybreak Bronze' x 6**
5. **Gliniana skrzynka okienna, 30 cm x 1**

Wiejski wianuszek

Ładna kompozycja łącząca zioła z pięknymi kwiatami, także jadalnymi – można z niej uszczknąć coś do kuchni i ożywić nią tylne wejście do domu. Rozmaryn dodaje wysokości w środku kompozycji, a tymianek i kwiaty zmiękczają krawędzie donicy. Kwiaty mają uzupełniające się odcienie, które oddają klimat wiejskiego ogródka.

Wykorzystaliśmy

1. **Rozmaryn (*Rosmarinus officinalis*) x 1**
2. **Karłowate goździki (*Dianthus*) x 2**
3. **Purpurowe bratki (*Viola*) x 3**
4. **Tymianek (*Thymus vulgaris*) x 1**
5. **Gliniana donica, 25 cm x 1**

eprasa.pl 1a754611c7

Felieton

Rozmowy przy płocie

Czy media społecznościowe mają dobry czy zły wpływ na ogrodnictwo?

Rekha Mistry

jest profesjonalną ogrodniczką, twórczynią treści w mediach społecznościowych i autorką książek

Biorąc pod uwagę tempo, w jakim rozwija się technologia, można zastanawiać się, czy to, co widzimy i czytamy jest prawdą? To niezmiennie najważniejsze pytanie, gdy pojawia się nowy post czy filmik w mediach społecznościowych. Ja sama, jako gorliwa użytkowniczka tych mediów, staram się zawsze starannie przygotować wszystkie moje posty dotyczące ogrodnictwa. To samo można powiedzieć o wielu popularnych ogrodnikach, którzy działają w Internecie.

Gdy chcemy rozwiązać jakiś problem, użytkownicy mediów społecznościowych zwykle natychmiastowo nam coś podpowiedzą – tak szybko nie znajdziemy odpowiedzi w książkach, a korzystając z czasopism, musimy wyszukać dane kontaktowe i sięgnąć po telefon albo napisać e-mail lub tradycyjny list i czekać na odpowiedź. Dzięki kontaktom online z innymi użytkownikami mediów społecznościowych poznajemy też ich niebanalne punkty widzenia i możemy uczestniczyć w świetnych, inspirujących debatach na tematy okołoogrodnicze.

Wielu ogrodników publikujących treści online to amatorzy niemający kwalifikacji medialnych, którzy często dzielą się sporą wiedzą w filmikach na YouTubie, Facebooku, Instagramie czy serwisie X. Dostarczają cennych informacji w atrakcyjnej dla oka formie, co zwiększa przystępność przekazywanej wiedzy.

> *„Media społecznościowe dają nam możliwość uczestnictwa w inspirujących debatach na tematy okołoogrodnicze”*

Biorę też udział w czatach na Facebooku – to świetne forum dla dojrzałych ogrodników, natomiast młodzież często woli kontaktować się ze sobą za pośrednictwem Instagrama czy TikToka. Najważniejsze, że korzystając z mediów społecznościowych dowolnego rodzaju, możemy utrzymywać kontakt z całym ogrodniczym światem i innymi ogrodnikami – i to na bieżąco.

Moja działalność online pozwoliła mi dzielić się swoją pasją i wiedzą z zakresu ogrodnictwa oraz podziwem dla tej dziedziny – co w połączeniu z twórczymi filmikami poskutkowało znacznym zwiększeniem liczby moich odbiorców. Można powiedzieć, że moją bieżącą pozycję w ogrodnictwie zawdzięczam po części mediom społecznościowym.

Znajdź Rekhę na Instagramie: @rekha.garden.kitchen

Bob Flowerdew

regularnie występuje w audycji radia BBC4 „Gardeners’ Question Time”

W zrealizowanej przez kanał Channel 4 adaptacji powieści Toma Sharpe’a „Zemsta Skulliona” , podstępny Skullion, zatrudniony w kolegium uniwersyteckim jako portier, sprzeciwia się „marszowi postępu”, choć podobają mu się niektóre udogodnienia – światło elektryczne jest lepsze, niż gazowe. Na podobnej zasadzie mam problem z naszą masową obsesją na punkcie mediów społecznościowych – o ile nie wręcz z uzależnieniem od nich.

Uwielbiam Internet za to, że jest wspaniałą skarbnicą książek i artykułów naukowych, ale losowa wiarygodność porad udzielanych przez tak zwanych influencerów, samozwańczych ekspertów, pragnących się wypromować specjalistów z bożej łaski i podstępnych reklamodawców stanowi dla mnie problem. Niestety wiedza autorów treści internetowych nie rośnie tylko dlatego, że mają coraz więcej odbiorców.

> *„Czas, który spędzamy w mediach społecznościowych to czas stracony dla ogrodu”*

Dawniej porady w książkach czy czasopismach poświęconych ogrodnictwu weryfikował przed publikacją co najmniej jeden redaktor. Media społecznościowe nie zapewniają żadnej fachowej weryfikacji. Wszystko jest ok, dopóki ktoś nie rozchoruje się po zjedzeniu składnika, który jakiś półgłówek uznał za fotogeniczny i ozdobił nim sałatkę. Wszyscy popełniamy błędy, wszyscy wpadamy w pułapki jak żółtodzioby. Najbardziej powszechną pomyłką jest niewłaściwa identyfikacja gatunku – mnóstwo tego w mediach społecznościowych. Media społecznościowe oferują też wiele porad pozbawionych praktycznego sensu – np. jak ukorzeniać sadzonki w ziemniakach czy jabłkach. Co gorsza, próby interakcji mogą narazić nas na kontakt z trollami, którzy źle nam doradzą. Zachęcanie do wyboru rodzimych roślin w celu wspierania rodzimych gatunków owadów to naprawdę nie alegoria!

Ponadto czas, który spędzamy w mediach społecznościowych, to czas stracony dla ogrodu. Mnóstwo radości związanej z pracą w ogrodzie znika w momencie, gdy reagujemy na dźwięk przychodzącej wiadomości.

Do tego dochodzi zwykła fizyczna niedogodność związana z faktem, że smartfon jest spory, łatwo zapomnieć, gdzie się go zostawiło i podczas pracy można go uszkodzić. Na litość ogrodu, zostawiajmy smartfony w kuchni!

Bob zrezygnował z Facebooka, ale korzysta z Twittera @FlowerdewBob

eprasa.pl 1a754611c7

LEPIEJ NAJLEPSZE.

DLA NATURY. DLA CIEBIE. DLA WSZYSTKICH.

Lepiej jest wybierać najlepsze. Wybierz nasze najlepsze!
COMPO COMPLETE oznacza kompletną recepturę
dla pięknych i zdrowych roślin.

Zeskanuj kod
i wejdź do świata
nowoczesnej pielęgnacji
roślin!

compo.pl

eprasa.pl 1a754611c7

Głównym orężem Monty'ego w walce z chwastami w warzywniku jest regularne pielenie motyką

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

„Chwasty rosną szybciej, niż inne rośliny i momentami wydaje się, że ogród usiłuje się wymknąć nawet najbardziej sumiennemu ogrodnikowi"

Sposób na *chwasty*

Gdy w maju robi się ciepło, a gleba jest jeszcze wilgotna, chwasty mają idealne warunki do rozwoju. **Monty** podpowiada, jakie ekologiczne metody pozwalają utrzymać je w szachu

eprasa.pl 1a754611c7

Osiem chwastów, na które trzeba uważać w maju

Staw czoła wrogom, gdy tylko się pojawią, aby z miejsca ich zaszachować. Zdjęcia pozwolą ci ich rozpoznać.

CHWASTY WIELOLETNIE

■ **Mniszek** Rozeta liściowa i głębokie korzenie palowe. Błyskawicznie rozsiewa się po kwitnieniu. **Rozwiązanie:** Wykop cały korzeń i nie pozwól roślinie zawiązać nasion.

■ **Jeżyna** Wierzchołki pędów ukorzeniają się w glebie, tworząc chaszcze. Kiełkuje też z nasion ukrytych w owocach. **Rozwiązanie:** Przytnij młode rośliny u podstawy i wykop wszystkie korzenie.

■ **Pokrzywa** Silna bylina o rozłogowych, grubych korzeniach. **Rozwiązanie:** Wykop rośliny z korzeniami, zanim na dobre się zadomowią.

■ **Powój** Bardzo inwazyjne pnącze wieloletnie – tłamsi inne rośliny i przejmuje władzę na rabatach. **Rozwiązanie:** Usuń wszystkie fragmenty korzeni – inaczej wróci.

CHWASTY JEDNOROCZNE

■ **Perz** Ta energiczna bylina rozprzestrzenia się przez kłącza i przez nasiona. **Rozwiązanie:** Wykop, usuwając najmniejsze nawet fragmenty korzeni i pędów.

■ **Gwiazdnica** Szybko rosnąca roślina jednoroczna, która tworzy gęste kobierce. **Rozwiązanie:** Usuwaj motyką, ręcznie lub poprzez nałożenie grubej warstwy ściółki.

■ **Rzeżucha włochata** Żyje krótko, ale gwałtownie się rozmnaża poprzez tysiące szybko kiełkujących nasion. **Rozwiązanie:** Usuwaj rośliny, zanim wytworzą nasiona.

■ **Przetacznik** Delikatna roślina o małych, niebieskich kwiatach. Łatwo rozsiewa się na trawnikach i rabatach. **Rozwiązanie:** Usuń motyką lub kosiarką, zanim zawiąże nasiona.

W maju motyle otwierają skrzydła i rozstępują się chmury, ukazując bezkresny pejzaż – to miesiąc radosny jak pierwszy świadomy uśmiech dziecka i pora, gdy ilość światła i tempo rozwoju roślin intensywnie rosną, ukazując kruche piękno świata i tchnąc nieograniczonymi obietnicami. Dlatego każdą cenną majową chwilę trzeba czcić i traktować jak skarb.

Pamiętajmy jednak, że maj nigdy nie jest łatwy. Obdarza nas bez umiaru, ale potrafi też wiele wymagać. Pogoda jest często kapryśna – bywa szokująco zimno lub złudnie ciepło, niekiedy dzień po dniu. Chwasty rosną szybciej, niż inne rośliny i momentami wydaje się, że ogród usiłuje się wymknąć nawet najbardziej sumiennemu ogrodnikowi.

Chwasty znienacka pojawiają się tam, gdzie przez całą zimę beztrosko spała goła ziemia, między bylinami, krzewami i żywopłotami, w warzywniku, w ogrodzie ziołowym, a nawet konkurują z chwastami, których przez całą zimę nie usunęliśmy. Jeśli teraz nie zainterweniujemy, będziemy się z nimi borykać przez całe lato.

Sięgnij do korzeni

A jak można poradzić sobie z uporczywymi chwastami wieloletnimi bez sięgania po chemikalia? Po pierwsze trzeba poznać przeciwnika. Skrzyp świetnie rośnie tylko tam, gdzie jest wilgotno, więc najlepszym na niego lekarstwem jest poprawa przepuszczalności gleby – bywa to jednak niepraktyczne i kosztowne. Korzenie skrzypu mogą sięgać nawet dwa metry w głąb gleby, więc usuwanie go motyką to całkowita strata czasu. Korzenie i kłącza podagrycznika znajdują się blisko powierzchni, zatem motyka jedynie je rozrywa, a z każdego oderwanego kawałka powstaje nowa roślina. Po drugie najlepiej choć trochę się z tym pogodzić. Mamy tu w Longmeadow podagrycznik, który rośnie pod żywopłotem z ostrokrzewu i co tydzień przejeżdżam po nim kosiarką. Ciągle odrasta, ale od dwudziestu lat nie rozprzestrzenił się. Widziałem też bardzo dobrze funkcjonujące działki, na których rośnie mnóstwo skrzypu. Jest on regularnie ścinany i kompostowany – a razem z nim świetnie rosną warzywa. Podagrycznik i skrzyp można nawet polubić: ten pierwszy to śliczna roślina baldaszkowata, a drugi wspaniale wygląda wśród swobodnych, bujnych nasadzeń. Najbardziej praktyczne i najprostsze rozwiązanie polega na wykopaniu w miarę możliwości całych korzeni chwastów, takich jak podagrycznik, perz czy powój. Można też mocno je przycinać, co je osłabi i sprawi, że będą mniej inwazyjne i łatwiejsze do ujarzmienia.

Przytulia czepna wdrapuje się na inne rośliny i rozsiewa nasiona w niewiarygodnych ilościach

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/KATHY COLLINS/IAN REDDING/M TREASURE; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 1a754611c7

Gruba warstwa ściółki to inwestycja czasu, a czasem i pieniędzy, ale oszczędza pracy

„Używaj motyki w suchy dzień, najlepiej rano, aby podcięte chwasty wyschły"

W Longmeadow stosuję trzy metody radzenia sobie z chwastami. Pierwsza z nich jest najprostsza: usuwam je. To boleśnie powolna, często kłopotliwa, a niekiedy fizycznie ciężka praca. Na szczęście jest skuteczna – zwłaszcza na rabatach i zwłaszcza wiosną. Jeśli usuniemy teraz chwasty wieloletnie, będziemy znacznie lepiej panować nad nimi przez resztę roku.

Zwracam uwagę, że w tej chwili niektóre chwasty wygrywają z nami w tym wyścigu, a ja jedynie staram się nie oddać im więcej miejsca. Powój zagnieździł się w Ogrodzie Ozdobnym na dobre: niegdyś wykopaliśmy stamtąd wszystkie rośliny, przepłukaliśmy im korzenie, zasadziliśmy je chwilowo na zapasowym kawałku ziemi, a Ogród Ozdobny przekopaliśmy, usuwając nawet najmniejsze fragmenty korzeni powoju. Wymagało to dużo czasu, ale było warto, bo pozwoliło nam przejąć nad nim kontrolę. Powój jednak nadal tam jest, zaplątany w korzenie krzewów tworzących żywopłot tak, że nie da się go usunąć.

Mniej drastyczne rozwiązanie polega na ręcznym usuwaniu chwastów z rabaty wiosną – centymetr po centymetrze. Jest w tym coś medytacyjnego i naprawdę pozwala stworzyć osobistą więź z rosnącymi wokół roślinami. To intymny proces odnawiania znajomości z ogrodem po okresie zimowego rozstania.

No i jest jeszcze motyka. Lata temu zapytałem pewnego starszego człowieka, który przez całe życie pracował jako ogrodnik, jaka byłaby jego najważniejsza rada. Odpowiedział: „Nie pozwól motyce leżeć odłogiem". Wprawdzie nie wpuszczam motyki na rabaty ozdobne, ale jest ona moim głównym orężem w warzywniku. Używając motyki, pamiętaj o dwóch kwestiach. Po pierwsze, działaj, gdy chwasty są jeszcze małe (jak powiedział nasz starszy ogrodnik: „Gdy widać, że trzeba brać się za motykę, za długo zwlekałeś z robotą"). Po drugie, zawsze używaj motyki w suchy dzień, najlepiej rano, aby podcięte chwasty wyschły na ziemi i obumarły, zanim je zagrabisz. Osobiście wolę motykę holenderską od klasycznej. Pamiętam, że ostrze nie może być tępe – powinno wchodzić tuż pod powierzchnię gleby i przecinać korzenie, a nie wyrywać je z ziemi.

W ciemności

I ostatnia kwestia – z maniakalnym zapałem ściółkuję rabaty. Na gołej ziemi zawsze coś wyrośnie – jeśli nie celowo zasadzone tam rośliny, to na pewno chwasty. Nakładaj grubą warstwę ściółki – co najmniej pięć, a najlepiej dziesięć centymetrów – a zagłuszysz większość chwastów. Lepiej jest porządnie wyściółkować fragment ogrodu, niż nałożyć cienką warstwę ściółki na całą działkę. Chwasty, które mimo wszystko przedrą się na światło dzienne, będzie znacznie łatwiej wyrwać.

Ponieważ nasz własny kompost wykorzystuję do ściółkowania warzywnika (i produkcji podłoża do roślin w donicach), rabaty ściółkuję kompostem popieczarkowym (tam, gdzie gleba powinna być żyzna) i korą sosnową (tam, gdzie żyzna być nie musi, np. wokół krzewów i na rabatach trawiastych). Kora sosnowa ma odczyn kwaśny, a zatem nieco obniża pH – w przeciwieństwie do kompostu popieczarkowego, który jest bardzo zasadowy i podnosi pH.

Ściółka tłamsi chwasty, ale ma też wiele innych zalet. Utrzymuje wilgotność gleby i rozkładając się, poprawia jej strukturę oraz zapewnia substancje organiczne. Uważam, że ściółkowanie jest najważniejszą wiosenną pracą w ogrodzie, natomiast najwięcej wysiłku w tym miesiącu trzeba włożyć w zapobieganie rozprzestrzenianiu się chwastów. O tej porze roku mądrze jest zbudować stabilną bazę, dzięki której maj i czerwiec będą mogły ukazać całe swoje piękno.

NA STRONIE
www.GardenersWorld.com/podcast
posłuchasz, jak Monty opowiada o Longmeadow

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

ZDJĘCIA: THEDAWNESS/ADOBE STOCK

Strategicznie rozmieszczone rośliny wiszące staną się centralnym punktem pomieszczenia

eprasa.pl 1a7546

Kwitnące rośliny doniczkowe

Rośliny wiszące

Wijące się po krawędziach mebli lub zawieszone na karniszu – wiszące rośliny doniczkowe są idealnym wyborem dla tych, którzy nie dysponują dużą ilością miejsca, mówi Sarah Gerrard-Jones

Okno mojej przyjaciółki wychodzi na ruchliwą arterię komunikacyjną. Poszukując sposobów na zachowanie prywatności – innych, niż zasłanianie go w ciągu dnia żaluzjami lub zasłonami – wpadła na rozwiązanie idealne: wiszące rośliny doniczkowe. Liczne odmiany pnące zawieszone na karniszu mają swobodny dostęp do światła naturalnego, zapewniają ochronę przed ciekawskimi spojrzeniami i stają się dekoracyjnym elementem wnętrza.

Pędy roślin takich, jak ceropegia Wooda (*Ceropegia linearis woodii*), nazywanej również lampionem chińskim lub sznurem serc, mogą dorastać do 4 m długości i jeśli tylko zapewnisz jej wystarczającą ilość światła, wynagrodzi cię fascynującymi, rurkowatymi kwiatami wybarwionymi na biało, różowo i fioletowo. Rośliny wiszące pomagają także wyznaczyć strefy w pomieszczeniu, zmiękczyć twarde krawędzie oraz zapewnić prywatność. Jednak, aby kwitły, priorytetem jest zapewnienie im stałego dostępu do światła.

REKLAMA

eprasa.pl 1a754611c7

DOBRA RADA

Zarówno ceropegia Wooda jak i Sandersona są bezpieczne dla zwierząt

Lampion chiński

Ceropegia linearis woodii

Delikatne, maleńkie liście w kształcie serca oraz intrygujące kwiaty lampionu chińskiego (*Ceropegia linearis woodii*) sprawiają, że jest on jedną z moich ulubionych, zwisających roślin doniczkowych. W środowisku naturalnym zasiedla obszary Afryki Południowej i tam, zamiast zwisać – płoży się po ziemi. Na pędach ceropegii wykształcają się okrągłe bulwki, którym roślina zawdzięcza swoją inną, potoczną nazwę: pnący różaniec. W kontakcie z podłożem wytwarzają one korzenie i wypuszczają nowe pędy. Chcąc doczekać się wyglądających jak trąbki kwiatów u egzemplarzy rosnących w warunkach domowych, trzeba zapewnić roślinie odpowiednią ilość światła: jeśli otrzymają go za mało, korzenie zaczną gnić, jeśli za dużo – liście zaczną usychać i opadać.

Nietypowy kształt kwiatów odgrywa znaczącą rolę w łapaniu much, których roślina potrzebuje do zapylenia. Owady pozostają wewnątrz kwiatu do momentu, aż ten zwiędnie, po czym pokryte pyłkiem zostają wypuszczone na zewnątrz. Umieść roślinę blisko okna, gdzie przez kilka godzin dziennie będzie do niej docierało jasne, bezpośrednie poranne lub popołudniowe światło. Blade, drobne, osadzone daleko od siebie liście sygnalizują, że roślina otrzymuje zbyt mało światła. Jego niedobór oraz zbyt duża wilgotność mogą doprowadzić do jej obumarcia. Jest półsukulentem, co czyni ją odporną na susze (jeśli zapomnisz o niej tydzień lub dwa, nic się nie stanie).

ZDJĘCIA: AGATA /ADOBE STOCK, ANSYVAN/ADOBE STOCK

Jak rozmnażać lampion chiński

Roślinę tę można rozmnażać na kilka sposobów: ukorzeniając obcięty pęd, przytwierdzając zwinięty pęd do ziemi z pomocą klamerki lub umieszczając bulwę w małym słoiku z pokrywką – tę ostatnią metodę uważam za bardzo skuteczną.

- Poszukaj małej plastikowej doniczki, którą dasz radę zmieścić w szczelnie zamykanym słoiku (ja lubię słoiki z klamrą Kilner).
- Napełnij doniczkę przepuszczalnym podłożem.
- Przygotuj kilka sadzonek pędowych, czyli pędów, na których znajduje się zarówno liść, jak i bulwka potomna.
- Delikatnie wciśnij bulwkę w podłoże.
- Zroś dokładnie sadzonkę.
- Zamknij słoik i umieść go na słonecznym parapecie.

Regularnie zaglądaj do swoich sadzonek, aby upewniać się, że podłoże jest stale lekko wilgotne i otrzymują one wystarczającą ilość światła

eprasa.pl 1a754611c7

Wypróbuj także

Eszynantus

Aeschynanthus radicans

Patrząc na szkarłatne, rurkowate kwiaty wyeksponowane na tle mięsistych liści łatwo zrozumieć, dlaczego ten epifit o zwisającym pokroju nazywany jest w języku angielskim „lipstick plant" [z ang. lipstick: szminka, plant: roślina – red.]. Pochodzący z Azji Południowo-Wschodniej i należący do rodziny ostrojowatych eszynantus jest idealną rośliną zwisającą do domu. Chcąc pobudzić ją do kwitnienia, powieś ją w pobliżu okna wychodzącego na wschód lub zachód, albo w pewnej odległości (ok. 1 m) od południowego okna.

Ze względu na swój płytki system korzeniowy, eszynantus preferuje przepuszczalne podłoże wymieszane ze zmieloną korą, które imituje jego środowisko naturalne, w którym porasta konary drzew. Regularnie obracaj doniczkę z rośliną, aby kwiaty rosły równomiernie. Dla osób wolących coś bardziej niebanalnego interesująca może okazać się odmiana z poskręcanymi liśćmi, przypominającymi loki oraz odmiana wielobarwna, o rzucających się w oczy liściach z białymi przebarwieniami i pomarańczowo-czerwonymi kwiatami.

Trzy inne rośliny wiszące warte uwagi

1

Hoja (*Hoya linearis*)

Układające się kaskadowo pędy oraz podłużne liście tej rośliny czynią z niej świetny zamiennik zasłony. Jeśli zapewnisz jej wystarczającą ilość światła, wytworzy ona szypułki kwiatowe na których wyrosną białe, pachnące kwiaty, utrzymujące się na roślinie do dwóch tygodni.

2

Ceropegia Sandersona (*Ceropegia sandersonii*)

Kwiaty w kształcie spadochronów naśladują feromony strachu pszczół, wabiąc do siebie inne zapylacze. Często kupuje się ją w postaci przytwierdzonej do podpory w doniczce, lecz jej mięsiste pędy można puścić wolno, aby się przewieszały przez doniczkę.

Nagarbia gładka (*Nematanthus gregarius*)

Dzięki swoim pomarańczowym kwiatom kształtem przypominającym rybki, nagarbia – zwana również „złotą rybką" – z pewnością wywoła uśmiech na twojej twarzy. Umieść ją w pobliżu okna wychodzącego na wschód lub zachód; lubi rozproszone światło.

Gdzie kupić

- www.cowellsgc.co.uk
- www.crocus.co.uk
- www.dibleys.co.uk
- www.hortology.co.uk
- www.houseplant.co.uk
- www.patchplants.com
- www.primrose.co.uk
- www.suttons.co.uk

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/house-plants
po więcej porad na temat pielęgnacji roślin doniczkowych

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; GETTY/IMAGENAVI; JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

STALCO
GARDEN

ODŚWIEŻONA OFERTA
DLA TWOJEGO OGRODU

SERIE PRODUKTOWE:

Ekstremalna jakość dla ekstremalnych wyzwań

Seria produktów ogrodowych Extreme to nie tylko akcesoria do ogrodu - to kompleksowe rozwiązanie dla każdego, kto stawia przed sobą ekstremalne wyzwania w gospodarstwie, na budowie czy w innych obszarach. Oferujemy wysoką jakość, niezawodność i wielofunkcyjność, by sprostać najbardziej wymagającym zadaniom.

XTR

Siła pasji i doświadczenia

Seria produktów ogrodowych Expert to połączenie doskonałej jakości i atrakcyjnego designu. Tworzone z myślą o pasjonatach, którzy oczekują nie tylko wszechstronności, ale również estetyki w swoim ogrodzie. Każdy produkt został starannie wykonany z najwyższej jakości materiałów, zapewniając trwałość nawet w najtrudniejszych warunkach ogrodowych.

EXP

Radość z odkrywania

Seria produktów ogrodowych Starter to idealne rozwiązanie dla tych, którzy dopiero zaczynają swoją przygodę z ogrodnictwem. Zaprojektowane z myślą o łatwości obsługi i efektywności, nasze narzędzia i akcesoria sprawią, że pielęgnacja ogrodu stanie się przyjemnością nawet dla początkujących ogrodników.

STR

Ponadczasowa trwałość i styl

Seria produktów ogrodowych Brass to esencja trwałości i elegancji w dziedzinie nawadniania ogrodu. Stworzone z mosiądzu najwyższej jakości, nasze produkty łączą funkcjonalność z ponadczasowym designem, podnosząc standardy wśród systemów nawadniania.

BRS

Zeskanuj kod QR by poznać ofertę Stalco Garden!

Ogrodowa
Mapa Polski

Część 7: Festiwale Kwiatów

Cała Polska, od Albigowej do Żmigrodu, rozkwita kwiatami. Zapisz w kalendarzu największe festiwale kwiatów warte odwiedzenia w 2024 roku.

Sezon na kwiaty rozpędza się i nie spogląda wstecz – z dnia na dzień rozkwitają kolejne rośliny, sprawiając radość wszystkim miłośnikom ogrodnictwa. To trzeba uczcić! Najlepiej w towarzystwie osób o podobnych zamiłowaniach. W tym roku skorzystaj z naszej mapy i odwiedź przynajmniej jeden z kwiatowych festiwali. Przygotowaliśmy 11 propozycji największych wydarzeń odbywających się w całym kraju od kwietnia do października.

❶ IX Kulinarny Festiwal Kwiatów Jadalnych

Ogrody Hortulus Spectabilis w Dobrzycy
13-14 lipca 2024

Wyjątkowe święto dla kwiatożerców i amatorów eksperymentalnej kuchni zrzeszające fanów zdrowego odżywiania, miłośników ogrodów i ogrodnictwa. Oprócz doznań kulinarnych odwiedzający będą mogli skorzystać z kuchni kosmetycznej i warsztatów florystycznych. Na miejscu będzie można zasięgnąć porad dotyczących uprawy kwiatów jadalnych oraz skorzystać z bogatej oferty ekologicznych produktów.
Bilety (wstęp na teren parku): normalny 59 zł, ulgowy 42 zł
Więcej informacji: www.hortulus.com.pl

❷ IV Festiwal Kwiatów w Czarnkowie

9-11 sierpnia 2024

Na kwiatowym festiwalu w Czarnkowie wybitni floryści z całej Polski prezentują swoje umiejętności, przygotowując niepowtarzalne florystyczne instalacje ukazujące piękno roślin. Goście festiwalu mogą je podziwiać na miejscowym Placu Wolności. W programie imprezy są także warsztaty florystyczne oraz pokaz w wykonaniu mistrzów florystyki. Tegoroczna edycja będzie połączona z innym wydarzeniem – Dniami Ziemi Czarnkowskiej.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji: www.mck.czarnkow.pl

❸ 11. Lubiński Festiwal Kwiatów i Roślin

27-28 kwietnia 2024

Festiwal, organizowany od kilku lat, stał się integralną częścią kalendarza imprez Dolnego Śląska. To wyjątkowe wydarzenie przyciąga miłośników ogrodnictwa z całego regionu i daje możliwość eksploracji różnorodności roślin, które sprawią, że Park Leśny przy ul. Kwiatowej w Lubinie zamieni się w ogród pełny zapachów kwiatowych. Poza ofertą handlową na gości festiwalu czekać będzie strefa warsztatów i wykładów o tematyce ogrodniczej i nie tylko.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji: www.muzeum-lubin.pl

❹ XI Żmigrodzki Festiwal Kwiatów

16 czerwca 2024

Festiwal Kwiatów w Żmigrodzie co roku gromadzi miłośników kwiatów i roślin oraz ich piękna, zapewniając im prawdziwą ucztę dla zmysłów. W programie festiwalu m.in.: konkurs na najpiękniejszy wianek, kiermasz roślin, występy artystyczne oraz stoiska regionalne i promocyjne. Wydarzenie odbywa się w Zespole Pałacowo-Parkowym w Żmigrodzie i jest organizowane przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Żmigrodzkiej.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji:
www.zpk-zmigrod.eu

❺ XXXIV Festiwal Kwiatów i Sztuki w Zamku Książ

1-5 maja 2024

Z okazji 20. rocznicy wstąpienia Polski do Unii Europejskiej podczas tegorocznej edycji odwiedzający wyruszą w podróż florystyczną przez najpiękniejsze kraje Europy. Mistrzowie Florystyki stworzą aranżacje, które przeniosą gości festiwalu zarówno w egzotyczne rejony Południa, jak i na chłodne, kolorowe obszary Północy. Atrakcją specjalną będzie dodatkowa wystawa kwiatowa „Unia od korzeni" zaaranżowana w średniowiecznej części zamku.
Bilety: normalny 74 zł, ulgowy 61 zł
Więcej informacji:
www.ksiaz.walbrzych.pl

Zanim pojedziesz
Sprawdź wcześniej szczegółowy program wybranego wydarzenia dostępny na stronie internetowej organizatora oraz prognozę pogody. Udział w niektórych atrakcjach, np. warsztatach, może wymagać wcześniejszej rejestracji i być dodatkowo płatny.

eprasa.pl 1a754611c7

❻ Święta Kwiatów w Arboretum Wojsławice

26 maja: XII RODOmania – Wystawa Roślin Wrzosowatych
9 czerwca: VIII Święto Piwonii
14 lipca: XVIII HEMEROmania – Święto Liliowców
11 sierpnia: III HORTENSJOmania – Święto Hortensji
6 października: XV Festiwal Traw i Kwiatów Jesieni

W kalendarium wydarzeń Arboretum Wojsławice od wielu lat obecne są święta dedykowane różnym kwiatom. Najstarsze z nich, święto liliowców, odbędzie się w tym roku już po raz osiemnasty. Wszystkie cieszą się ogromnym zainteresowaniem odwiedzających i obfitują w liczne wydarzenia towarzyszące: kiermasze, pokazy florystyczne, wystawy, wykłady, degustacje, spacery z przewodnikami i występy artystyczne.
Bilety (wstęp do arboretum): normalny 30 zł, ulgowy 20 zł
Więcej informacji: www.arboretumwojslawice.pl

❼ IX Festiwal Kwiatów w Parku Miniatur Minieuroland w Kłodzku

7 lipca 2024

Festiwal Kwiatów w Minieurolandzie zyskał sławę nie bez powodu. Oryginalne aranżacje kwiatowe rozciągają się na powierzchni 20 000 metrów kwadratowych. Pośród barwnych kompozycji znajdują się regionalne i europejskie miniatury budowli, tworzone na miejscu przez najlepszych artystów modelarzy. Nowością tegorocznej edycji będzie Woliera Wolnych Lotów z egzotycznymi ptakami, a zespoły utalentowanych florystów staną do modowego pojedynku na kwiaty: na oczach gości będą tworzyć kwiatowe kostiumy, które zaprezentują w czasie wystawy „Fashion Flower Week".
Bilety (wstęp na teren parku): normalny 49 zł, ulgowy 45 zł
Więcej informacji: www.minieuroland.pl

❽ 50. Święto Róży w Kutnie

6-8 września 2024

Święto Róży to niepowtarzalny wrześniowy weekend pachnący różami, będący okazją do poznania unikalnych odmian róż ogrodowych w tradycyjnych bukietach pochodzących od producentów z całej Polski oraz prac florystycznych wielu artystów. W centrum miasta, wzdłuż ulicy Królewskiej i na Placu Piłsudskiego, na gości czekają również stoiska handlowe z produktami regionalnymi, ekologiczną żywnością, wyrobami z róż oraz stoiska gastronomiczne. Święto Róży to także koncerty plenerowe gwiazd muzyki rozrywkowej.
Bilety (tylko na Ogólnopolską Wystawę Róż): normalny 7 zł, ulgowy 4 zł
Więcej informacji: www.swietorozy.pl

❾ 47. Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw

13-15 września 2024

Tutaj każdy znajdzie coś dla siebie – skierniewickie święto od lat przyciąga tłumy ogrodników i miłośników roślin, nie tylko tych o przepięknych kwiatach. Jest okazją do zakupu sadzonek, uzupełnienia ogrodniczej wiedzy, uczestnictwa w paradzie, pokazach i warsztatach oraz degustacjach. Imprezie towarzyszą Targi Ogrodniczo-Rolne oraz Targ Zdrowej Żywności, a przez cały weekend na miejskiej scenie występują gwiazdy muzyki rozrywkowej.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji: www.swietokwiatow.pl

❿ XVII Festiwal Kwiatów w Zabrzu

festiwal kwiatów

8-9 czerwca 2024

Organizowany na terenie Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu festiwal obfituje w liczne atrakcje, m.in. kwiatowe warsztaty i pokaz kwiatowej mody. Dla najmłodszych miłośników kwiatów przygotowano animacje i warsztaty kreatywne, w tym ogrodnicze, pszczelarskie i zielarskie. W trakcie festiwalu działać będą także specjalistyczne stoiska, oferujące produkty z wielu kategorii – ogrodnictwo, żywność, zielona nauka, naturalna kosmetyka i rękodzieło.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji: www.mob.zabrze.pl

⓫ XXIV Festiwal Kwiatów w Albigowej

23 lipca 2024

Ta doroczna impreza organizowana przez Koła Gospodyń Wiejskich, Centrum Kultury Gminy Łańcut oraz Ośrodek Kultury w Albigowej jest okazją do uczestnictwa w kwiatowym festynie i przemarszu z korowodem kwiatów. Koła Gospodyń prezentują swoje bukiety, które każdego roku mają inny temat przewodni. Podczas festiwalu można także kupić kwiaty do ogrodu i na balkon oraz obejrzeć występy artystyczne ludowych kapel, które kończą się zabawą taneczną.
Bilety: wstęp bezpłatny
Więcej informacji: www.ck.gminalancut.pl

eprasa.pl 1a754611c7

Gardens of the Year
COMPETITION 2023

INSPIRUJĄCE OGRODY FINALISTÓW

„Wchodząc do tego ogrodu, czujemy, że wkraczamy do cudownej, zapewniającej przyjemny chłód enklawy”

Odkryj, jak Matthew Symmonds przekształcił małe, cieniste, betonowe podwórko w ukrytą oazę pełną bujnej zieleni

ZDJĘCIA JASON INGRAM **TEKST** ADAM DUXBURY

Matthew Symmonds, Bristol

„Impreza musiała być naprawdę udana, bo drzewo po lewej jest lekko przekrzywione!“

epipasa.pl 1a754611c7

Podwyższone grządki i wysokie donice otaczają kącik wypoczynkowy, tworząc warstwy liści przetykane kwiatami w pastelowych kolorach, które rozjaśniają cień

„Doskonale zrealizowano tu warstwowe nasadzenia. Właścicielowi tej naprawdę trudnej przestrzeni udało się osiągnąć coś niesamowitego – to prawdziwy ogród z duszą”

Alan Titchmarsh, juror konkursu „Ogrody Roku”

1

2

1. Do ogrodu wychodzimy z domu przez mały taras
2. W maleńkiej szklarni Matthew uprawia zioła i pomidory – na działce jest głównie cień
3. Zardzewiałe donice zrobione przez miejscowego rzemieślnika świetnie komponują się z czerwoną cegłą i płytkami

3

Za jednym z przerobionych ze stajni szeregowych domów w Bristolu leży tajemnicza oaza. To maleńki podwórzowy ogródek należący do Matthew Symmondsa i jego męża. Choć mierzy zaledwie 5,5 x 6,5 m, zapewnia parze oraz jej rodzinie i przyjaciołom tchnące spokojem schronienie. Matthew, który pracuje dla Canal & River Trust, przeobraził zarośnięty chwastami śmietnik w niezwykłą, pełną ptasich treli przystań, w której latem można nieco się ochłodzić.

Jak wyglądał ogród, gdy tu zamieszkaliście?

Był zaniedbany i zarośnięty. W zasadzie w ogóle nie przypominał ogrodu – było to wybetonowane podwórko. Spomiędzy spękań nawierzchni wyrastały jeżyny i budleje. Na końcu podwórka rosła samosiejka klonu, która usiłowała rozsadzić mur. Schodkom brakowało płytek i wyglądały jak połamane zęby. To było wyzwanie – zaczęliśmy od usunięcia całego tego bałaganu.

Czy chciałeś mieć mały ogród?

Ironia polegała na tym, że gdy się tu wprowadzaliśmy, marzyłem o dużym ogrodzie. Zamiast tego dostałem malutką działkę znajdującą się na innym poziomie, niż dom. Spędziłem sporo czasu, zastanawiając się, co z tym zrobić. Chciałem dobrze poczuć to miejsce i sprawdzić, jak rozkłada się światło. W tamtym momencie ogród nie był jeszcze częścią domu, wydawał się wręcz spóźnioną refleksją.

Plan ogrodu

WYMIARY: 5,5 m x 6,5 m

N

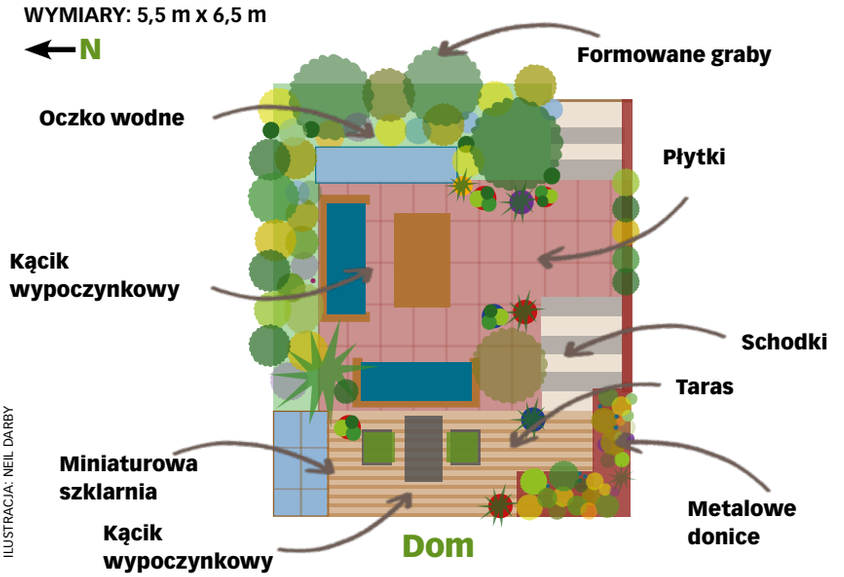

ILUSTRACJA: NEIL DARBY

eprasa.pl 1a754611c7

“Ten ogród wyróżnia się doskonałym wykorzystaniem przestrzeni – jest tu nawet oczko wodne, kącik wypoczynkowy i mnóstwo miejsc, w których rosną rośliny”

Nadine Mitschunas, zdobywczyni nagrody jurorów w roku 2022

Nie miałem pojęcia, co zrobić z faktem, że ogród jest położny metr dwadzieścia poniżej poziomu domu. Doprowadzając teren do porządku, pomyślałem, że jeśli połączę jakoś dom z ogrodem, może uda mi się stworzyć wrażenie intymności, bo to ogród-plomba, powstał tuż przed innym domem; jesteśmy na poziomie sypialni tamtego domu.

Zainspirował mnie ogród z formowanymi drzewami, który zobaczyłem w jakimś czasopiśmie. Zbliżały się moje trzydzieste urodziny i przyjaciele zapytali mnie, co chciałbym dostać w prezencie. Poprosiłem o trzy drzewka. Zasadziłem je podczas imprezy urodzinowej – musiała być naprawdę udana, bo drzewo po lewej jest lekko przekrzywione!

Jak zaprojektowałeś resztę ogrodu?

Nie chciałem sadzić roślin na poziomie gleby, bo byłyby bardzo oddalone od domu, więc postawiliśmy na podwyższoną grządkę. W ogrodzie było trochę płytek z terakoty, a ponieważ zarówno dom, jak i otaczający go murek są zrobione z czerwonej cegły, postanowiłem je wykorzystać i znaleźć ich więcej z odzysku. Byłem też już przyzwyczajony do uprawiania roślin w donicach, co jest sposobem na zwiększanie dostępnej dla roślin przestrzeni.

Kolejnym dużym przedsięwzięciem było oczko wodne – prezent na moje czterdzieste urodziny. Zaprojektowałem dość duże i głębokie oczko, aby dawało sobie radę w przypadku wahań poziomu wody.

Zawsze wiedziałem, że w naszym ogrodzie jest głównie cień. Zamiast z tym walczyć, sadzę rośliny w moim ulubionym kolorze: zielonym! Istnieje mnóstwo odcieni zieleni. Wszystkie moje rośliny kwitnące mają kwiaty o pastelowych barwach. Cała ta zieleń daje wrażenie spokoju. Gdy w ubiegłym roku mieliśmy tu prawdziwe upały, termometr w ogrodzie pokazywał aż dziesięć stopni mniej.

Bardzo się cieszę, że inni ludzie też czują, że wchodząc do ogrodu, wkraczają do zielonej, zapewniającej przyjemny chłód enklawy. To cudowne, można tu doskonale odpocząć po pracy.

Czy któreś z tych roślin mają dla ciebie jakieś specjalne znaczenie?

Moja mama uwielbia funkie i podczas jej pogrzebu wykorzystaliśmy nawet zdjęcia tych roślin. Przesadziłem trochę host z jej ogrodu do naszego. Dostaję też sadzonki od różnych osób i podoba mi się fakt, że dzięki temu darczyńcy mają swój udział w moim ogrodzie.

Pamiętam, jak mama, która była bardzo pragmatyczną ogrodniczką, mawiała: „Ta roślina ma dwie możliwości: albo będzie żyła albo umrze”. Jeśli jakaś roślina nie da rady, nawet, jeśli wiążą się z nią specjalne wspomnienia, to cóż, daliśmy jej szansę, a teraz jakaś inna może rosnąć na jej miejscu.

1. **Ogród Matthew leży poniżej poziomu domu, ale ogrodnikowi udało się stworzyć zacisze, które wręcz zaprasza, aby je odwiedzić**
2. **Oczko wodne było na liście rzeczy niezbędnych, ale Matthew jest zdumiony tym, ile przyciąga stworzeń**
3. **Dysponując ograniczoną przestrzenią do nasadzeń, Matthew wykorzystał sporo dużych donic i sadzi w nich rośliny cebulowe oraz inne rośliny sezonowe**

eprasa.pl 1a754611c7

NOWA SERIA
W 2024 roku Katarzyna Bellingham zabiera czytelników „Gardeners' World. Edycja Polska" w podróż do najpiękniejszych i najbardziej niezwykłych angielskich ogrodów. Kolejny przystanek: Clumber Park

Clumber Park

ogród kuchenny za murem

Gdy myślę o angielskich ogrodach kuchennych za murem, natychmiast przypominam sobie jeden z najwspanialszych, jakie kiedykolwiek widziałam. Jest to ogród warzywny na terenie rezydencji Clumber Park, w hrabstwie Nottinghamshire. Miałam ogromne szczęście mieszkać w pobliżu i korzystałam z każdej okazji, aby go odwiedzić.

TEKST I ZDJĘCIA KATARZYNA BELLINGHAM

W ogromnym ogrodzie kuchennym przy Clumber Park znajdują się nie tylko liczne zagony warzywne, ale także rabaty kwiatowe, sad, łąki kwietne, ule, szklarnie, budynki pomocnicze i setki metrów murów pokrytych szpalerowymi drzewkami owocowymi

Ferrari wśród ogrodów kuchennych

W świecie ogrodów Wielkiej Brytanii od zawsze panowała ogromna rywalizacja i wyścig pomiędzy właścicielami rezydencji – kto będzie miał lepsze osiągnięcia, zdolniejszego ogrodnika czy smaczniejsze truskawki. Oczywiście ogrody kuchenne za murem też mogły być gorsze lub lepsze, ale ten w Clumber Park był najprawdziwszym Ferrari wśród ogrodów. Pod wieloma względami ogród kuchenny za murem, wymagający ciągłych inwestycji i rozwoju, stał się znaczącym odzwierciedleniem finansowego sukcesu jego właściciela i tutaj widać to na żywym przykładzie. Wybudowany w 1772 roku przez Księcia Newcastle ogród kuchenny o powierzchni 1,6 hektara w Clumber Park stał się wymarzonym polem do eksperymentowania i zabawy dla bogatego właściciela oraz jego ogrodnika. Chociaż wyposażenie było nowoczesne, to tradycyjne założenia ogrodu za murem pozostały nienaruszone – a podstawą był oczywiście mur. Niezależnie od tego, czy był to skromny płot z leszczyny, żywopłot czy też imponujący ceglany mur o wysokości 3,7 metra, główną ideą takiego ogrodu zawsze było oddzielenie go od świata zewnętrznego – od tysięcy lat ogrodnicy starali się bowiem chronić swoje uprawy i ciężką pracę przed najgorszymi warunkami pogodowymi, szkodnikami i złodziejami. Ze względu na duże rozmiary, w Clumber zbudowano dodatkowo serię murów wewnątrz ogrodu dla powiększenia powierzchni uprawy prowadzonych przy murze drzew owocowych. W samym środku natomiast powstał całkiem odrębny mniejszy ogród za murem, w którym uprawiano najcenniejsze owoce – klucze do jego bramy miał tylko sam właściciel i główny ogrodnik.

Ogród kuchenny w Clumber poprzecinany jest murami, które tworzą tutejszy mikroklimat i są świetną powierzchnią do uprawy drzew oraz krzewów owocowych

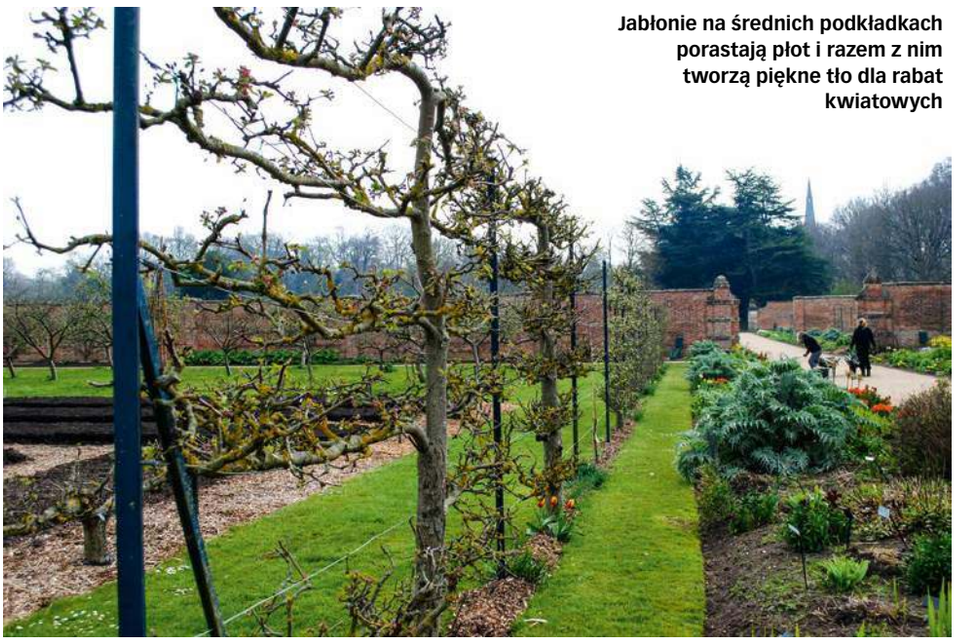

Jabłonie na średnich podkładkach porastają płot i razem z nim tworzą piękne tło dla rabat kwiatowych

Organizacja ogrodu kuchennego

Najbardziej podstawowa struktura ogrodu kuchennego to prosta kwadratowa działka podzielona dwiema przecinającymi się ścieżkami, które dzielą przestrzeń na ćwiartki. Powstałe w ten sposób kwatery mogą być dalej dzielone na mniejsze, ale ten prosty układ pozwala na efektywne zarządzanie ogrodem od samego początku, wyznaczając co, gdzie i, co ważne, kiedy sadzić. Ostatecznie mury, wraz z wyglądem ogrodu i jego zdolnością do gromadzenia ciepła i światła, sprawiły, że proste zagony stały się areną naukową, na której można było dokonać wielkich postępów w ogrodnictwie. Ściany mocniej nasłonecznione, czyli te skierowane na południe i południowy zachód, zapewniały ciepło niezbędne do dojrzewania delikatnych owoców, a biegnące pod nimi zagony można było wykorzystać do przyspieszenia zbiorów warzyw, takich jak na przykład wczesny groszek i ziemniaki. Truskawki sadzono zarówno na ścianach południowo-zachodnich, jak i północnych, aby zapewnić nieprzerwane dostawy dojrzałych owoców przez okres aż trzech miesięcy, natomiast fasolkę szparagową zbierało się latem na zagonie pod południowym murem, na którym potem wysiewało się średnio wczesną marchew.

Ściana południowa najczęściej była budowana najwyżej, aby maksymalnie wykorzystać przechwycone ciepło – zwykle lokowano pod nią wszelkie szklarnie, inspekty i oranżerie, w których sadzono morele, nektaryny, brzoskwinie, winogrona i inne owoce, które

Zagony warzywne uprawiane są bez kopania i otoczone niskim płotkiem porośniętym karłowymi jabłoniami

eprasa.pl 1a754611c7

Rabaty bylinowe na początku XX wieku były nowością. Clumber Park był jednym z pierwszych miejsc, w których je wprowadzono dla umilania spacerów właścicieli posiadłości

rosną najlepiej, prażąc się w słońcu. Natomiast dzięki zacienionej stronie północnej można było opóźniać dojrzewanie owoców i warzyw. Rozsądne wykorzystanie tych różnic umożliwiło ogrodnikom wydłużenie sezonu w obu kierunkach tak długo, jak to możliwe – wszystko po to, aby utrzymać niemal nieprzerwane dostawy produktów do kuchni. Ogród kuchenny w Clumber Park, dzięki takiej konstrukcji murów, dostarczał egzotyczne składniki do niezwykłych potraw, którymi książę mógł potem imponować swoim gościom. Od szparagów po ananasy i truskawki na Boże Narodzenie – był to elitarny ogród dla elitarnej rodziny. W szczycie jego działania pracowało tam aż 30 osób.

Ciekawym, nowatorskim i bardzo potrzebnym dodatkiem w każdym ogrodzie otoczonym murem, także w Clumber, były tak zwane bramy przymrozkowe. Instalowano je właśnie ze względu na wysokie ściany, które z jednej strony świetnie pomagają wykorzystać do upraw ciepło słońca i skutecznie chronią przed wiatrem i szkodnikami, ale z drugiej mogą też uwięzić wewnątrz ogrodu chłodne powietrze oraz mróz, co miewa katastrofalne skutki dla upraw. Łatwo zaobserwować, że w spokojny i wilgotny dzień szron raczej nie znika, jeśli pozostaje w cieniu. Zimne powietrze zawsze opada i koncentruje się w najniższym punkcie ogrodu. Teren dobrze zaplanowanego ogrodu, takiego jak Clumber, znajduje się na lekkim spadku, więc przymrozek schodzi z góry na dół, na południe, na drugą stronę muru – właśnie przez drewniane bramy, w których dolnej części umieszczone są specjalne otwory. W zależności od potrzeby ogrodnik może je otwierać lub zamykać, tym samym kontrolując przepływ chłodnego powietrza.

Młoda, obficie kwitnąca grusza korzysta z ciepła nagrzanych cegieł do późnych godzin wieczornych

Królestwo pod szkłem

Ogród w Clumber Park może też poszczycić się jedną z najdłuższych oranżerii w Anglii. Ma ona prawie 150 metrów długości! Wybudowana w 1910 roku, została wyposażona we wszystkie możliwe innowacje techniczne w zakresie ogrzewania, nawadniania i wentylacji. Nadal uprawia się w niej nie tylko cytrusy, winogrona, morele i czasami ananasy, ale także liczi, mango i banany oraz inne egzotyczne owoce. Można sobie wyobrazić, że niezależnie od pory roku i tego, czy na obiad

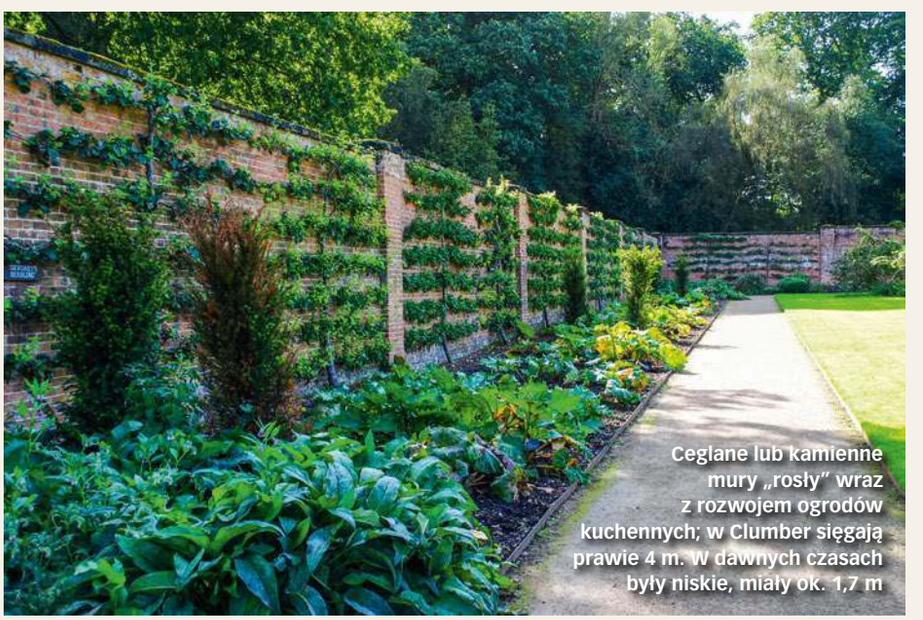

Ceglane lub kamienne mury „rosły" wraz z rozwojem ogrodów kuchennych; w Clumber sięgają prawie 4 m. W dawnych czasach były niskie, miały ok. 1,7 m

Przykładowy plan nasadzeń w tradycyjnym angielskim ogrodzie kuchennym za murem

WYSTAWA POŁUDNIOWA
MUR – śliwa, brzoskwinia, nektaryna, morela, czereśnia
POD MUREM – rozmaryn, karłowy groch, karłowa fasolka, buraki, sałaty zimujące, wczesne rzodkiewki i wczesne marchewki

WYSTAWA ZACHODNIA
MUR – grusza, śliwa, figa, jabłoń
POD MUREM – rabaty na kwiat cięty z obeliskami porośniętymi groszkiem pachnącym

WYSTAWA PÓŁNOCNA
MUR – śliwa, grusza, wiśnia, agrest, czerwona porzeczka
POD MUREM – pory, jarmuż, burak liściowy, poziomki, rzodkiewka, sałata

WYSTAWA WSCHODNIA
MUR – grusza, czereśnia, jabłoń
POD MUREM – modrak morski, szałwia, taragon, mięta, chrzan, szalotka, czosnek szczypiorek, cebula siedmiolatka, tymianek, pietruszka naciowa, fenkuł

eprasa.pl 1a754611c7

Co się stało z Clumber House?

Pałac o skromnej nazwie Clumber House został wzniesiony na zlecenie bajecznie bogatego Księcia Newcastle II w 1760 roku. Posiadłość, w modnym wówczas stylu klasycystycznym, zaprojektował dla niego ceniony, angielski architekt Stephen Wright. Pałac wykonany był z białego kamienia łupanego, który pochodził z kamieniołomu samego księcia. Rezydencja posiadała aż 105 pokoi, a jadalnia mieściła 150 osób przy jednym stole! Clumber House był rezydencją luksusową i bogatą w dzieła sztuki – znajdowały się tam obrazy Rembrandta, Van Dyke'a i Poussina. W kolekcji księcia były także rzeźby, porcelana, a nawet dzieła Szekspira. Niestety 28 marca 1879 roku wybuchł pożar, który zniszczył centralną część domu i sporą część kolekcji. Ale książe nie poddał się – zatrudnił szybko architekta Charles'a Barry'ego, który zamienił pokoje w środku pałacu w ogromną sień z balustradowymi galeriami i mozaikowymi kamiennymi posadzkami – rezydencja odzyskała swój blask. Nie był to jednak koniec nieszczęść. Kolejny pożar miał miejsce w kwietniu 1912 roku; spustoszył całe dwa górne piętra pałacu. Zamieszkujący wówczas rezydencję Książę Newcastle IX podjął decyzję o całkowitym wyburzeniu domu. Powodem miały być wysokie podatki, jednak większą rolę odegrał bardziej znaczący czynnik. Clumber House został wybudowany dla innych czasów. Ogromny dom oznaczał wystawne przyjęcia i bogactwo. Domy na taką skalę nie były już ani odpowiednie, ani zrównoważone, a tym samym przestały być pożądane na początku XX wieku. Rozbiórkę Clumber House zlecono w 1938 roku; zawartość sprzedano. Na miejscu pozostał tylko piękny park ze starym drzewostanem oraz jeden z najpiękniejszych ogrodów kuchennych za murem na świecie, który w przeciągu ostatnich 20 lat jest rewaloryzowany i prowadzony przez organizację National Trust.

przybyło pięciu czy pięćdziesięciu gości, ogrodnik wykonywał wszelkie polecenia, jakie napływały z kuchni. Jego największą umiejętnością musiała być nie tylko uprawa stale poszerzającej się gamy odmian owoców i warzyw, ale także pomysłowość, z jaką walczył z brytyjskim klimatem, by zawsze zadowolić pałacowego kucharza. Polem jego bitwy i ogrodniczą twierdzą, z której kierował operacją, był ogród kuchenny za murem. Sam ogród kuchenny otoczony murem nie stanowił jednak w żadnym wypadku całego terenu ogrodu kuchennego. W Clumber uprawiano również znaczne obszary na zewnątrz, choć zawsze przylegały one do murów – sadzono tam zajmujące więcej miejsca warzywa, takie jak ziemniaki, cebula, buraki, jarmuż i pasternak na zbiór główny.

Angielskie rabaty dla Księżnej Newcastle

Ogród kuchenny w Clumber Park jest piękny. Projektant zadbał nie tylko o stronę techniczną oraz udogodnienia do uprawy warzyw i owoców, ale również o przyjemną dla oka symetrię. Główne wejście na jego teren prowadzi przez pięknie kute, ozdobne wrota, a długa aleja obsadzona potężnymi cedrami libańskimi wiosną porośnięta jest dywanami przebiśniegów. Biegnie ona od strony nieistniejącego już pałacu w stronę centralnych drzwi oranżerii, a po wejściu do ogrodu kuchennego po obu stronach towarzyszą jej obszerne rabaty kwiatowe oraz szpalery jabłoni prowadzonych w formie wachlarzy.

Do dziś zachowały się stare fotografie, na których widać Księżną Newcastle spacerującą wśród kwiatów po szerokiej alejce do oranżerii, zbierającą po drodze bukiety i cieszącą się cudownym zapachem róż oraz floksów. Ozdobne rabaty kwiatowe w ogrodach kuchennych pojawiły się dopiero na początku XX wieku dzięki działalności Gertrude Jekyll – wcześniej wśród warzyw i owoców uprawiano kwiaty typowo na kwiat cięty lub z określonym przeznaczeniem, np. rabaty farbierskie lub lecznicze.

Ubiegłoroczne zbiory z ogrodu kwiatowego oraz kuchennego można oglądać do późnej wiosny w jednym ze starych ogrodowych warsztatów

Poza centralną aleją – którą raczej przechadzała się rodzina książąt, a nie zapracowani ogrodnicy – na terenie ogrodu jest wiele mniejszych ścieżek i alejek, wystarczająco szerokich, aby pomieścić ciężko załadowane taczki oraz wozy. Miejsca użytkowe oraz zaplecze w Clumber, podobnie jak w wielu innych ogrodach kuchennych, znajduje się na tyłach otaczających je murów. Znajdują się tam kotłownie, szopy, miejsca na robienie rozsad, przechowalnie sprzętu i narzędzi, biuro głównego ogrodnika oraz „mesa" ogrodników, a także spiżarnie do przechowywania plonów. Są też pomieszczenia do mycia i przechowywania owoców oraz suszenia kwiatów na jesienno-zimowe suche bukiety. W chłodnych, ciemnych pokojach uprawiano grzyby, a także jarmuż, cykorię i rabarbar, które pod koniec zimy blanszowano. Dalej znajdowały się szopy do przechowywania ogromnej liczby doniczek do rozsad i malutkie mieszkania, w których mieszkali młodzi ogrodnicy. Dom głównego ogrodnika – znaczna rezydencja potwierdzająca jego status – mieścił się kilka metrów od bocznego wejścia do ogrodu i oranżerii.

ZWIEDZANIE
Clumber Park

Adres: Clumber Park, Worksop, Nottinghamshire, S80 3BE
www.nationaltrust.org.uk/visit/nottinghamshire-lincolnshire/clumber-park
Ogród jest otwarty od połowy marca do końca grudnia, w godzinach 10:00-16:00
Bilety: 5 funtów
Dojazd:
Samochodem: wjazd drogą A614 lub B6034 do Lime Tree Avenue i głównego skrzyżowania – parkowanie na parkingu głównym w pobliżu obiektów centralnych.
Pociągiem: należy dojechać do stacji Worksop i przejść 4,5 mili, lub stacji w Retford i przejść 6,5 mili
Autobusem: Stagecoach „The Sherwood Arrow" jedzie z Worksop do Ollerton, należy wyjść na przystanku w Carburton i przejść ¾ mili

eprasa.pl 1a754611c7

Baw się pelargoniami

Majowe ciepło spowija już ogrody. Najwyższy czas zaprosić do donic pelargonie – idealne na każde słoneczne stanowisko i gotowe kwitnąć aż do końca sezonu

ZDJĘCIA **PELARGONIUM FOR EUROPE**

Młode sadzonki roślin sezonowych potrzebują świeżej ziemi, wody i trochę składników pokarmowych. To, z czego zrobiony jest pojemnik w sumie nie ma dla nich większego znaczenia. Nie musi być wcale nowy. Dlatego w tym sezonie znów stawiamy na donice z upcyklingu, zachęcamy do majsterkowania i odnajdywania radości z tworzenia.

Ulotną urodę roślin można wspaniale podkreślić, sadząc je w naczyniach pokrytych rdzą, wykorzystując jako tło to, co wpadnie nam w ręce na strychu lub w szopie na narzędzia, albo w dawno nieodwiedzanym zakamarku ogrodu. Plecionki, nanizane na sznurek koraliki, kawałki bawełnianych koronek, albo kamienie zebrane podczas wakacji kilka sezonów temu – to wszystko może przydać się do zabawy z pelargoniami w roli głównej.

Kwiaty zyskają oryginalne tło, a my dzięki starym przedmiotom będziemy mogli przypomnieć sobie minione lata i wrócimy wspomnieniami do czasów dzieciństwa.

Klasyczne pelargonie świetnie wyglądają w donicach pokrytych rdzą. Dichondra srebrzysta i lawenda nadają się do wypełnienia przestrzeni pomiędzy pelargoniami i podobnie jak one kochają kąpać się w letnich promieniach słońca

DOBRA RADA

Sadząc pelargonie w metalowych osłonkach pamiętaj o tym, że latem tego typu pojemniki będą się mocno nagrzewać. Postaraj się więc o jak największe i pamiętaj, by nie zaniedbywać podlewania.

Manifest ogrodnika

Nie bój się pokazać, jakie narzędzia są bliskie twojemu sercu – tu na ścianie zawisły stare, zardzewiałe łopaty, a ich trzonki posłużyły jako stelaż do przyczepienia doniczek z pelargoniami umieszczonych w metalowych wiaderkach. Na miejscu łopat równie dobrze mogą znaleźć się ukryte w kącie szopy na narzędzia niepotrzebne widły czy pogięte na skutek zbyt intensywnych prac ogrodowych grabie. Jak widać każde, nawet najmniejsze miejsce, może posłużyć do wyeksponowania naszej miłości do roślin.

W koronkach
Klasyczne gliniane doniczki łatwo przeobrazić w pojemniki w stylu vintage. Koronkowe serwetki łatwo przykleisz do nich od zewnątrz wodoodpornym klejem do decoupage'u. Możesz obkleić całą doniczkę, albo ozdobić ją paskami w pionie czy poziomie.

Pod oknem
Szarą ścianę można przeobrazić w romantyczny zakątek za sprawą okiennej ramy. W roli parapetu powieś skrzynkę na kwiaty i posadź w niej białe pelargonie rabatowe. Idealnie rozjaśnią ogród. Dobrym dodatkiem będzie sznur lampek – jeśli owiniesz nim ramę, dekoracja będzie wyglądać efektownie także po zmroku.

W szufladzie
Drewnianą szufladę wyścielaną workiem po podłożu, przymocowaną do ogrodzenia oraz uroczy, zaśniedziały kran ozdobiony ptaszkiem warto złagodzić bujną zielenią. Pelargonie bluszczolistne, które po kilku tygodniach uprawy zgęstnieją i będą przewieszać się poza krawędzie, można posadzić nawet w lekkim cieniu.

Na sznurku z koralików
Niebanalna i przyciągająca uwagę osłonka na doniczkę powstała ze starego, metalowego durszlaka. Ale główną rolę w tej dekoracji pełnią, poza niezwykłymi kwiatami pelargonii, sznury kolorowych koralików. Z pewnością na każdym strychu znajdzie się kilka garści takich szklanych, glinianych lub drewnianych paciorków. Nawleczone na jutowy sznurek będą wyglądać jak kolorowe owady, które na chwilę zatrzymały się, by odpocząć w czasie wędrówki po ogrodzie.

eprasa.pl 1a754611c7

Gliniane dzwonki
Wisząca na gałęzi doniczka może nie tylko cieszyć oko, ale i wydawać delikatne dźwięki. Dzwonki z doniczek i drewnianych koralików zrobisz w prosty sposób, a dekorując je farbami spróbuj nawiązać do roślin, które masz na rabatach lub w innych pojemnikach.

1 Potrzebne materiały: sadzonka pelargonii bluszczolistnej, kilka glinianych doniczek z otworami w dnie (jedna większa i kilka mniejszych), gruby sznurek jutowy, kilka dużych drewnianych koralików, farby akrylowe, nożyczki, pędzel.

2 Oczyść doniczki, po czym pomaluj je farbami, według własnego pomysłu i wzoru. Pozostaw do wyschnięcia.

3 Największą doniczkę kilka razy owiń sznurkiem wokół krawędzi i przymocuj do powstałej w ten sposób obręczy trzy kawałki sznurka, na których zawiesisz dekorację. Kolejny kawałek sznurka przewlecz przez otwór w dnie doniczki, po czym przymocuj koralik. Kolejno dołączaj małe doniczki (dnem do góry) i koraliki; koraliki muszą znaleźć się na wysokości brzegów doniczek. Każdy koralik blokuj, wiążąc pętelkę. Na końcu sznurka zawiąż potrójny węzełek. Zawieś dekorację w ogrodzie i do górnej doniczki wstaw pelargonię.

eprasa.pl 1a754611c7

Wakacyjny klimat
Ogrodowa ławeczka z części szafy pozbawionej drzwi może stać się miłym, zacisznym miejscem relaksu. Po pomalowaniu wnętrza na jaskrawy kolor i ustawieniu po bokach kilku palm oraz plecionych elementów dekoracji, stworzysz egzotyczny zakątek. Wewnętrzne półki i haki wykorzystaj jako miejsca do postawienia lub zawieszenia doniczek z pelargoniami. Na dnie połóż poduszki, aby móc wygodnie usiąść, a z przodu rozłóż słomianą matę.

REKLAMA

Warto sprawdzić:

Stale rosnącą gamę nasion poszerzyliśmy również o znaczniki ogrodowe, w 100% naturalne wykonane z drewna brzozowego wraz z ołówkiem pomogą uporządkować wysiewy.

Zeskanuj

POZNAJ PEŁNĄ OFERTĘ

toraf

Przedsiębiorstwo Nasienne TORAF
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Maciejów 34 | 46-211 Kujakowice Górne

\pntoraf www.toraf.pl \toraf_pl

eprasa.pl 1a754611c7

Bukiet żółtych i fioletowych kwiatów kwitnących w ogrodzie we wrześniu

Na żółto i fioletowo

Są tak kontrastowe, że razem tworzą mieszankę wybuchową, ale ich połączenia zawsze przyciągają wzrok. Kolory żółty i fioletowy zostały dla siebie stworzone – naucz się z nich korzystać, aby ożywić swój ogród

TEKST I ZDJĘCIA ŁUKASZ SKOP

Na kole barw żółty i fioletowy leżą naprzeciwko siebie, dlatego nazywamy je kolorami przeciwstawnymi, podobnie jak czerwień i zieleń. Zarówno żółty, jak i fioletowy mogą być bardziej ciepłe lub bardziej zimne – żółty w ciepłym wydaniu to na przykład bananowy, miodowy czy musztardowy, a w zimnym – kanarkowy, cytrynowy i siarkowy. Ciepłe fiolety to wrzosowy, purpurowy i śliwkowy, a zimne – ametystowy, fiołkowy i lawendowy. Najważniejsza zasada przy ich dobieraniu w pary to łączenie ciepłych odcieni z ciepłymi i zimnych z zimnymi. Łatwo zauważyć, że wiele nazw kolorów pochodzi od kwiatów, owoców, a nawet warzyw, co nie będzie zaskoczeniem dla żadnego ogrodnika, który często ma je na wyciągnięcie ręki.

Te dwa kolory oddziałują na nas w zupełnie inny sposób. Fiolet i purpura od zawsze były kojarzone ze spokojem, elegancją i majestatycznym dostojeństwem. Żółty – przeciwnie, wprowadza żywiołową radość, energię i dynamikę. Kiedy jeden kolor pobudza, a drugi uspokaja, wzajemnie uzupełniają swoje oddziaływanie i wprowadzają równowagę. To właśnie dlatego trudno jest zepsuć żółto-fioletowe połączenia. Do dyspozycji mamy szeroką gamę roślin i nie zawsze trzeba je łączyć, biorąc pod uwagę kwiaty – wiele gatunków i odmian ma żółtawe lub fioletowe liście, dlatego mogą tworzyć miłe dla oka połączenie przez cały rok, bez względu na to, czy akurat kwitną, czy nie, a najlepszym przykładem są żurawki (*Heuchera*). Dzięki temu nie trzeba ich dobierać, mając na uwadze porę kwitnienia – chociaż oczywiście to właśnie kwiaty tworzą najbardziej wyraziste zestawienia. Chociaż nie jest to świętą regułą, można zauważyć, że więcej żółtych kwiatów rozwija się wiosną, a fiolety pojawiają się latem. Na szczęście jest z czego wybierać, bo żółte i fioletowe kwiaty pojawiają się przez cały sezon, od wczesnej wiosny do późnej jesieni, u roślin o różnej wielkości, pokroju i typie wzrostu, od jednorocznych przez rabatowe byliny do drzew i krzewów, a nawet pnączy.

W tej kategorii kolorystycznej są też samograje – rośliny, których nie trzeba z niczym łączyć, ponieważ same mają trochę żółtego i trochę fioletowego. Przeważnie są to ogrodowe odmiany o seledynowo-żółtym ulistnieniu i fioletowych kwiatach, tak jak trzykrotka wirginijska (*Tradescantia andersoniana*) 'Sweet Kate' czy kosaciec blady (*Iris pallida*) 'Aureovariegata', ale istnieją też gatunki o żółto-fioletowych kwiatach, szczególnie wśród bratków, irysów czy jesiennych astrów.

Fioletowy i żółty doskonale wyglądają i na rabacie, i w bukiecie, czego najlepszym przykładem jest ten na sąsiedniej stronie. Mam słabość do tego duetu kolorystycznego, więc każdego roku staram się wybrać nowe rośliny, które będą jego uzupełnieniem i ciągle coś dosadzam – z myślą nie tylko o rabatach, ale właśnie o kwiatach ciętych. Kiedy tworząc bukiety kierujemy się określonymi kolorami, na pozostałych polach możemy sobie pozwolić na większą różnorodność. Płaskie, kuliste i kłosowate kwiatostany o różnych wielkościach zapewnią różnorodność i strukturę, tak bardzo potrzebną, kiedy kolor jest z góry określony. Najlepiej, gdyby kwiaty w bukiecie różniły się także nasyceniem (intensywnością barwy). Mogą być również ciemniejsze i jaśniejsze – w ten sposób kompozycja nie będzie sprawiać wrażenia „płaskiej".

Na kolejnych stronach poznasz różne żółto-fioletowe duety, które mogą zdobić ogród od wiosny do jesieni – zainspiruj się i ożyw nimi swoje rabaty i donice.

eprasa.pl 1a754611c7

MARZEC

Krokus złocisty (*Crocus chrysanthus*)
Krokus Tommasiniego (*Crocus tommasinianus*)
Te dwa drobnokwiatowe krokusy zakwitają najwcześniej ze wszystkich – często już na początku marca. Dobrze rosną w trawniku, o ile pierwsze koszenie odłożysz do około połowy maja. Cebulki można sadzić od początku września aż do końca grudnia.

KWIECIEŃ

Sasanka zwyczajna (*Pulsatilla vulgaris*) 'Violet Bells'
Jej liście i kwiaty są chronione przed mrozem gęstymi włoskami. W środku każdego kwiatu znajduje się mnóstwo złocistych pylników. Najlepiej rośnie na słońcu i w wapiennym podłożu.

Narcyz (*Narcissus*) 'Tahiti'
Żółte i fioletowe miniaturowe bratki (*Viola*)
Pełnokwiatowe narcyzy kwitną w kwietniu, ale bratki dzielnie trzymają się aż do końca czerwca. Latem bratki kończą kwitnienie, a liście narcyzów zasychają – wtedy można przenieść donicę w mniej widoczne miejsce.

MAJ

Glicynia kwiecista (*Wisteria floribunda*)
Długie, zwieszające się kwiatostany w kolorze zimnego fioletu pięknie wyglądają na tle rozwijających się żółto-zielonkawych liści. Glicynię można prowadzić jako pnącze przy podporach lub w formie drzewka w kształcie parasola.

Smagliczka skalna (*Alyssum saxatile*)
Żagwin ogrodowy (*Aubrieta cultorum*)
Dwie byliny tworzące poduszki, które obsypują się w maju wyrazistymi kwiatami. Kwitną tak obficie, że liście przestają być widoczne. Dobrze rosną w pełnym słońcu i lekkiej, piaszczystej ziemi. Idealne na skalniaki i skarpy.

Czosnek białawy (*Allium christophii*)
Pęcherznica kalinolistna (*Physocarpus opulifolius*) 'Luteus'
Purpurowe kwiatostany czosnku przycupnęły pod pęcherznicą o żółtych liściach. Oba gatunki zakwitają pod koniec maja, tworząc barwne widowisko. Silnie przycięta wiosną pęcherznica nie zakwitnie, ale wytworzy większe liście.

eprasa.pl 1a754611c7

CZERWIEC

Kosaciec (*Iris*) ‘Gangster Love’
To odmiana autorstwa Roberta Piątka, jednego z polskich hodowców irysów. Ma fryzowane płatki – górne z cytrynową falbanką, a dolne fioletowe z pomarańczową bródką. Zakwita na początku czerwca. Kłącza najlepiej dzielić 4-6 tygodni po kwitnieniu.

Tojeść kropkowana (*Lysimachia punctata*) ‘Variegata’
Dzwonek jednostronny (*Campanula rapunculoides*)
Te dwa gatunki dobrze rosną w miejscach dość wilgotnych i półcienistych. Oba tworzą strzeliste kwiatostany. Wytnij je po kwitnieniu, zanim zawiążą nasiona, a późnym latem powtórzą kwitnienie. Nadają się do bukietów.

Kosaciec blady (*Iris pallida*) ‘Aureovariegata’
Nawet gdy nie kwitnie, jest na co popatrzeć. Szablaste liście mają jasnożółte pasy. Najlepiej rośnie w miejscach z przepuszczalnym podłożem, nie w palącym słońcu. Kwiatostany osiągają do 1 m wysokości.

Jarzmianka większa (*Astrantia major*) ‘Milano’
Dereń skrętolistny (*Cornus alternifolia*) ‘Golden Shadows’
Złote liście derenia i purpurowe kwiaty jarzmianki są tworzą elegancki duet, będący ciekawą interpretacją żółto-fioletowych zestawień. Jarzmianka potrafi kwitnąć przez całe lato, więc uroda tej pary długo nie przemija.

eprasa.pl 1a754611c7

LIPIEC

Koper ogrodowy (*Anethum graveolens*) ‘Lukullus’
Marchew ozdobna (*Daucus carota*) ‘Purple Kisses’
W warzywniku też mogą zagościć żółcie i fiolety – tutaj reprezentowane przez ozdobną marchew i koper. Ta pierwsza kwitnie od czerwca do października, a koper tylko w lipcu. Baldachy pełne brązowych nasion u tej dwójki wyglądają równie atrakcyjnie, co kwiaty – chociaż już nie tak kolorowo.

Trzykrotka wirginijska (*Tradescantia virginiana*) ‘Sweet Kate’
Kwitnie niestrudzenie przez całe lato, a jej kwiaty – jak zdradza nazwa – mają po trzy płatki. Ukrywają się pomiędzy trawiastymi liśćmi, które u tej odmiany mają złotawy odcień. Lubi rozproszone światło.

SIERPIEŃ

Rudbekia błyskotliwa (*Rudbeckia fulgida*) ‘Goldsturm’
Perowskia łobodolistna (*Perovskia atriplicifolia*)
Ten duet w sierpniu dopiero zaczyna swoje popisy, które będą trwały często aż do pierwszych przymrozków. Oba gatunki uwielbiają pełne słońce i lekkie, przepuszczalne podłoże. Dobrze radzą sobie nawet z krótkimi suszami.

WRZESIEŃ

Dziewanna wielkokwiatowa (*Verbascum densiflorum*)
Werbena patagońska (*Verbena bonariensis*)
Dziewanna i werbena łączą w sobie dzikość, naturalność i bezpretensjonalną urodę. Obie są wysokie i mają drobne kwiaty wytwarzane w wielkich ilościach. Każdego dnia rozwijają ich nową porcję, a przekwitnięte zrzucają na ziemię, gdzie tworzy się żółto-purpurowy dywan.

PAŹDZIERNIK

Rozplenica szczecinkowata (*Pennisetum setaceum*) ‘Rubrum’
Paciorecznik ogrodowy (*Canna* x *generalis*) ‘Lemon’
To para odpowiednia i na rabaty, i do pojemników. Okazałe liście kanny i zwiewne źdźbła rozplenicy to tylko jeden z widocznych tu kontrastów. Drugi tworzą kolory – blada żółć kwiatów kanny i niemal czarna purpura rozplenicy. Ten duet osiągnął ekstremum fioletowo-żółtej kategorii.

eprasa.pl 1a7

W donicach możesz uprawiać niemal każdą roślinę, a ponieważ są przenośne, jest to świetny sposób na wypróbowanie nowych aranżacji

Donice pełne radości

Uprawa pojemnikowa jest świetnym sposobem na wykazanie się kreatywnością i maksymalne wykorzystanie przestrzeni w ogrodzie, nawet tej najmniejszej. Adam Frost dzieli się poradami, jak uprawiać prawie każdą roślinę w donicy

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Wybierz swój styl

Jeśli chodzi o uprawę roślin w pojemnikach, każdy znajdzie coś dla siebie – Adam wszystko wam wyjaśni...

Rośliny zimozielone, takie jak sarkokokka, rozmaryn i wrzosy nadadzą kompozycji strukturę, która utrzyma się o każdej porze roku

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, PAUL DEBOIS, JASON INGRAM

Elastyczne ramy

Pojemniki nie służą jedynie do tworzenia tymczasowych nasadzeń – drzewa, krzewy i topiary będą w nich rosły szczęśliwie przez kilka lat, pod warunkiem, że zapewnisz im odpowiednie podłoże i pielęgnację.

Używam tego typu roślin doniczkowych w celu stworzenia przenośnych kompozycji strukturalnych oraz punktów centralnych, przydatnych zwłaszcza zimą – jeśli są to odmiany zimozielone, zapewnią one całoroczną dekorację. Dokonując wyboru roślin, staram się także uwzględnić różne kształty i formy. Nie obawiaj się uprawy małych drzew – wspaniale nadają się do prowadzenia w pojemnikach, a ja umiejscowiłem je nawet wzdłuż krawędzi tarasu, aby zapewnić sobie prywatność oraz podzielić przestrzeń.

Smak tropików

Jeśli chcesz uzyskać dramatyczny efekt, właściwym wyborem będą rośliny o tropikalnym wyglądzie. Większość z nich nie jest w pełni mrozoodporna, dlatego zimą trzeba będzie je zabezpieczyć, lecz nie oznacza to wcale, że nie są warte wysiłku. Wiele tego typu gatunków posiada duże, charakterne listowie, dzięki którym udaje się osiągnąć spektakularny efekt wizualny. To głodne i spragnione rośliny, lecz to, w jaki sposób prezentują się w pełni sezonu jest nie do przebicia.

Jeśli jednak dbanie o tego typu rośliny nie jest dla ciebie, dlaczego by nie spróbować uprawy sukulentów? Po posadzeniu będą szczęśliwie sobie rosły, tolerując okresy zaniedbania.

Zazwyczaj każdą z tych roślin sadzę w osobnej donicy, po czym ustawiam je w małych grupach w różnych miejscach, tworząc w ten sposób w ogrodzie mocne punkty.

Z doniczki na talerz

Najwięcej frajdy w uprawie pojemnikowej roślin jadalnych sprawia mi to, że daje mi ona okazję do zmieniania nasadzeń i eksperymentowania z różnymi odmianami. Większość z nich można uprawiać w donicach – musisz je tylko umieścić w odpowiednim miejscu, nawozić i pamiętać o podlewaniu.

Jeśli nie jesteś pewien, od czego zacząć – zioła i sałaty są proste w uprawie. Ziemniaki również dobrze rosną w pojemnikach, a ich sadzenie to świetny sposób na zainteresowanie dzieci ogrodnictwem. Prawdę mówiąc, możesz spróbować uprawy wszystkiego – fasoli, marchwi, jarmużu – wybór jest niemal nieograniczony. Chcąc spróbować czegoś innego, dlaczego by nie poeksperymentować z uprawą kwiatów jadalnych (patrz str. 106)? Kwiaty, takie jak tulbagia i ogórecznik dodane do drinków lub sałatki będą miłą niespodzianką.

eprasa.pl 1a754611c7

Zwężana ku górze szyjka donicy świetnie ukryje nagie u podstawy łodygi wysokich roślin, takich jak paciorecznik

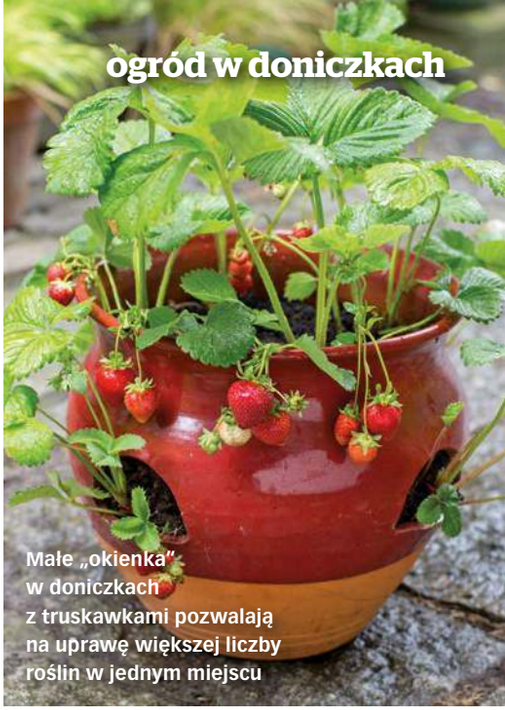

Małe „okienka" w doniczkach z truskawkami pozwalają na uprawę większej liczby roślin w jednym miejscu

Pełne owoców

Donice stwarzają możliwość uprawy tych gatunków roślin, którym trudno byłoby przetrwać w twoim ogrodzie w ziemi. Ja mieszkam na terenie z glebą wapienną, więc jedynym sposobem na uprawę borówki amerykańskiej, która jest rośliną kwasolubną, jest zrobienie tego w pojemniku. Aby były szczęśliwe, sadzę je w kwaśnym podłożu do roślin wrzosowatych i dokarmiam odpowiednim do tego typu roślin nawozem.

Większość pozostałych gatunków owocowych równie dobrze czuje się w donicach (zwłaszcza truskawki) – sprawdź tylko wcześniej, które odmiany nadają się do uprawy pojemnikowej. Jeśli chcesz mieć drzewka owocowe, istnieje wiele odmian niskopiennych szczepionych na podkładce karłowej, które są idealne do prowadzenia w pojemnikach.

Możesz użyć sprzedawanych w doniczkach, dobrze rozwiniętych sadzonek warzyw, aby twoja kompozycja wyglądała efektownie od razu po posadzeniu

Pelargonie potrzebują stosunkowo mało wody, ale pamiętaj o nawożeniu ich latem

Szybka wymiana kolorów

Jeśli chcesz stworzyć w ogrodzie miejsce pełne koloru, rośliny jednoroczne oraz rabatowe będą dla ciebie dobrym wyborem. Mam słabość do pelargonii i uwielbiam te o pachnących liściach – sadzę je w małych grupach w różnych miejscach, aby stworzyć w ogrodzie kolorystyczne plamy.

Chociaż sezonowe rabaty kwiatowe to świetny sposób na zapewnienie długotrwałego koloru, trzeba je odświeżyć ze dwa, nawet trzy razy w roku – co z kolei stwarza okazję do wykazania się kreatywnością i wprowadzenia zmian. Ja robię to trochę na skróty, wykorzystując latem donice z roślinami wieloletnimi jako tło dla kolorowych roślin rabatowych, które dosadzam kilka razy w roku.

eprasa.pl 1a754611c7

Doniczkowe ABC

Chcąc prowadzić uprawy w pojemnikach, podczas wybierania podłoża i doniczek miej na uwadze tych kilka porad i pamiętaj o regularnym przeprowadzaniu zabiegów pielęgnacyjnych

Wybór podłoża

To, jakiego podłoża użyję do uprawy w pojemnikach zależy od roślin, które zamierzam w nich posadzić. Co do zasady, uniwersalne podłoże doniczkowe bez torfu sprawdzi się w przypadku krótkotrwałych nasadzeń, podczas gdy rośliny wieloletnie potrzebują czegoś bardziej „treściwego", o ilastej bazie, a warzywa wymagają podłoża bogatego w składniki odżywcze, które zapewni ich bujny wzrost i obfite plony.

Sam eksperymentuję i przygotowuję swoje własne mieszanki, czerpiąc wiedzę z natury, czyli sprawdzając, w jakiej glebie poszczególne rośliny rosną w warunkach naturalnych. Na półce trzymam składniki, takie jak uniwersalne podłoże bez torfu, humus, korę kompostowaną, keramzyt ogrodniczy, piasek, perlit oraz, jeśli mam je w ogrodzie, domowy kompost i ziemię liściową.

Oto przepis na dobrą, uniwersalną mieszankę do uprawy:

- 5 części uniwersalnego podłoża bez torfu
- 2 części piasku ogrodniczego
- 3 części humusu
- 1 część żwiru ogrodniczego

Wybór doniczek

Wybór doniczek jest sprawą indywidualną; ja w tej kwestii jestem tradycjonalistą i zazwyczaj sięgam po takie, które pozwolą stworzyć pewną ciągłość i powtarzalność wzoru – terakota i metalowe pojemniki ocynkowane należą do moich ulubionych. Konsekwentność i trzymanie się ograniczonej palety faktur powierzchni, materiałów i kolorów pozwoli uzyskać bardziej klasyczny wygląd, chociaż nie jest on dla wszystkich. Moja babcia potrafiła przemienić praktycznie każdy przedmiot w donicę – stary kosz na śmieci, oponę nabytą w punkcie skupu złomu, które później przemalowywała, ceramiczny zlewozmywak – cokolwiek tylko wpadło jej w ręce. Miała bujną wyobraźnię, a jej eklektyczne stylizacje zawsze świetnie wyglądały.

Warto pamiętać o kilku praktycznych rzeczach. Często wybieram duże donice, ponieważ podłoże nie wysycha w nich tak szybko, ale są one oczywiście cięższe, a ich przenoszenie uciążliwe. Upewnij się, że donice, które kupujesz posiadają otwory odpływowe, a jeśli ich nie mają, przygotuj się na to, że będziesz musiał sam je wywiercić. Zastanów się też, czy będziesz chciał pozostawić je na zewnątrz, gdzie będą wystawione na różne warunki pogodowe oraz weź pod uwagę potencjalne szkody, które może wyrządzić mróz i lód – zawsze wybieraj te terakotowe, które są w pełni odporne na mróz, a nie tylko na małe przymrozki.

Terakota pięknie się starzeje, łatwo więc znaleźć doniczki pasujące do ogrodu

Wlej odpowiednią ilość nawozu do konewki, zanim wypełnisz ją wodą i zawsze stosuj się do instrukcji na opakowaniu

Podlewanie i nawożenie

Chcąc uzyskać jak najlepsze rezultaty w uprawie pojemnikowej, musisz pamiętać o prawidłowej pielęgnacji roślin, zwłaszcza podlewaniu w okresach suszy. Sam staram się trzymać wszystkie wymagające specjalnej uwagi doniczki w pobliżu domu, ponieważ w ten sposób codziennie obok nich przechodzę i mogę poświęcić im parę minut – podlać je, podać im nawóz, usunąć przekwitłe kwiatostany. Dzięki temu rośliny dobrze się rozwijają i stają się częścią twojej codziennej rutyny.

Jeśli chodzi o nawożenie, staram się zbytnio nie komplikować rzeczy – trzymam się jednego płynnego nawozu z algami morskimi do pomidorów i dokarmiam nim zarówno rośliny jadalne, jak i kwitnące. Jest on świetną odżywką pobudzającą rośliny do owocowania i kwitnienia i stosuję go mniej więcej raz w tygodniu w okresie głównego sezonu wegetacyjnego. Ponadto używam ekstraktu z alg morskich, ponieważ stymuluje wzrost i zawiera sporą dawkę składników odżywczych i przeciwutleniaczy. Zapewnia odpowiedni rozwój korzeni, liści i owoców. Raz lub dwa razy w roku rozsypuję granulki obornika kurzego na powierzchni podłoża w donicach z nasadzeniami wieloletnimi.

Możesz również samodzielnie przygotować nawóz w płynie – najlepiej zacząć od liści żywokostu. Przygotowana z nich gnojówka zawiera liczne minerały oraz dużą ilość azotu i potasu, pierwiastków kluczowych dla wzrostu i prawidłowego rozwoju roślin.

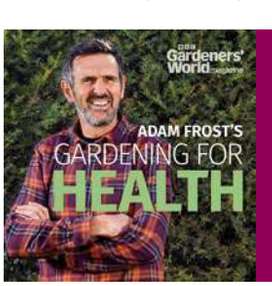

POSŁUCHAJ! Nie przegap serii inspirujących odcinków podcastu Adama **Gardening for Health** – to wspaniały sposób na odkrycie, jak ogrodnictwo może stać się kluczem do zdrowszego i szczęśliwszego życia. Podcast jest dostępny na Spotify oraz na stronie **www.GardenersWorld.com/podcast**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 1a754611c7

Aranżacja ogrodu za grosze

W tej części serii „Oszczędny ogrodnik” Tom Massey udziela wskazówek, jak niskim kosztem urządzić ogród

Dzięki odrobinie kreatywności, sprytnemu wykorzystaniu materiałów i przemyślanym zakupom roślin, możesz udekorować swój ogród naprawdę tanim kosztem. Wykonanie niektórych jego elementów, takich jak podziemny system odwadniający, lepiej zlecić profesjonalnej firmie ogrodniczej, lecz istnieje wiele pomysłów na ogród, które możesz zrealizować samodzielnie. Przedstawione w tym artykule rozwiązania są nie tylko wydajne, ale również przyjazne środowisku i wspierają lokalną dziką przyrodę.

Tom Massey jest projektantem ogrodów ekologicznych, które tworzy w zgodzie z naturą i zasadami zrównoważonego rozwoju, tak by wspierały dziką przyrodę i promowały bioróżnorodność. Jego najnowsza książka „RHS Resilient Garden” jest dostępna w sprzedaży.

W swoim ogrodzie, zaprojektowanym na potrzeby organizacji charytatywnej Lemon Tree Trust w ramach wystawy RHS Chelsea w 2018 roku, Tom wykorzystał do uprawy roślin plastikowe butelki

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Niedrogie pomysły na zagospodarowanie ogrodu

Trzy sposoby na oszczędzanie pieniędzy przy jednoczesnym dbaniu o środowisko

Nawierzchnie

Utwardzane nawierzchnie – stanowiące stały szkielet ogrodu – są istotnym, ale zwykle najdroższym elementem jego aranżacji. Istnieje jednak wiele sposobów na to, by zaprojektować je tanim kosztem.

Przyjrzyj się temu, co chcesz usunąć – czy da się ponownie wykorzystać stare płyty? Możesz wynająć kruszarkę na doby do rozdrobnienia niechcianych nawierzchni, z których później można wykonać podbudowę (decydującą o stabilności instalacji), a nawet wykorzystać jako kamienie ozdobne. Takie rozwiązanie będzie tańsze i bliższe zasadom zrównoważonego rozwoju, niż kupno nowego kruszywa.

Kupując nowe materiały na nawierzchnię, zwłaszcza gdy są one bardzo tanie, sprawdź, czy pochodzą z etycznych źródeł. Możesz również poszukać w Internecie ofert sprzedaży kamieni z rozbiórki lub wybrać się na składowiska opadów. Następnie pomyśl, jak odświeżyć materiał – płyty betonowe możesz poddać procesowi szlifowania, uzyskując w ten sposób dekoracyjny motyw terazzo, albo potnij większe płyty, a uzyskane fragmenty ułóż w dekoracyjną jodełkę. Rozważ również pozostawienie pomiędzy płytami odstępów, które można wypełnić żwirem lub roślinami – w ten sposób obniżysz koszty i usprawnisz drenaż.

Nawierzchnie drewniane są tańsze niż płyty chodnikowe, a ich ułożenie wokół pni drzew lub tam, gdzie występują spadki terenu, jest o wiele praktyczniejsze. Drewno z odzysku jest łatwo dostępne, ewentualnie możesz też zdecydować się na miękkie, iglaste drewno konstrukcyjne, wybierając materiał o większym przekroju – kosztuje ułamek tego, co zapłaciłbyś za twarde egzotyczne drewno.

Zostawiając w nawierzchni wolne przestrzenie na rośliny obniżysz jej koszt i zapewnisz odprowadzenie wody

Zaoszczędź pieniądze, tworząc ścieżki z otoczaków lub żwiru

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS, JASON INGRAM, SARAH CUTTLE

Nasadzenia

Z sadzeniem roślin najlepiej poczekać do czasu, aż gotowe będą wszystkie elementy nawierzchni, dzięki temu nie ulegną zniszczeniu podczas budowy lub oczyszczania terenu.

Istnieje wiele sposobów na to, aby dość niskim kosztem zaprojektować roślinne nasadzenia w ogrodzie. Dobrze się zastanów, na co chcesz wydać pieniądze. Duże drzewa i krzewy mogą być drogie, lecz mają ogromny wpływ na wygląd ogrodu. Potrzebują wielu lat, aby osiągnąć pełnię dojrzałości, a więc taka inwestycja ma sens. Natomiast w przypadku bylin, szybciej i lepiej przyjmą się młode rośliny, np. sadzonki z rozsady lub te sprzedawane w doniczkach o średnicy 9 cm. Być może nie od razu osiągniesz upragniony efekt, lecz są one tańsze i szybko wypełnią ogród. Byliny kupione w dwu- lub trzylitrowych donicach można podzielić, jeśli ich system korzeniowy jest silny i dobrze wykształcony – w ten sposób niewielkim kosztem otrzymasz kilka roślin, co umożliwi ci zastosowanie zasady powtarzalności na rabatach.

Zastanów się również nad tym, w jakiej formie kupić rośliny. Szkółki oferują obecnie rośliny z gołymi korzeniami – wiele drzew, krzewów, a nawet sadzonki bylin można kupić w tej postaci zimą [w Polsce późną jesienią i wczesną wiosną – red.]. Są one zazwyczaj tańsze, niż te sprzedawane w doniczkach, ale pamiętaj, że po zakupie należy szybko umieścić je w ziemi, aby nie

eprasa.pl 1a754611c7

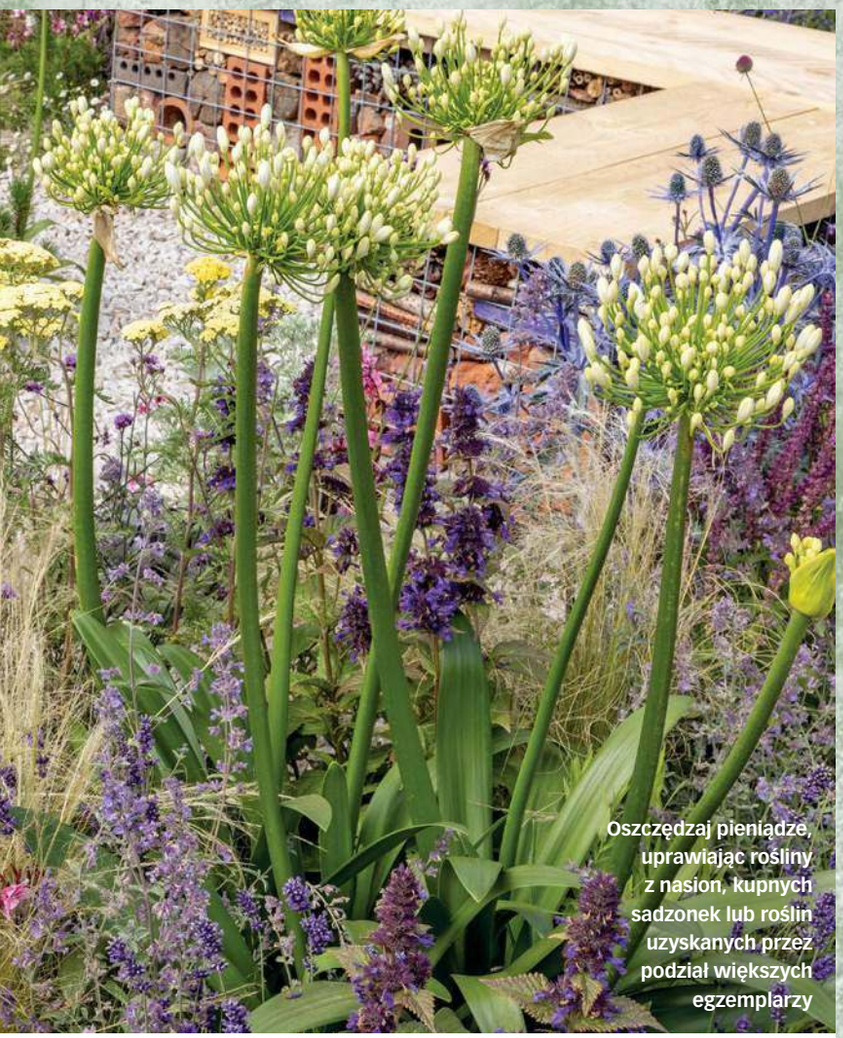

Oszczędzaj pieniądze, uprawiając rośliny z nasion, kupnych sadzonek lub roślin uzyskanych przez podział większych egzemplarzy

wyschły, a w konsekwencji tego nie obumarły. Innym świetnym sposobem na zaoszczędzenie pieniędzy jest uprawa roślin z nasion. Mamy teraz do wyboru wiele ciekawych mieszanek nasion, pozwalających na tworzenie kompozycji w różnych zestawieniach kolorystycznych oraz nadających się na różne stanowiska.

Zanim zaczniesz kupować rośliny, zwróć uwagę na rodzaj gleby w twoim ogrodzie oraz jego położenie. Przykładowo, w słonecznym ogrodzie z przepuszczalną ziemią najlepiej sprawdzą się nasadzenia z roślin śródziemnomorskich oraz żwirowa ściółka, która pozwoli zatrzymać więcej wilgoci w podłożu. Natomiast jeśli posiadasz zacieniony dziedziniec z ciężką, gliniastą glebą, takim lubiącym słońce roślinom trudno będzie przetrwać, a ty tylko stracisz czas i pieniądze, starając się utrzymać je w dobrym stanie. Wybierz gatunki odpowiednie do warunków panujących w twoim ogrodzie – istnieje mniejsze ryzyko, że będą obumierać i wymagać wymiany.

To samo tyczy się trawników: jeżeli trudno ci go utrzymać w doskonałej kondycji, ponieważ nie dociera do niego wystarczająca ilość światła, jest ciągle zalany lub znajduje się na otwartym terenie, rozważ jego wymianę na odpowiednią mieszankę traw, które dadzą sobie radę na podmokłym gruncie lub założenie ogrodu żwirowego z niskimi roślinami okrywowymi, takimi jak macierzanka piaskowa, po których można chodzić.

W rynnach przymocowanych do płotu, posiadających otwory odpływowe, uprawiaj warzywa liściaste

Obrzeża ogrodowe

Często się je pomija, a bywają dosyć kosztownym elementem wystroju, gdyż mogą się ciągnąć na kilka metrów, a to pociąga za sobą koszt materiałów i montażu.

Niedrogą opcją, pełniącą funkcję obrzeży, mogą być żywopłoty. Podczas gdy dorosłe, gotowe do posadzenia krzewy bywają drogie, sposobem na zaoszczędzenie pieniędzy jest wykorzystanie w tym celu młodych sadzonek drzewek, sprzedawanych z odkrytym korzeniem lub w doniczkach. Żywopłoty wpływają na poprawę bioróżnorodności, pomagają wyciszyć hałas oraz pochłaniają zanieczyszczenia z powietrza.

Chcąc tanim kosztem przemienić nieciekawy, lecz solidny mur lub płot w bardziej atrakcyjny i pożyteczny element małej architektury, stwórz na nich wertykalną kompozycję roślinną. W 2018 roku, wraz z organizacją charytatywną Lemon Tree Trust odwiedziłem iracki Region Kurdystanu, aby zaczerpnąć pomysły na organizowaną przez RHS (Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze) wystawę kwiatową Chelsea Flower Show. Zobaczyłem tam wiele kreatywnych rozwiązań z zakresu upraw wertykalnych, między innymi wykorzystujących puszki i plastikowe butelki. Odtworzyłem je w swoim projekcie, używając materiałów, które pozyskałem za darmo lub niewielkim kosztem. Poprosiłem pracowników lokalnej kawiarni, aby odłożyli dla mnie duże puszki po fasoli; zebrałem plastikowe butelki przeznaczone do recyklingu; wyszukałem w Internecie odcinki rynien na sprzedaż. Wszystkie te przedmioty przymocowaliśmy do metalowych kratek w układzie geometrycznym, aby uzyskać uporządkowany, estetyczny wygląd.

Wykorzystaj większe kawałki drewna, w miarę proste, ścięte gałęzie i drobniejsze pędy do zbudowania płotu całkowicie za darmo

eprasa.pl 1a754611c7

Zaoszczędź jeszcze więcej

Te ogrodowe dekoracje wyglądają efektownie i pozwalają oszczędzić pieniądze

Drewno dla dzikich stworzeń

Zamiast płacić za usunięcie martwego drewna z ogrodu, pomyśl o ułożeniu go w stos, aby stworzyć siedliska dla dzikich stworzeń. Wykorzystaj je do zbudowania ogrodzenia lub dekoracyjnej ścianki, która przysłoni pryzmę kompostową. Możesz też zbudować z nich kryjówkę do zabaw dla dzieci (upewnij się tylko, że jest bezpieczna i nie ma ryzyka, że się zapadnie) lub wykorzystać do stworzenia ciekawych rzeźb. Grubsze kawałki drewna mogą posłużyć za siedziska lub wyposażenie ogrodowego placu zabaw.

Przydatne głazy

Chcąc stworzyć w ogrodzie dodatkowe, mniej formalne miejsca do siedzenia, rozważ wykorzystanie w tym celu głazów. Można je kupić bezpośrednio w kopalni kamienia, gdzie zapłacimy za nie ułamek ceny, jaką musielibyśmy zapłacić w hurtowni. Sprawdź, czy w twojej okolicy znajduje się jakiś kamieniołom, a jeśli spytasz, istnieje szansa, że pozwolą ci się rozejrzeć i samodzielnie wybrać głazy. Szukaj tych spłaszczonych, o wysokości ok. 45 cm – doskonale sprawdzą się jako siedziska. Poza funkcją siedzenia, dodadzą ogrodowi nieco bardziej dzikiego, naturalnego charakteru. Wybierając głaz z naturalnym lub wydrążonym (istnieje możliwość, że pracownicy kopalni zrobią to na miejscu) wgłębieniem, będziesz mógł wspomóc ptaki w swoim ogrodzie, tworząc im rzeźbione poidełko.

Deszczówka

Woda jest cennym surowcem – zapotrzebowanie na nią oraz koszty jej użycia będą tylko wzrastać. Podziemne systemy zbierania wody deszczowej są dosyć kosztowne i poza zasięgiem większości gospodarstw domowych, lecz bardzo przydatny będzie zbiornik na wodę. Szukając w tym celu odpowiedniego pojemnika bądź kreatywny. Ja miałem stary, miedziany baniak na wodę, który przeciąłem na pół – wygląda pięknie i uratowałem go przed wylądowaniem na złomowisku.

Obsadź roślinami schludnie ułożony stos drewna, aby stworzyć zielony ekran

Głaz z naturalnym lub wyrzeźbionym wgłębieniem na górze staje się poidełkiem dla ptaków

Wykorzystaj stary, wykonany ze stali ocynkowanej zbiornik na wodę jako pojemnik do zbierania deszczówki

ZDJĘCIA: JASON INGRAM; SARAH CUTTLE

eprasa.pl 1a754611c7

Powojniki
na początek sezonu

Ogromna różnorodność i bogate walory dekoracyjne sprawiły, że powojniki są jednymi z najpiękniejszych pnączy ogrodowych – przekonuje **Grzegorz Falkowski** ze Związku Szkółkarzy Polskich

ZDJĘCIA: GRZEGORZ FALKOWSKI (ZSZP), ARTMAKS/ADOBESTOCK

eprasa.pl 1a754611c7

W Europie powojniki (*Clematis*) zaczęto sadzić już w XVI wieku, jednak prawdziwą popularność zyskały w XIX i XX w., gdy w wyniku prac hodowlanych uzyskano setki odmian o kolorowych kwiatach. Ze względu na częste krzyżowania i mnogość odmian (kilka tysięcy) botanicy i szkółkarze zaprzestali posługiwania się nazwami gatunkowymi. Zamiast tego, oprócz pochodzenia, powojniki pogrupowano, biorąc pod uwagę także termin kwitnienia i wymagania uprawowe.

Powojniki z Grupy Atragane

Najwcześniej kwitnące odmiany uprawianych w Polsce powojników są zaliczane do Grupy Atragene. Grupę tę tworzą powojniki uzyskane z krzyżowania gatunków naturalnie występujących w górach, m. in. powojnika alpejskiego, powojnika chisańskiego, powojnika koreańskiego czy powojnika syberyjskiego, oraz pochodzących z rejonów o klimacie charakteryzującym się długimi zimami i krótkim latem. Odmiany spokrewnione z wymienionymi gatunkami są przyzwyczajone do krótkiego okresu wegetacyjnego, dlatego spieszą się z kwitnieniem i starają się jak najszybciej wydać owoce oraz nasiona. Kwiaty odmian powojników z Grupy Atragene ukazują się na zeszłorocznych pędach już w kwietniu i maju. Swoim kształtem zwykle przypominają dzwoneczki. Najczęściej są nieduże, mają 4-6 cm długości, są zbudowane z czterech działek otaczających jasne prątniczki i osadzone na długich szypułkach. Po przekwitnięciu ozdobą rośliny są długo utrzymujące się puszyste owocostany.

Odmiany z Grupy Atragene można podzielić na dwie podgrupy – o kwiatach półpełnych oraz pojedynczych. Do najwartościowszych odmian o półpełnych kwiatach należą: 'Constance' (kwiaty purpuroworóżowe), 'Lemon Dream' (kwiaty cytrynowożółte) 'Maidwell Hall' (kwiaty jasnoniebieskie), 'Pamela Jackman' (kwiaty granatowe), 'Purple Dream' (kwiaty różowe), 'Purple Spider' (kwiaty ciemnofioletowe, prawie czarne) i 'White 'Swan' (kwiaty białe). Urocze, pojedyncze kwiaty tworzą m.in.: 'Frances Rivis' (kwiaty fioletowoniebieskie), 'Riga' (kwiaty białe), 'Willy' (kwiaty ciemnoróżowe z jasnymi brzegami). Wyjątkowo ciekawą odmianą jest 'Stowlijk Gold' o złocistym ulistnieniu i niebieskich kwiatach. Oryginalne, żółte kwiaty z purpurowymi podstawami działek tworzy odmiana 'Lemon Bells'. W czasie kwitnienia wszystkie wymienione odmiany powojników obsypują się niezliczoną masą kwiatów, zachwycając swoim pięknem.

'Fuyu-no-tabi'

'Piilu'

'Dr Ruppel'

Grzegorz poleca
7 najpiękniejszych powojników wielkokwiatowych

❶ **'Fuyu-no-tabi'**
Wyhodowana w Japonii w latach 90. XX wieku odmiana o dużych, białych kwiatach. Kwiaty zbudowane są z owalnych, zaostrzonych na wierzchołkach działek otaczających zebrane w środku kremowe nitki pręcików zwieńczone ciemnymi pylnikami. Średnica kwiatów wynosi od 15 do 18 cm. Odmiana prezentuje się bardzo efektownie, swoją obecnością nadaje ogrodowym kompozycjom swoistej elegancji, dlatego warto ją sadzić w miejscach eksponowanych i reprezentacyjnych, ale osłoniętych od silnego wiatru, który mógłby uszkodzić długie działki.
Wysokość do 2,5 m **Kwitnienie** II poł. V-VI

❷ **'Piilu'**
Estońska odmiana uzyskana w latach 80. XX wieku, jedna z najlepszych do uprawy w pojemnikach na balkonach i tarasach. Kwiaty średniej wielkości, półpełne lub pojedyncze, lilioworóżowe, o średnicy 8-12 cm, zbudowane z szerokich działek, jasnofioletowych na brzegach z wyraźną, ciemnoróżową pręgą na środku oraz złocistych pręcików zebranych w centrum. Roślina powtarza kwitnienie tworząc pojedyncze kwiaty. Uprawiana w pojemniku wymaga zabezpieczenia na zimę (owinięcia lub osłonięcia donicy materiałem, który ochroni korzenie przed mrozem).
W do 1-1,5 m **K** VI, powtarza w VII-VIII

❸ **'Dr Ruppel'**
Pnącze o spektakularnych, dwubarwnych kwiatach, zachwycające obfitością kwitnienia. Kwiaty są duże, osiągają do 18 cm średnicy, zbudowane z lilaróżowych działek z ciemną, wyrazistą, purpurową pręgą przebiegającą przez środek każdej z nich. W centrum kwiaty skupione są liczne, jasne pręciki. Roślina kwitnie na zeszłorocznych pędach. Powtarza też kwitnienie latem, na pędach tegorocznych. Odmiana uzyskana w Argentynie, w uprawie od 1975 r.
W do 2-3 m **K** V, powtarza w VIII

eprasa.pl 1a754611c7

❹ **‘Belle of Woking’**
Wcześnie kwitnąca odmiana o pełnych kwiatach, wyselekcjonowana w Wielkiej Brytanii w latach 80. XX wieku. Kuliste kwiaty o pastelowej barwie lila i kremowych, słabo widocznych pręcikach rozwijają się na pędach zeszłorocznych. Pnącze powtarza kwitnienie latem na pędach tegorocznych, ale wówczas kwiaty są pojedyncze. Odmiana ta nie jest zbyt ekspansywna, pięknie prezentuje się w kompozycjach z niewysokimi krzewami iglastymi i liściastymi.
W do 2-3 m **K** koniec V-VII, powtarza VIII

❺ **‘Dzieci Warszawy’**
Wcześnie kwitnąca, polska odmiana wyhodowana przez Władysława Nolla w latach 80. XX wieku. Pnącze dorasta do 2,5 m wysokości, tworzy duże, jasnofioletowe kwiaty średnicy około 15 cm, złożone z 8 działek o lekko pofalowanych brzegach oraz z zaznaczoną ciemniejszą smugą przebiegającą przez środek. Pręciki zbudowane są z fioletowych pylników osadzonych na białych nitkach, zaróżowionych w górnej części. Pnącze kwitnie w maju i czerwcu, przyciągając uwagę niebieskimi kwiatami.
W do 2,5 m **K** V-VI

❻ **‘Solidarność’**
Polska odmiana obsypująca się dużymi, jaskrawoczerwonymi kwiatami, wyhodowana przez Szczepana Marczyńskiego na początku XXI wieku. Pnącze rośnie umiarkowanie silnie. Pędy ma cienkie, wiotkie, liście trójlistkowe, jasnozielone. Kwiaty są duże, mają około 15 cm średnicy, pojedyncze, złożone z 6-8 intensywne czerwonych, aksamitnych działek z jaśniejszą pręgą biegnącą przez środek, jaśniejących w czasie przekwitania. Czasem na działkach występują białe, nieregularne cętki. Pręciki są jasne, zwieńczone purpurowymi pylnikami. Odmiana uhonorowana srebrnym medalem na wystawie Plantarium (Boskoop, Holandia) w 2005 r.
W do 2-3 m **K** koniec V-VII

❼ **‘Multi Blue’**
Intrygująca, wcześnie kwitnąca odmiana wyselekcjonowana w Holandii na początku lat 80. XX w., o fioletowych kwiatach, przypominających kolczaste pompony. Kwiaty są pełne lub półpełne, dosyć zmienne pod względem swojego wyglądu, zbudowane z silnie zwężonych na końcach (igiełkowatych) działek położonych w centrum kwiatu, często ozdobione kryzą szerszych działek u podstawy. Środek kwiatu jest zielonkawy. Kwiaty mają około 10 cm średnicy.
W do 2 m **K** V-VI

‘Belle of Woking’

‘Dzieci Warszawy’

‘Solidarność’

‘Multi Blue’

eprasa.pl 1a754611c7

Powojniki świetnie komponują się z innymi roślinami w ogrodzie. Choć przez większość roku są niepozorne, mało zauważalne, to gdy zakwitną skupiają na sobie całą uwagę

Powojniki wielkokwiatowe

Ze względu na termin kwitnienia powojniki wielkokwiatowe zostały podzielone na dwie grupy – wcześnie i późno kwitnące. Odmiany wcześnie kwitnące wytwarzają pąki kwiatowe na zeszłorocznych pędach; zakwitają w maju i czerwcu.

Odmianami zaliczanymi do tej grupy są m.in.: 'Belle of Woking', 'Carnaby', 'Doctor Ruppel', 'Duchess of Edinburgh', 'Dzieci Warszawy', 'Lech Wałęsa', 'Jan Paweł II', 'Multi Blue', 'Nelly Moser', 'Piilu', 'Solidarność', 'Warszawska Nike', 'Westerplatte'. Roślin tych nigdy nie należy przycinać na wiosnę, bo nie zakwitną lub kwitnienie będzie bardzo osłabione. Zupełnie inaczej należy postępować z powojnikami wielkokwiatowymi kwitnącymi latem, dla których wiosenne cięcie jest zabiegiem zalecanym, pobudzającym do tworzenia licznych pędów, na których utworzą latem kwiaty.

Ogromną zaletą powojników jest to, że można je sadzić właściwie w każdym, nawet najmniejszym ogrodzie. Ich system korzeniowy zajmuje mało miejsca, a cała część nadziemna jest bardzo plastyczna i stosunkowo łatwo poddaje się kształtowaniu poprzez prowadzenie przy różnorodnych konstrukcjach. Sadząc powojniki w ogrodzie należy pamiętać, że rośliny te przytrzymują się podpór ogonkami liściowymi, dlatego wymagają podpór o niedużym przekroju elementów, których mają się czepiać, o średnicy nie większej niż 1 cm. Najlepiej pną się po siatkach, ażurowych kratkach, gęsto rozpiętych linkach czy specjalnie dla nich projektowanych metalowych stelażach, przyjmujących niejednokrotnie fantazyjne, ciekawe kształty.

'Maidwell Hall'

Grupa Atragane

Wymagania i pielęgnacja

Powojniki z tej grupy są tolerancyjne w stosunku do gleby. Chociaż preferują podłoża żyzne, umiarkowanie wilgotne, przepuszczalne, o odczynie od lekko kwaśnego do lekko zasadowego, całkiem dobrze rosną na większości przeciętnych gleb ogrodowych. Wyróżniają się bardzo dobrą zdrowotnością, w tym wysoką odpornością na chorobę zwaną uwiądem powojników, która częściej dotyka odmian powojników wielkokwiatowych. Pnącza najlepiej sadzić w odległości co najmniej 30 cm od murów lub około metra od większych roślin, stanowiących ich naturalną podporę do wspinania. Cięcie powojników kwitnących wiosną i wczesnym latem należy ograniczyć do niezbędnego minimum, bowiem zawsze osłabia kwitnienie.

eprasa.pl 1a754611c7

'Serafina'

'Niobe'

'Lemon Dream'

Powojniki wielkokwiatowe

Wymagania i pielęgnacja

Powojniki wielkokwiatowe należy sadzić na stanowisku dobrze oświetlonym, ale nie gorącym. Górne części roślin mogą pozostawać w słońcu, ale podstawa powinna być ocieniona. Pnącza lubią wystawę wschodnią i zachodnią, wtedy kwitną dłużej, niż sadzone od strony południowej. Najlepiej rosną na podłożach żyznych, próchnicznych, umiarkowanie wilgotnych, ale przepuszczalnych, o odczynie od lekko kwaśnego do lekko zasadowego. Gleby zwięzłe, słabo przepuszczalne, należy koniecznie rozluźnić, dodając piasku. W przeciwnym razie, zwłaszcza przy nasilonych opadach i zalaniu korzeni, są narażone na wystąpienie chorób uwiądu. Jeśli zauważymy symptomy w postaci nagłej utraty turgoru i więdnięcia części rośliny, wszystkie zamierające pędy należy wyciąć przy ziemi i spalić. Powojniki rzadko są porażane przez szkodniki. Jeśli na młodych przyrostach pojawią się kolonie mszyc, wystarczy opryskać je jednym z wielu dostępnych w sklepach ogrodniczych środków do zwalczania tych szkodników. Oprysk należy przeprowadzać w godzinach wieczornych, kiedy pszczoły zakończą oblot. Unikamy opryskiwania kwiatów.

Powojniki idealnie nadają się do obsadzania niewielkich podpór – takiego wejścia do ogrodu trudno nie zauważyć

'Constance'

Artykuł powstał we współpracy ze Związkiem Szkółkarzy Polskich. Więcej informacji o roślinach i ich producentach uzyskać można na: www.e-katalogroslin.pl lub: www.zszp.pl i pod numerem telefonu: 22 435 47 22.

eprasa.pl 1a754611c7

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

Powieszenie jednego lub dwóch karmników dla ptaków to dopiero początek procesu tworzenia ogrodu przyjaznego dzikiej faunie

„Mądry i troskliwy ogrodnik rozumie, że ogród jest miejscem, gdzie wszystkie formy życia mogą się spotykać i koegzystować, dążąc do osiągnięcia obopólnych korzyści”

CZĘŚĆ 4

Zakładanie ogrodu

MIEJSCE DLA DZIKIEJ PRZYRODY

Ogród, w którym króluje natura – **Alan Titchmarsh** pokazuje, jak przyciągnąć dzikie stworzenia i jednocześnie stworzyć piękne miejsce na świeżym powietrzu, w którym i ty będziesz z radością przebywać

Zasmuca mnie to, że Amerykanie nazywają swoje ogrody „podwórkami" [„backyard" w amerykańskim angielskim oznacza „ogród", a w brytyjskim angielskim „podwórko" – red.]. Już samo słowo przywołuje obrazy betonowej dżungli, w której do utrzymania porządku wystarczy jedynie miotła. Natomiast „ogród" przywodzi na myśl zieloną oazę eksplodującą kwiatami, pełną hałasu brzęczących pszczół i trzepotu skrzydeł.

A to dzika przyroda jest tym, co czyni ogród miejscem wyjątkowym, zmieniając go w tętniący życiem, oddychający skrawek natury. Oczywiście, że ogrodnik lubi mieć nad wszystkim kontrolę, lecz ten mądry, troskliwy – innymi słowy ogrodnik przyjazny naturze – rozumie, że ogród jest miejscem, gdzie wszystkie formy życia, w tym ludzie, mogą się spotykać i koegzystować, dążąc do osiągnięcia obopólnych korzyści.

Bez pszczół i motyli, ptaków oraz płazów, ssaków i owadów ogród jest miejscem sterylnym, które może i wygląda na schludne i uporządkowane, ale w istocie nie oferuje wiele pod względem różnorodności wzbogacającej ekosystem. Mamy obowiązek dbania o środowisko naturalne i wcale nie musi być to obowiązek uciążliwy. Jako ogrodnicy aktywnie angażujemy się w ochronę środowiska oraz ekologię i na swoim własnym skrawku ziemi możemy naprawdę wiele zmienić w życiu stworzeń, które dzielą z nami tę wspólną przestrzeń – a one w zamian wzbogacą nasze życie.

Ogród dla dzikiej przyrody

Nieważne, jak mały jest twój ogródek – to, w jaki sposób go prowadzisz w dużej mierze wpłynie na jego wartość dla dzikich stworzeń. Na początek, przestań tyle w nim sprzątać. Nie chcę przez to powiedzieć, że zostawianie porozrzucanych plastikowych zabawek czy rozłożonej suszarki ogrodowej jest dopuszczalne (obracana suszarka ogrodowa jest ciągłym powodem sporów w wielu ogrodach), ale zanim wypolerujesz każdy cal swojego ogródka zatrzymaj się na chwilę i pomyśl, czy jest to naprawdę konieczne.

Ogród to nie szuflada ze skarpetkami, którą trzeba zorganizować i wypucować na śmierć, dlatego osiągnięcie równowagi i stworzenie miejsca, które jest pięknie i wygląda na „poukładane" nie jest wcale takie trudne. Niektóre miejsca można pozostawić trochę „zakurzone" i nie wspominaj mi nawet o „rewildingu" (renaturalizacji), które według niektórych jest wymówką do nicnierobienia w przekonaniu, że ziemia porośnięta nietkniętymi rodzimymi „chwastami" ma większą wartość dla dzikiej fauny niż ogród użytkowy. Nie ma. Kluczową rolę pełni tu bioróżnorodność – duży wybór roślin, zarówno tych rodzimych, jak i egzotycznych, które dostarczają pożywienia oraz schronienia ptakom, owadom i ssakom.

Każdy kto obserwuje ptaki wie, że nisko przystrzyżony trawnik jest bardziej przyjazny poszukującym pożywienia kosom, szpakom i dzięciołom zielonym, niż obszary porośnięte wysoką trawą, w której trudno doszukać im się pokarmu. Ciesz się tymi przystrzyżonymi pasami trawnika bez poczucia winy. Ogród, który został dobrze

Uprawiając różnorodne rośliny zapewniasz pokarm i schronienie wielu gatunkom dzikich zwierząt

„Jako ogrodnicy możemy naprawdę wiele zmienić w życiu stworzeń, które dzielą z nami wspólną przestrzeń"

Kwiaty bogate w nektar i pyłek wabią pszczoły oraz motyle

ZDJĘCIA: GETTY/COLDSNOWSTORM; JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

zaprojektowany i w którym uwzględniono zróżnicowaną gatunkowo roślinność będzie cieszył oko ogrodnika i jednocześnie zadowoli dzikie stworzenia.

Najważniejsze, aby powstrzymać się przed używaniem chemicznych środków ochrony roślin. I tak wkrótce te o przeznaczeniu do stosowania w ogródkach przydomowych zostaną objęte zakazem. Naucz się prowadzić ogród w zgodzie z naturą, a nie przeciwko niej. Przestań stosować opryski, a szybko zauważysz stopniowy wzrost liczebności pożytecznych owadów drapieżnych, które pomagają uporać się ze szkodnikami. Nie stanie się to w ciągu jednej nocy, lecz będziesz mieć pewność, że twój ogród zacznie w istotny sposób przyczyniać się do ochrony środowiska i z czasem zauważysz mniej inwazji szkodników, ponieważ wykształtuje się w nim równowaga i samoregulacja przyrodnicza.

Ekologiczny sposób myślenia

Jestem ogrodnikiem ekologicznym od 40 lat. Do naszego obecnego ogrodu wprowadziliśmy się 20 lat temu i żeby utrzymać go w dobrym stanie, nie używam żadnych oprysków ani nieorganicznych nawozów czy środków chwastobójczych. Tak, to wymaga pewnego nastawienia, poświęcenia, planowania oraz trochę wysiłku, lecz dzięki użyźnianiu ziemi, wiosennemu ściółkowaniu oraz sadzeniu roślin blisko siebie, nie pozostaje w nim wiele miejsca dla chwastów.

Każdej wiosny, a później raz jeszcze wczesnym latem nawożę trawnik suszoną krwią oraz mączkami: rybną i kostną. To jest pokaźnych rozmiarów murawa i wszelkie chwasty tworzące rozety, takie jak babka zwyczajna i mniszek lekarski, usuwam ręcznym chwastownikiem lub starym nożem kuchennym. Brzmi jak harówka? Bynajmniej. Ja nazywam to ogrodnictwem. Oczywiście, od czasu do czasu trafi mi się jakaś mszyca, lecz plagi zdarzają się rzadko – wygląda na to, że ptaki oraz owady drapieżne mają nad nimi kontrolę. Chwasty, które pojawiają się na rabatach usuwam ręcznie lub widełkami. Jeśli na samym początku zadbasz o dobre gospodarowanie glebą i regularne pielenie, łatwiej będzie ci utrzymać w ryzach pojawiające się chwasty.

Nisko przystrzyżona trawa ułatwi ptakom szukanie pożywienia

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/SUEROB

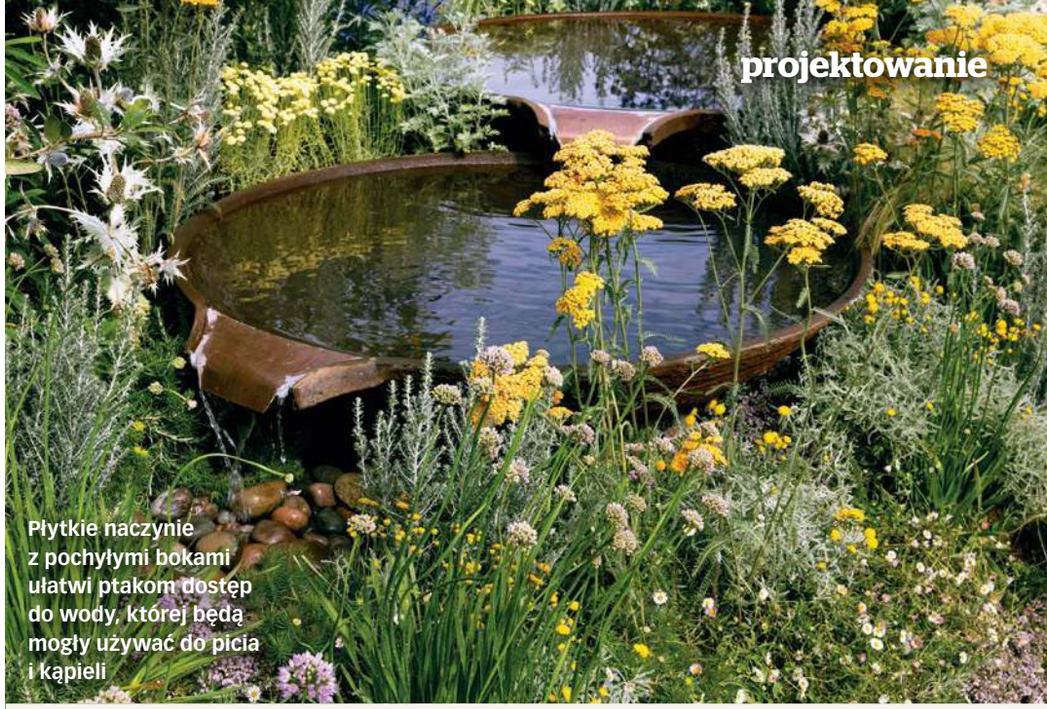

Płytkie naczynie z pochyłymi bokami ułatwi ptakom dostęp do wody, której będą mogły używać do picia i kąpieli

Hotel dla owadów zapewni miejsce do rozmnażania wielu gatunkom insektów

Żywopłoty mieszane zapewniają pokarm, miejsce lęgowe i schronienie dla ptaków

Jak możesz pomóc

Zastosuj się do tych kilku wskazówek, a twój ogród stanie się azylem dla dzikich zwierząt

- **Ptaki** Przez cały rok dokarmiaj ptaki i zapewnij im stały dostęp do świeżej wody pitnej. Umieść karmniki na dworze w dobrze widocznym miejscu, byś mógł je obserwować oraz gdzie będą poza zasięgiem szkodników. Drzewa i krzewy znajdujące się w pobliżu zapewnią im miejsca do wypoczynku.
- **Żywopłoty** Jeśli tylko masz miejsce, wybierz żywopłot zamiast płotu. Stanie się on domem dla wielu gatunków owadów oraz posłuży jako miejsce lęgowe dla ptaków.
- **Martwe drewno** Znaczna część dzikiej fauny w ogrodzie jest niewidoczna, co wcale nie umniejsza jej znaczenia – wręcz przeciwnie. Bezkręgowce odgrywają ważną rolę dla przetrwania ludzkiego gatunku oraz przyszłości naszej planety. Rozkładające się drewno to siedlisko przeróżnych stworzeń, dlatego postaraj się zostawić dla nich stosy z kawałków martwego drewna i gałęzi w zacienionej części ogrodu. Aby ich widok był przyjemniejszy dla oka, uprawiaj pośród nich paprocie. Hotele dla owadów łatwo zrobić samodzielnie ze starych, drewnianych tyczek ogrodowych, szyszek jodłowych i tym podobnych. Dzieci to uwielbiają!
- **Oczko wodne** Woda sprawi, że twój ogród stanie się jeszcze bardziej atrakcyjny dla płazów, takich jak żaby, ropuchy, traszki oraz – od czasu do czasu – ptactwa wodnego, np. kokoszek i łysek, a nawet kaczek krzyżówek. W większym oczku wodnym mogą one nawet zamieszkać, pod warunkiem, że stworzysz im odpowiednie do tego warunki, sadząc wokół oczka trzcinę i kosaćce, które zapewnią im schronienie.
- **Dzika łąka** Skrawek ziemi porośnięty kwiatami polnymi, takimi jak trawy, wyki i pokrzywy zapewni wielu motylom miejsce do złożenia jaj. Pamiętaj również o dorosłych motylach, które uwielbiają rośliny nektarodajne.

eprasa.pl 1a754611c7

Ptaki uwielbiają ogniki, ponieważ znajdują w nim schronienie oraz jesienne, czerwono-pomarańczowe owoce

Rośliny dotknięte plagą szkodników najlepiej usunąć z ogrodu. Zamiast wkładać wysiłek w uprawę gatunków, których przetrwania nie jesteś pewien, uprawiaj te, które lubią twój rodzaj gleby w ogrodzie oraz panujące w nim warunki. Zgadza się, wszyscy lubimy wyzwania, lecz przychodzi taki moment, kiedy wiesz, że najlepszym rozwiązaniem będzie poszukanie na ich miejsce bardziej odpornych gatunków.

Spróbuj uprawiać w większości rośliny o pojedynczych, otwartych kwiatach; są one bogate w nektar i pyłek, czyli zapewniają pokarm dla pszczół i motyli. Kwiaty podwójne wykształcają więcej płatków kosztem nektarników, przez co produkują mniej nektaru. Dodatkowe płatki utrudniają owadom dostanie się do wnętrza kwiatów, a jeśli im się już to uda, nie znajdują tam wiele pożywienia.

Nawet najmniejszy krok się liczy

Myśl o dzikiej przyrodzie przez cały rok. Uprawiaj krzewy owocujące, aby jesienią i zimą zapewnić pokarm dla ptaków, rozmieść w ogrodzie budki lęgowe, w których będą mogły założyć gniazda i posadź gatunki zimozielone, w których znajdą schronienie. Różnego rodzaju zakamarki staną się zimową ostoją dla hibernujących owadów.

Jeśli twój ogród jest ogrodzony płotem lamelowym o wysokości 2 m, posadź przy nim pnącza, aby go obrosły. Ty będziesz czerpać przyjemność z widoku liści i kwiatów, natomiast ptaki docenią możliwość założenia w nich gniazd. Postaraj się uprawiać różne gatunki roślin – kwitnące, zimozielone, owocujące. Wystarczy wdrożyć tych kilka praktyk, aby stworzyć bogaty, różnorodny ogród, który przez cały rok będzie przyciągał i wspierał rzesze rodzimych gatunków dzikich zwierząt.

SŁUCHAJ podcastu Alan's Favourites na **www.GardenersWorld.com/podcast**

BBC Gardeners' World magazine PODCAST

5 roślin uwielbianych przez dzikie zwierzęta

Rośliny odgrywają ważną rolę w tym, by dzikie zwierzęta czuły się w twoim ogrodzie jak w domu

■ **Budleja** Wszyscy nazywają ją motylim krzewem – nie bez powodu. Jej podłużne kwiatostany są pełne nektaru i przyglądanie się rusałkom admirałom, rusałkom pokrzywnikom i rusałkom pawikom, jak gaszą pragnienie w słoneczny dzień jest jedną z największych radości ogrodnika.

■ **Ognik** Zimozielone liście, pojawiające się wiosną kremowe kwiaty oraz jesienne owoce w kolorze czerwonym, pomarańczowym lub żółtym sprawiają, że ognik jest cenną rośliną zarówno dla ogrodników, jak i ptaków. Te ostatnie będą szczęśliwe z jesiennych zapasów pożywienia oraz – jeśli zdecydują się założyć gniazda w ich zimozielonych koronach – z ochrony przed drapieżnikami, którą zapewnią im cierniste pędy.

■ **Kosaciec żółty** Posadzone w strefie przybrzeżnej oczka wodnego kosaćce nie tylko cieszą jaskrawożółtymi kwiatami pojawiającymi się późną wiosną i latem, lecz służą także ważkom, które przylatują nad zbiorniki wodne, aby u podstawy ich łodyg złożyć jaja. Po przeobrażeniu młode ważki wspinają się po roślinie, aby rozprostować skrzydła.

■ **Bluszcz** Bluszcz nie szkodzi drzewu, dopóki nie obrośnie jego korony. Ogranicz jego rozrost, pozwalając pędom piąć się jedynie po pniach i mało atrakcyjnych murach, aby w dalszym ciągu mogły stanowić cenne schronienie dla małych ptaków, takich jak strzyżyki. Owoce bluszczu również cieszą się popularnością, zwłaszcza pośród gołębi grzywaczy, a samice modraszków wieszczków składają jaja na jego liściach.

■ **Topiary z cisa** Są niezwykle dekoracyjne, ale także uwielbiane przez ptaki, które w moim ogrodzie chowają się w gąszczu ich gałęzi między wizytami w karmniku w porze śniadania, obiadu i kolacji. To idealna roślina dla ogrodnika, ale i wróbli i modraszek.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/MIDDELVELD, WIRESTOCK; JASON INGRAM WITH THANKS TO ROSE MCMONIGALL, DIPLEY MILL, HARTLEY WINTNEY, HOOK, HAMPSHIRE

eprasa.pl 1a754611c7

Bezproblemowe zbiory

Przynoszący ze sobą cieplejsze, wiosenne dni i noce maj to miesiąc, w którym sadzonki stają się coraz silniejsze i na dobre rozpoczyna się wysadzanie roślin do gruntu. Skorzystaj z porad **Jacka Wallingtona** i nie marnując czasu, rozpocznij własną uprawę

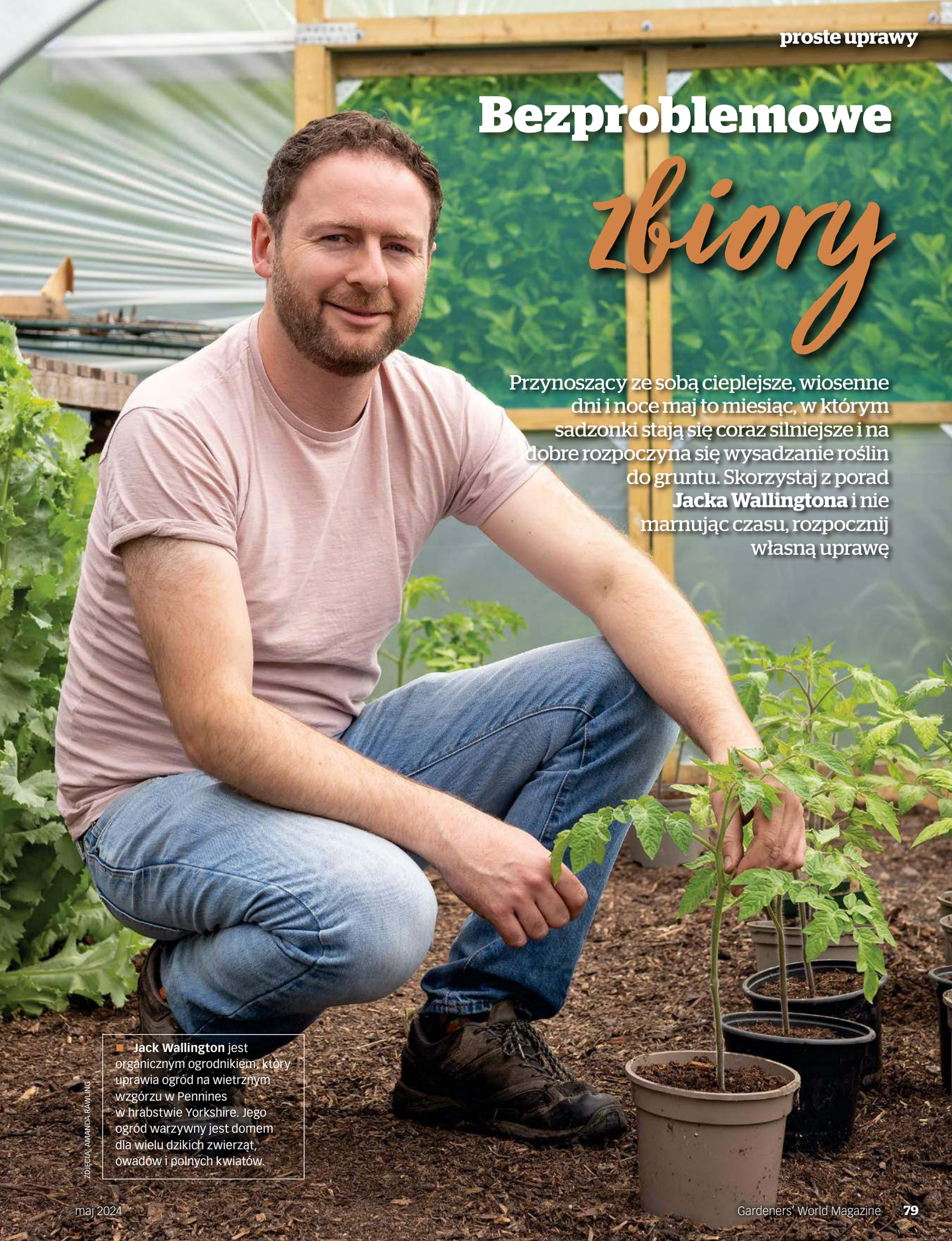

Jack Wallington jest organicznym ogrodnikiem, który uprawia ogród na wietrznym wzgórzu w Pennines w hrabstwie Yorkshire. Jego ogród warzywny jest domem dla wielu dzikich zwierząt, owadów i polnych kwiatów.

ZDJĘCIA: AMANDA RAWLING

W maju moje podekscytowanie rośnie wraz z pierwszymi wiosennymi pędami. Każdego ranka spieszę się, by sprawdzić sadzonki oraz otwierające się kwiaty jabłoni. Ciepłe dni przypominają lato, a temperatury w nocy nie spadają poniżej 5°C, co zachęca mnie do wysadzania coraz większej liczby roślin na zewnątrz. Jednak w dalszym ciągu sprawdzam, czy prognozy nie przewidują przymrozków, które mogą jeszcze nawiedzić Szkocję i teren północnej Anglii.

Jako ekoogrodnik zmniejszam swój ślad ekologiczny, używając wyłącznie podłoża bez torfu i całkowicie rezygnując z pestycydów. Chociaż wdrożenie tych konkretnych kroków jest proste, zmniejszenie ilości plastikowych doniczek używanych do uprawy młodych siewek jest już trudniejsze. Kiedy tylko to możliwe, wysiewam nasiona prosto do gruntu, aby wyeliminować konieczność stosowania tworzyw sztucznych i w ostatnich latach każdego sezonu używam tych samych drewnianych kuwet na nasiona oraz drewnianych etykiet do opisu roślin. Pokrowiec na moim tunelu ogrodowym został wykonany z tworzywa sztucznego pochodzącego z recyklingu, a ponadto pomocne jest również ponowne używanie wcześniej wykorzystanych doniczek plastikowych, zwłaszcza jeśli nadają się one do recyklingu, jak na przykład te wykonane z tworzywa sztucznego w szarym kolorze.

Zbiory

Trochę mniej radości od nadejścia maja sprawiają mi niewielkie zbiory bobu i groszku. Zwykle w tym miesiącu nasze rośliny z wczesnego siewu dostarczają plonów gotowych do zbioru, lecz niestety wiele z nich uległo całkowitemu zniszczeniu podczas dwóch wyjątkowo zimnych tygodni. W czasie ostrej zimy można je przykryć kloszem lub agrowłókniną, lecz o tej porze roku nawet takie środki ochrony na nic się zdały. Zamiast tego zjadamy do posiłków pierwsze liście sałat, które w zeszłym miesiącu wysadziliśmy do gruntu – rozwijają się teraz w szybkim tempie. Odmiany liściowe dostarczają obfitych plonów, ponieważ wystarczy raz je wysiać, a potem zrywać zewnętrzne liście, pozwalając środkowej części rośliny na dalszy wzrost. Podczas zbiorów szybko przeglądam wszystkie rośliny, upewniając się, że nie ma na nich ślimaków.

Na naszych grządkach ziołowych uprawiam **marchewnik anyżowy** *(Myrrhis odorata)*, bezproblemową bylinę, która dobrze rośnie w półcieniu. Moja znajoma poleciła mi to zioło jako naturalny zamiennik cukru do duszonego rabarbaru, co wydawało mi się niewiarygodne, dopóki sam nie spróbowałem. Dodaj około sześć młodych liści marchewnika zamiast cukru do pokrojonego w kostkę rabarbaru i zapiecz.

3 warzywa do siewu w gruncie

Cebula dymka
Rzodkiewka
Groch

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 1a754611c7

POWYŻEJ Użyźnianie ziemi dużą ilością materii organicznej pod uprawę kapustnych zapewni roślinom silny wzrost i na dłuższą metę pozwala zaoszczędzić czas

PO LEWEJ Marchewnik anyżowy rośnie w półcieniu, jest więc przydatnym ziołem do uprawy w ciemniejszych miejscach, gdzie inne rośliny nie rozwijałyby się dobrze

Sadzenie

W tym miesiącu sadzę sadzonki roślin kapustnych w ziemi wyściółkowanej 3-cm warstwą podłoża bez torfu. Planując płodozmian, to właśnie na grządkach z kapustnymi zawsze rozkładam najwięcej kompostu, ponieważ ta grupa roślin jest nam za to wyjątkowo wdzięczna i taki zabieg użyźnia tę część powierzchni uprawnej długoterminowo, dzięki czemu następujące po kapustnych warzywa będą potrzebowały mniej ściółki.

Aby ułatwić sobie zbiory, sadzę **jarmuż**, **brukselkę**, **kalafiory** i późne odmiany **kapusty,** rozmieszczając je w odległości 60 cm w każdym kierunku – to całkiem duże rośliny! Kalarepę i wczesne odmiany kapusty sadzę co 30 cm od siebie.

Sadzę teraz na zewnątrz także rozsady **cebuli** i **szalotek**. Chociaż wielu ogrodników zaleca ich uprawę w grupach po kilka sztuk, moim zdaniem może to doprowadzić do zniekształcenia cebul lub narazić rośliny na stres. Ponadto wyciąganie w razie potrzeby pojedynczych roślin z ziemi może doprowadzić do rozerwania korzeni tych pozostających w glebie, co wpływa na ich trwałość przechowalniczą. Ja w tym względzie pozostaję tradycjonalistą, sadząc rozsadę w rzędach co 20 cm i utrzymując odległość pomiędzy poszczególnymi sadzonkami około 10 cm w przypadku cebuli i 15 cm w przypadku szalotek. Takie rozmieszczenie ułatwia pielenie. Sadzenie cebuli jest nieco zawiłym procesem, ale za to w nagrodę bardzo łatwo się ją zbiera, przechowuje i używa.

eprasa.pl 1a754611c7

WEWNĄTRZ Dynie nadają się do długiego przechowywania, więc nie ma ryzyka, że w razie nadmiaru plonów nie zdążysz ich wykorzystać; jeśli tylko zwolni ci się miejsce na zagonie, warto wysiać ich więcej, niż potrzebujesz

> *„Uwielbiam rzodkiewki, zwłaszcza odmianę 'French Breakfast' o wydłużonych korzeniach"*

3 zioła do siewu
na zbiory przez całe lato
Rumianek pospolity
Pietruszka
Bazylia

Wysiewaj wewnątrz i na zewnątrz

WEWNĄTRZ: W połowie maja wysiewam w tunelu foliowym wszystkie cukinie oraz dynie, aby bez większego nakładu pracy zagwarantować obfite plony. Sieję po jednym nasieniu na doniczkę wypełnioną podłożem bez torfu. Opakowania zalecają wysiew po dwie sztuki, a po wschodach usunięcie jednej siewki, lecz ja tego nie robię, gdyż istnieje ryzyko uszkodzenia tej, którą chcesz zatrzymać; poza tym nasiona dyni i cukinii szybko kiełkują. **Dynie** 'Hunter', 'Black Futsu' oraz 'Marina di Chioggia' to kolejne bezproblemowe warzywa, które można przechować przez zimę. Patison 'Disco' oraz cukinie 'Gold Rush', 'Alberello Di Sarzana' oraz 'Black Beauty' będą plonowały przez całe lato. Jest jeszcze czas, aby do kuwet z beztorfowym podłożem wysiać **bazylię**, **pietruszkę**, **kolendrę** oraz **rumianek pospolity**.

NA ZEWNĄTRZ: Uwielbiam **rzodkiewki**, zwłaszcza odmianę 'French Breakfast' o wydłużonych korzeniach, gwarantujące więcej chrupania z jednego pęczka. Jeśli ziemia jest mokra, wykorzystaj deskę, na której możesz stanąć, po czym użyj sznurka do wyznaczenia prostej linii oraz motyki do zrobienia wąskiego rowka. Wrzucam po jednym nasieniu co 3 cm, zasypuję niewielką ilością ziemi i podlewam. Powtarzaj na początku każdego miesiąca, aby zapewnić regularne zbiory.

NA ZEWNĄTRZ Proste rzędy ułatwiają rozróżnienie roślin jadalnych od chwastów oraz ułatwiają pielenie motyką

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH; AMANDA RAWLING

eprasa.pl 1a754611c7

Burza kwiatów na balkonie

Nawożenie roślin jest jednym z najważniejszych zabiegów pielęgnacyjnych. Często albo tego nie doceniamy, albo o tym zapominamy, a przecież rośliny oprócz wody potrzebują stałego dostępu do niezbędnych składników odżywczych, żeby mogły bujnie rosnąć i kwitnąć. Na szczęście nawożenie nie musi być ani męczące, ani skomplikowane.

Na brak nawożenia szczególnie wrażliwe są rośliny posadzone w donicach – mogą skorzystać tylko z tych substancji, które zapewni im troskliwy ogrodnik. Dokarmianie roślin bezpośrednio wpływa na ich szybki i prawidłowy wzrost oraz kwitnienie, ale nie tylko. Dobrze odżywione rośliny są odporne na choroby i szkodniki oraz lepiej znoszą kaprysy pogody.

Na odpowiedni wzrost i rozwój roślin wpływają mikro- i makroelementy. Do tych najważniejszych należą azot (N), fosfor (P) i potas (K). To właśnie te pierwiastki rośliny zużywają w największych ilościach.

Azot pobudza rośliny do wzrostu i odpowiada za rozwój zielonych części rośliny. Dzięki niemu liście i łodygi mają piękny, ciemnozielony kolor, są kształtne i silne. Rośliny, którym brakuje azotu mają najpierw jasnozielone, a później żółknące liście, są słabe i wiotkie.

Fosfor zapewnia odporność na czynniki stresowe, takie jak brak wody, susza, przymrozki czy atak szkodników. Wspomaga też prawidłowy rozwój systemu korzeniowego. Rośliny, którym brakuje fosforu są podatne na uszkodzenia, ulegają deformacjom i długo się regenerują, bo mają słabe korzenie.

Potas wpływa na zawiązywanie pąków kwiatowych, kwitnienie i owocowanie. Ale to nie wszystko – reguluje także gospodarkę wodną, pomagając roślinom radzić sobie z brakiem lub nadmiarem wody. Brak potasu osłabia kwitnienie, a w skrajnych przypadkach nawet całkowicie je uniemożliwia.

Niedobór składników odżywczych szybko odbija się na kondycji roślin, ale nie warto przesadzić także w drugą stronę. Przenawożenie, czyli zbyt częste stosowanie nawozów, lub jednorazowa aplikacja zbyt wysokiej dawki nawozu, może przynieść opłakane skutki. Rośliny nie są w stanie pobrać nadmiaru składników, ulegają poparzeniom, przestają rosnąć i zamierają.

Troskliwa opieka i pielęgnacja powinna zatem opierać się na takim dawkowaniu nawozów, żeby rośliny w pełni mogły je wykorzystać i osiągnąć pełnię swojego potencjału. Powinno się to także robić regularnie – o czym nie zawsze udaje się pamiętać. Dobrym rozwiązaniem jest więc zastosowanie nawozu długo działającego o powolnym uwalnianiu składników, takiego jak SUBSTRAL Osmocote 2w1 Burza Kwiatów, który działa do 6 miesięcy i jest przeznaczony do kwiatów balkonowych m.in. pelargonii, surfinii, fuksji i dalii. Jego stosowanie jest niezwykle proste i pozwala oszczędzić czas. Granulki należy rozsypać pod rośliną, pamiętając o przykryciu ich niewielką warstwą ziemi. Im gleba jest cieplejsza i bardziej mokra, tym więcej składników pokarmowych zostanie uwolnionych do podłoża. Po zastosowaniu nawozu rośliny warto obficie podlać, jeśli w ciągu 48 godzin nie spadnie deszcz. Nawóz SUBSTRAL Osmocote 2w1 Burza Kwiatów minimalizuje ryzyko przenawożenia, więc jest bezpieczny dla roślin, a jednocześnie posiada wysoką dawkę potrzebnych roślinom niezbędnych pierwiastków NPK w łatwo przyswajalnej formie, która zapewnia nawożenie przez cały sezon. W praktyce wystarczy nawieźć rośliny tylko jeden raz na początku sezonu i poczekać na efekty, które będą widoczne już po 7 dniach. Nawóz uwalnia się codziennie w małej dawce i nawozi kwiaty każdego dnia, przez cały sezon, a ty masz więcej czasu, żeby cieszyć się efektem jego działania.

Nawóz SUBSTRAL Osmocote 2w1 Burza Kwiatów

- ✔ 1 dawka na cały sezon
- ✔ Brak ryzyka przenawożenia
- ✔ Szybki efekt i długie działanie
- ✔ Efekty widoczne już po 7 dniach
- ✔ Odżywia rośliny przez 6 miesięcy
- ✔ Bogaty w mikro- i makroelementy
- ✔ Łatwe stosowanie: rozsyp i podlej

SUBSTRAL

Więcej informacji o nawozie SUBSTRAL Osmocote 2w1 Burza Kwiatów znajdziesz na stronie www.lovethegarden.pl

eprasa.pl 1a754611c7

PO LEWEJ Mając pod ręką zapas odpowiedniego kompostu będziesz mógł szybko i z łatwością wyściółkować glebę

PONIŻEJ Jeśli posadzisz pomidory głębiej, ich system korzeniowy będzie silniejszy i rośliny łatwiej się przyjmą

Prace

Jeśli temperatury w nocy w twoim regionie utrzymują się już powyżej 5°C, zacznij **wynosić na zewnątrz pomidory**, aby je zahartować. Na południu kraju warunki pogodowe powinny już na to pozwolić, lecz w naszym ogrodzie na północy lepiej przetrzymać je do czerwca w tunelu foliowym lub w szklarni. Wnieś je do środka, jeśli prognoza przewiduje późne przymrozki. To również dobry moment na wyściółkowanie pustych grządek warzywnych 1-2 cm warstwą kompostu, jeśli w nadchodzących tygodniach planujesz na nich coś zasadzić.

Praktykuję ogrodnictwo „bez kopania" – staram się jak najmniej naruszać strukturę gleby oraz rozrzucam kompost na jej powierzchni zamiast go przekopywać i mieszać z ziemią. Urok używania w tym celu kompostu polega na tym, że możesz w nim od razu sadzić rośliny, podczas gdy przekompostowany obornik trzeba pozostawić na kilka miesięcy.

Jeśli masz **tunel foliowy** lub **szklarnię**, w których możesz uprawiać pomidory i inne warzywa, zadbaj w nich teraz o podłoże, usuwając z niego chwasty oraz pokrywając je hojną warstwą kompostu. Ja jeszcze je podlewam, nawet jeśli nie rosną w nim żadne rośliny, w przeciwnym razie istnieje ryzyko, że całkowicie wyschnie – ja chcę, żeby żyło.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/grow-veg po więcej porad na temat samodzielnej uprawy roślin

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; AMANDA RAWLING

eprasa.pl 1a754611c7

Supertunia™ VISTA™

Najlepsza z petunii kaskadowych!

Szczególnie polecamy!

Niezwykła grupa roślin, której piękne kwiaty o ciekawych barwach ozdabiają balkon, taras lub ogród przez całe lato. Wyglądają atrakcyjnie w skrzynkach balkonowych, wiszących koszach, wysokich donicach, a także posadzone w gruncie tworząc kwietny dywan.

Rośliny te zakwitają wcześnie, kwitną obficiej niż inne petunie kaskadowe, intensywnie rosną. Cechują się też bardzo dobrą odpornością na niesprzyjające warunki pogodowe.

Jak wszystkie petunie kaskadowe, tak i Vista™ i MiniVista™ wymagają regularnego podlewania i nawożenia. Producent Visty™ poleca nawóz Planton® S. Odpowiednio pielęgnowane rośliny odwdzięczą się nieprzerwanym i obfitym kwitnieniem przez całe lato.

pamiętaj o nawożeniu roślin

PLANTON®
sprawdzone nawozy

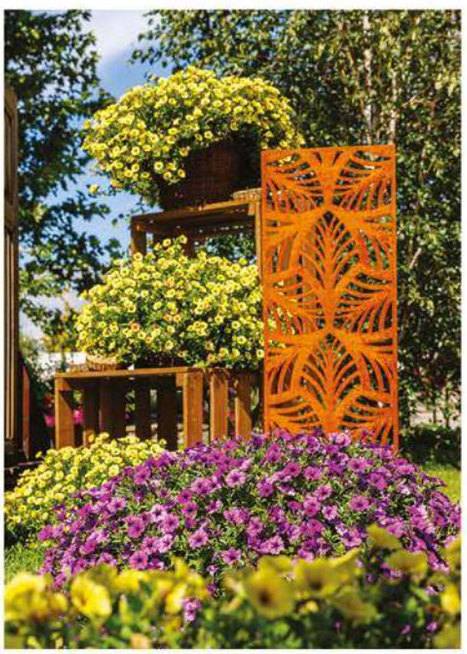

Plantpol® ZABORZE

www.poradnikogrodnika.pl
www.facebook.com/Plantpol

eprasa.pl 1a754611c7

Małgorzata Kalemba-Drożdż – dr biochemii, autorka bloga „Trochę Inna Cukiernia" i książek: *Jadalne kwiaty, Pyszne chwasty, Skarby ogrodu, Smakowite drzewa*. Laureatka AIG Prix Międzynarodowej Akademii Gastronomicznej.

Gdy czarne jest białe

Koniec maja to jedyna okazja, kiedy czarne staje się białe i nikt mi nie wmówi, że nie jest też wyjątkowo pyszne! Białe kwiatostany bzu czarnego (*Sambucus nigra*) to wyjątkowy rarytas. Nieziemsko pachnące kwiaty dzikiego bzu można przerobić na syrop, lemoniadę, nalewkę, wino, ocet, lody, ciasta, ciasteczka... a jednym z najbardziej popularnych przysmaków są baldachy bzu smażone w cieście naleśnikowym. Aromat bzu świetnie uzupełnia smak truskawek, brzoskwiń i pomarańczy. Konfitura z truskawek i kwiatów bzu jest po prostu boska! Ozdobne odmiany bzu czarnego o różowych kwiatach również nadają się do spożycia.

Wszystkie części bzu czarnego zawierają sambunigrynę, toksyczny glikozyd, który uwalnia cyjanek, więc bez można jeść wyłącznie po przetworzeniu, jednak w kwiatach stężenie sambunigryny jest niewielkie, toteż kilka kwiatów zjedzonych na surowo lub wypicie fermentowanej lemoniady z niezaparzonych kwiatostanów jest zupełnie nieszkodliwe.

Oprócz pysznego smaku kwiaty bzu czarnego posiadają mnóstwo flawonoidów (m.in. kwercetynę, rutynę, kemferol), dzięki którym mają działanie moczopędne, napotne, przeciwgorączkowe i przeciwzapalne.

ZDJĘCIA: MAŁGORZATA KALEMBA DROŻDŻ, VIRGINIE/ADOBESTOCK

eprasa.pl/1a754611c7

Racuchy z kwiatostanów bzu

SKŁADNIKI
- 12-16 kwiatostanów czarnego bzu
- 2 szklanki mleka
- 1 szklanka mąki
- 1 jajko
- 1 łyżeczka cukru z wanilią
- 1 łyżka oleju
- szczypta soli
- cukier puder
- olej do smażenia

PRZEPIS
Mleko, mąkę, jajko, łyżkę oleju i szczyptę soli zmiksuj na ciasto nieco gęstsze niż naleśnikowe. Maczaj w cieście całe kwiatostany bzu i smaż z obu stron na patelni na rozgrzanym oleju. Zielone gałązki można po prostu przygiąć podczas obracania na drugą stronę i wysmażą się na chrupiąco, albo można je odciąć nożyczkami zaraz po położeniu placuszków na patelnię. Przed podaniem bzowe racuchy oprósz cukrem pudrem.

Lizaki lodowe z kwiatów bzu

SKŁADNIKI
- kilka kwiatostanów czarnego bzu
- ok. 50-80 g cukru lub ksylitolu
- pół cytryny

PRZEPIS
Kwiaty zalej 400 ml gorącej wody i odstaw pod przykryciem do wystudzenia. Odcedź płyn, dodaj do niego sok wyciśnięty z cytryny i cukier. Słodycz dopasuj do swojego gustu. Wlej płyn do foremek na lizaki lodowe, włóż patyczki i wstaw na kilka godzin do zamrażarki.

eprasa.pl 14754611c7

Uprawa kwiatów jadalnych z ekspertami

Kwiaty dodają sałatkom naturalnego piękna, koloru oraz smaku. Eksperci z **Aweside Farm** udzielają porad na temat uprawy jadalnych roślin ozdobnych

TEKST SINEAD FENTON **ZDJĘCIA** JASON INGRAM

Kwiaty jadalne reprezentują ukrytą stronę naszych ogrodów; dają nam dostęp do bogatej gamy smaków oraz tekstur i jednocześnie są zasobnym źródłem pożywienia dla dzikich stworzeń. Dla kogoś, kto uwielbia jedzenie i wykazuje się kulinarną kreatywnością, te rośliny są pełne niezwykłych smakowych niespodzianek.

Najpewniej znasz już wiele klasycznych odmian kwiatów jadalnych – nasturcje w smaku przypominające rukiew wodną, ogórecznik lekarski o smaku podobnym do ogórka, a także piękne płatki nagietka, bławatka oraz jakże popularnego bratka. W oparciu o porady z zeszłego miesiąca, kiedy zgłębialiśmy temat smaków pozyskiwanych z ziół, tym razem dokładnie przeanalizujemy najbardziej popularne i pożądane na naszej farmie kwiaty, czyli odmiany jadalne, które są czymś więcej niż tylko pięknymi płatkami na talerzu – to rośliny pełne sezonowych smaków i tekstur.

LOKALIZACJA: AWESIDE FARM, ARLINGTON, EAST SUSSEX

eprasa.pl

eprasa.pl 1a754611c7

Najpopularniejsze gatunki kwiatów jadalnych

Wiele kwiatów, które już uprawiasz w swoim ogrodzie może być wykorzystana w różnorodnych potrawach. Poniżej przedstawiamy te najpopularniejsze wraz z pomysłami na ich zastosowanie w kuchni

Słonecznik zwyczajny (*Helianthus annuus*)

Słoneczniki mają cudowny, orzechowy smak. Stanowią dużą część naszej sałatki kwiatowej, a w codziennych potrawach wykorzystujemy je w podobny sposób, jak inne zielone warzywa liściaste. Obrywaj płatki z kwiatów, które planujesz zjeść i przez cały sezon przycinaj pędy z przekwitłymi kwiatostanami, aby pobudzić rośliny do produkcji nowych. Słoneczniki to rośliny jednoroczne i uprawiamy je co roku, zbierając z nich nasiona, które wykorzystujemy do wysiewu – chociaż często okazuje się, że ptaki są pod tym względem od nas szybsze, co nie jest wcale takie złe. Odmiana 'Autumn Beauty' jest naszą ulubioną mieszanką słoneczników o różnych kolorach. **Najlepszy do:** sałatek

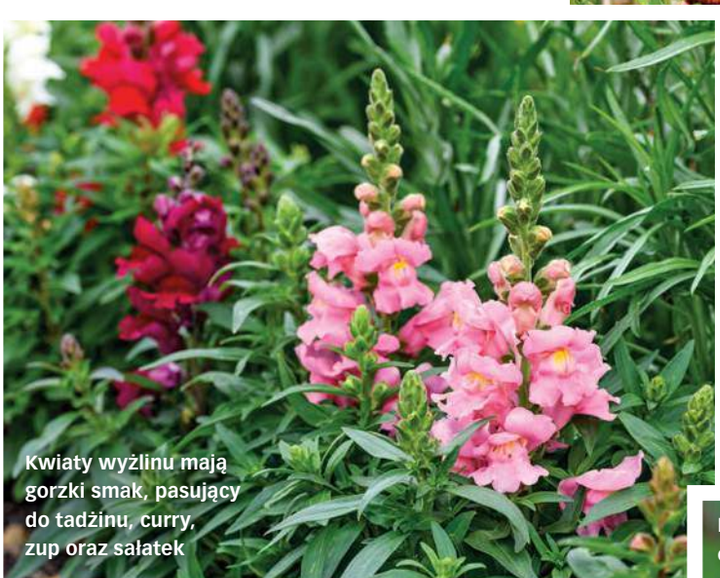

Kwiaty wyżlinu mają gorzki smak, pasujący do tadżinu, curry, zup oraz sałatek

Wyżlin większy (*Antiirrhinum majus*)

Kwiaty wyżlinu, czyli lwiej paszczy, mają gorzkawy smak, podobny do cykorii, dlatego sprawdzają się idealnie w daniach wytrawnych. Użyj ich w miejsce liści gorzkich odmian sałat do przygotowania wyważonej smakowo sałatki oraz nadania potrawom i napojom koloru – dzięki swojej otwartej budowie kwiaty wyżlinu, umieszczone na krawędzi szklanki lub kieliszka, dodadzą drinkom wizualnego uroku. Zbieraj je pojedynczo, a kiedy już wszystkie zbierzesz, mocno przytnij pędy. Uprawiamy je jako krótkowieczne byliny, które pozostają na rabacie przez dwa lata, po czym wymieniamy rośliny na nowe. **Najlepszy do:** napojów, sałatek

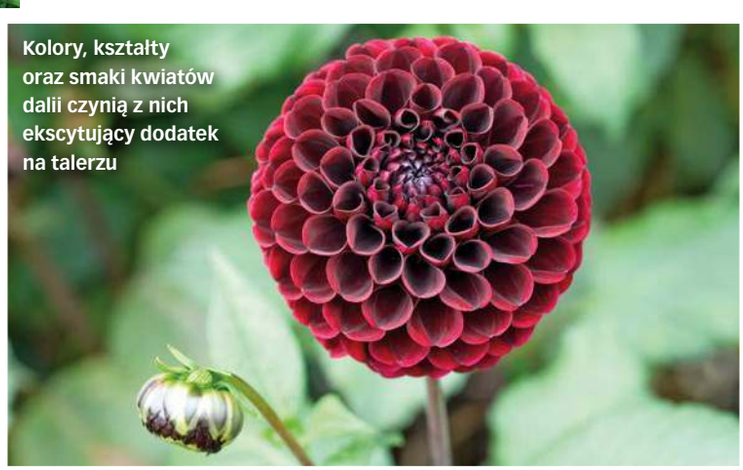

Kolory, kształty oraz smaki kwiatów dalii czynią z nich ekscytujący dodatek na talerzu

Dalia (różne odmiany)

Ludzi często dziwi fakt, że kwiaty dalii są jadalne. My uprawiamy nasze z nasion, aby mieć pewność, że wyrosły bez użycia chemii i są bezpieczne do spożycia. Dzięki temu bujnie kwitną już w pierwszym roku po wysianiu, tworząc wielkie karpy, które można wykopać i przechowywać przez zimę, a następnie podzielić, co daje możliwość założenia swojej własnej rabaty z jadalnymi daliami bez ponoszenia większych kosztów. Uwielbiamy odmianę 'Pom Pom' za ich maleńkie płatki, które są idealne do ozdabiania ciast oraz mieszankę Coltness Hybrids, a także 'Showpiece Double Mix', której duże płatki świetnie sprawdzają się w sałatkach. **Najlepsza do:** dekoracji ciast, sałatek

eprasa.pl 1a754611c7

Kwiaty czosnku złocistego stanowią pokarm zarówno dla zapylaczy, jak i ludzi

Czosnek złocisty (*Allium moly*)

Te pełne smaku, jaskrawożółte kwiaty rozgrzewają podniebienie delikatnymi, słodkimi, czosnkowymi nutami. Świetnie sprawdzają się do dekoracji dań, jako dodatek do sosów i dipów, a nawet przyprawiania dań. My dodajemy je do sałatek makaronowych, którym nadają czosnkowej pikanterii, charakterystycznej dla oleju czosnkowego. Czosnki złociste są łatwe w uprawie, ponieważ są mrozoodporne, a ich cebule z czasem tworzą kępy cebulek przybyszowych, które można wykopać i podzielić. My obrywamy kwiaty z zewnętrznych części kwiatostanów, aby pobudzić rośliny do wypuszczania nowych pąków kwiatowych aż do końca sezonu. **Najlepszy do:** dekoracji, olejów smakowych, sałatek

Tylko płatki mieczyków są jadalne, pozostałe części rośliny są toksyczne

Mieczyk 'Velvet Eyes'

Delikatne w smaku niczym liście sałaty mieczyki występują w różnych kolorach, które ożywią wygląd wielu dań. My wykorzystujemy je tak, jak kwiaty cukinii – nadziewamy je pysznymi farszami, zanurzamy w delikatnym cieście na tempurę, a następnie wrzucamy do frytownicy. Dzięki swojej chrupiącej teksturze i lekko słodkiemu smakowi duże płatki mieczyków są świetnym dodatkiem do sałatek; ponadto, ze względu na swój wyjątkowy wygląd, stanowią piękną dekorację ciast i tortów. Odkryliśmy, że nawet w naszej mokrej, gliniastej glebie nasze bulwy mieczyków odznaczają się dobrą mrozoodpornością, dlatego pozostawiamy je w ziemi przez cały rok. Wykopujemy je co kilka lat, aby rozdzielić i rozsadzić bulwy przybyszowe. Wykorzystuj tylko płatki, pozostałe części rośliny są toksyczne. **Najlepszy do:** dekoracji ciast i tortów, sałatek, tempury

Jak uprawiać kwiaty jadalne

Skorzystaj z porad Sinead dotyczących uprawy kwiatów z nasion

1 Aby rozpocząć uprawę kwiatów jadalnych z nasion, najpierw wypełniamy kuwety podłożem bez torfu, delikatnie je uklepujemy, a następnie rozsypujemy na wierzchu nasiona. W zależności od tego, ile mamy wolnego miejsca oraz jaka panuje pora roku, siejemy nasiona do małych kuwet i korzystamy z pokrywek, ponieważ pomagają one chronić nasiona przed wahaniami temperatury występującymi na początku roku. Następnie po wykiełkowaniu pikujemy siewki do większych wielodoniczek. Od maja wysiewamy nasiona od razu do dużych wielodoniczek, ponieważ temperatury nie ulegają już tak mocnym wahaniom i wolna przestrzeń nie jest już na wagę złota.

2 W przypadku bardzo drobnych nasion, po wysianiu zostawiamy je na powierzchni podłoża lub zasypujemy bardzo cienką warstwą wermikulitu. Większe nasiona, np. nagietka, przykrywamy cienką warstwą podłoża.

3 Zawsze oznaczaj kuwety etykietami z nazwą rośliny, datą wysiewu oraz odmianą. Notatka dotycząca pochodzenia nasion pozwala oszacować poziom zdolności kiełkowania.

4 Większe nasiona, które zostały przykryte warstwą podłoża możesz podlać za pomocą konewki z sitkiem. W przypadku mniejszych lub odkrytych nasion, lepiej podlać je od dołu. Nie przelewaj podłoża, gdyż może to doprowadzić do jego gnicia.

GARLIC FLOWER PHOTO: GETTY/MICHEL VIARD

eprasa.pl 1a754611c7

Złote rady

Uprawiaj kwiaty jadalne i w bezpieczny sposób ciesz się ich smakiem – dzięki naszym poradom będziesz mieć pewność, że to, co masz na kwiatowej rabacie, nadaje się do podania na stół

Chcąc samodzielnie uprawiać kwiaty jadalne, zawsze używaj nasion lub sadzonek pochodzących z upraw ekologicznych, aby mieć pewność, że wyrosły bez użycia nienadających się do spożycia przez ludzi środków chemicznych. Rośliny lub kwiaty z centrów ogrodniczych, supermarketów lub kwiaciarni zostały wyhodowane po to, aby ładnie wyglądać, dlatego mogą zawierać pozostałości chemikaliów zapewniających bujny wzrost i trwałość roślin. Powinieneś ich unikać, gdyż nie ma gwarancji, czy są bezpieczne do spożycia.

Większość naszych kwiatów jadalnych używamy w postaci surowej, gdyż poddane obróbce termicznej nie tylko tracą smak, ale i więdną, zamieniając się w papkę. Przed użyciem delikatnie przepłucz je w czystej wodzie i osusz papierowym ręcznikiem kuchennym. Zbieramy je wcześnie rano, najlepiej w suchy dzień – to wtedy ich smak jest najintensywniejszy, a temperatura nie jest zbyt wysoka; kwiaty jadalne szybko więdną w upalne dni. Po zebraniu należy je przechowywać w chłodzie, dlatego przełóż je do szczelnie zamykanego pojemnika i umieść w lodówce.

Kwiaty jadalne mogą powodować alergie u niektórych osób, zwłaszcza tych już uczulonych na inne produkty spożywcze. Zazwyczaj zawierają one dużo pyłku, co często wywołuje objawy alergiczne u cierpiących na katar sienny. Pomocne może okazać się spożywanie jedynie płatków oraz usunięcie z kwiatów słupków i pręcików, jednak zawsze warto najpierw spróbować niewielką ilość, aby zaobserwować reakcję organizmu. Podając je innym osobom sprawdź, czy nie mają one skłonności do alergii oraz czy miały wcześniej okazję ich spróbować. Bądź całkowicie pewny kwiatów, które chcesz spożyć – jeśli masz wątpliwości, nie jedz ich. Istnieje wiele bardzo niebezpiecznych i trujących gatunków i nie warto ryzykować. Popularne kwiaty, takie jak naparstnice, groszki pachnące, ostróżki, hiacyntowce, lilie, maki oraz powojniki są przykładami roślin, które pięknie wyglądają w ogrodzie, ale nie nadają się do jedzenia. Po więcej porad zajrzyj na **www.bit.ly/rhs-edible-flowers**

Z kwiatami mieczyków, szczawika oraz wyżlinu stworzysz piękną sałatkę

Nietypowe kwiaty jadalne do wypróbowania

Te popularne kwiaty są również jadalne i wyśmienite w smaku

Begonia bulwiasta (*Begonia x tuberhybrida*)
Dzięki chrupiącej teksturze i delikatnemu, cytrusowemu smakowi doda daniom cytrynowej nuty.

Goździk ogrodowy (*Dianthus caryophyllus*)
Ma pikantny, przypominający goździki (przyprawę) smak i wspaniale nadaje się jako dekoracja.

Lilak pospolity (*Syringa vulgaris*)
Pachnący, smakujący cytryną, idealny do dekoracji i kandyzowania.

Ubiorek wiecznie zielony (*Iberis sempervirens*)
Ma ziemisty, warzywny smak przypominający brokuły.

ZDJĘCIE GOŹDZIKA: PAUL DEBOIS

eprasa.pl 1a754611c7

Sadzonki **zielne**

Zdobądź więcej roślin za darmo, korzystając z porad **Nicka Bailey'a** dotyczących rozmnażania przez sadzonki zielne

Sadzonki zielne to jeden z najłatwiejszych i najtańszych sposobów uzyskiwania nowych roślin, a maj jest idealnym momentem, w którym można zacząć je przygotowywać. Większość roślin znajduje się obecnie w fazie intensywnego wzrostu, więc masz bardzo duże szanse na sukces. Będąc dzieckiem pamiętam moje zdziwienie, gdy pędy na sadzonki zebrane przez moją babcię podczas wizyt w ogrodzie, wypuściły korzenie w ciągu zaledwie kilku tygodni!

Technikę rozmnażania przez sadzonki zielne, którą zaraz objaśnię, regularnie stosuję w przypadku droższych roślin, których chcę mieć więcej, ale na które nie mogę sobie pozwolić. Jeśli więc chcesz podzielić się roślinami z przyjaciółmi, oszczędzić pieniądze i rozmnożyć konkretny gatunek w swoim ogrodzie lub doniczkach, to ta technika jest dla ciebie.

Nowa seria

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

sprasa.pl 1a7a4e11c7

Sposób na sukces: sadzonki zielne

Większość pędów na sadzonki zielne pobiera się wiosną i wczesnym latem z nowych przyrostów, ale przygotowanie sadzonek w doniczkach w środku lata także umożliwi im rozwinięcie korzeni i przetrwanie zimy

1 Pobierz pędy na sadzonki wcześnie rano. Jeśli nie możesz ich od razu posadzić w doniczce, zroś je kilkoma kroplami wody i umieść w woreczku strunowym, aby nie wyschły.

2 Usuń wszystkie liście (z wyjątkiem czterech szczytowych) ostrym, sterylnym nożem. Jeśli pozostawione liście wierzchołkowe są duże, przetnij je na pół, aby ograniczyć utratę wody.

3 Zrób sadzonki o długości 5-8 cm, wykonując cięcie tuż pod węzłem liściowym. Upewnij się, że miejsce cięcia jest czyste i wysterylizuj ostrze nad płomieniem pomiędzy każdą partią sadzonek.

4 Napełnij małą doniczkę podłożem bez torfu do wysokości 1 cm od krawędzi. Lekko uciśnij podłoże, aby usunąć wszystkie kieszenie powietrzne.

5 Włóż sadzonki w podłoże przy samej ściance doniczki. Dociśnij sadzonki, aby zapewnić dobry kontakt ziemi z przyszłymi korzeniami.

6 Oznacz sadzonki etykietą, zapisując na niej nazwę rośliny i datę posadzenia. Dzięki temu będziesz wiedzieć, kiedy spodziewać się wyrastania korzeni.

7 Obficie podlewaj sadzonki, aby mieć pewność, że podłoże ma dobry kontakt z korzeniami. Ustaw doniczkę w nieogrzewanej mnożarce lub nałóż na nią odwróconą torebkę foliową uszczelnioną gumką. Obie techniki zapewniają wysoką wilgotność przez pierwsze kilka tygodni, co zmniejsza utratę wody z sadzonek i ułatwia ukorzenienie.

eprasa.pl 1a754611c7

Po około sześciu tygodniach sprawdź, czy z sadzonek wyrastają korzenie

Dalsza pielęgnacja

Gdy sadzonkom wyrosną korzenie, przesadź je pojedynczo do doniczek, które ustawisz w ciepłym, jasnym miejscu

U większości sadzonek zielnych korzenie zaczną pojawiać się w ciągu dwóch-trzech tygodni, a po około sześciu tygodniach nowe sadzonki będą gotowe do przesadzenia do oddzielnych doniczek.

Wyjmij je z doniczki, w której się ukorzeniały, z jak największą ilością korzeni. Następnie przesadź do doniczek o średnicy 12 cm, wykorzystując podłoże bez dodatku torfu i trzymaj dalej na parapecie lub w szklarni. Sadzonki będą gotowe do wysadzenia w ogrodzie lub do większych donic za około sześć tygodni.

Aby umożliwić sadzonkom dobry wzrost, obficie je podlewaj i trzymaj w jasnym miejscu w temperaturze około 15-20°C.

Usuń te sadzonki, na których zauważysz oznaki choroby lub gnicia

Wypróbuj na tych roślinach

Sadzonki zielne można wykorzystać do rozmnażania wytrzymałych i wrażliwych na mróz bylin, a także krzewów liściastych

Przez sadzonki zielne można rozmnożyć z powodzeniem setki roślin, a wiele z nich nawet zakwitnie w tym roku, jeśli przygotujesz je już teraz. Można w ten sposób łatwo rozmnażać wieloletnie rośliny rabatowe, takie jak złocień krzewiasty, osteospermum, penstemon, pelargonia i szałwia, a także krzewy liściaste, takie jak budleja, fuksja, hortensja czy ślazówka.

Pobierz pędy na sadzonki zielne z szałwii jesiennej (*Salvia greggii*) 'Icing Sugar' zanim roślina zakwitnie

Dzięki sadzonkom zielnym zwiększ liczbę posiadanych egzemplarzy delikatnego osteospermum

Penstemon 'Hidcote Pink' szybko się ukorzenia i kwitnie przez całe lato

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; PAUL DEBOIS; NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 1a754611c7

Mało miejsca, dużo smaku

W tym miesiącu Rukmini Iyer cieszy się smakiem rzodkiewek i sałat z własnych grządek – są łatwe w uprawie i smakują wyśmienicie według jej najnowszego przepisu z pieczoną fetą

Wczesną wiosną najwięcej radości przynoszą mi własne rzodkiewki. Smakują zupełnie inaczej niż te kupne – nawet te z bazarku.

Aby uzyskać zbiory wczesnych rzodkiewek w kwietniu, musiałam wysiać nasiona pod osłonami w lutym. Pieprzne, chrupiące, smaczne – od teraz będę je uprawiać co roku w doniczkach lub pojemnikach. Odwiedzający mnie przyjaciele są za każdym razem pod tak dużym wrażeniem, że wychodzą ode mnie z opakowaniami nasion.

Cieszę się również smakiem warzyw na cięte listki. W przeszłości wyciągnęłam kilka cennych wniosków z ich uprawy, dotyczących odporności – sadzonki z nasion wysianych, a następnie pielęgnowanych w domowych warunkach są słabsze od tych, które od początku musiały dawać sobie radę w zimnych inspektach. Najsilniejsze są te, które otrzymałam z nasion wysianych bezpośrednio do gruntu – zimą przetrwały nawet w temperaturze -7 °C i teraz są wystarczająco chrupiące i soczyste, by dodać je do sałatek.

ZDJĘCIA: DAVID LOFTUS

■ **Rukmini Iyer** jest dziennikarką i stylistką kulinarną oraz autorką serii książek kucharskich „The Roasting Tin". Jest również zapaloną ogrodniczką, która uwielbia samodzielnie uprawiać warzywa. Najnowszą książką Rukmini jest „India Express".

eprasa.pl 1a754611c7

“Pieprzne, chrupiące, smaczne – od teraz będę uprawiać rzodkiewki co roku w doniczkach lub pojemnikach”

eprasa.pl 1a754611c7

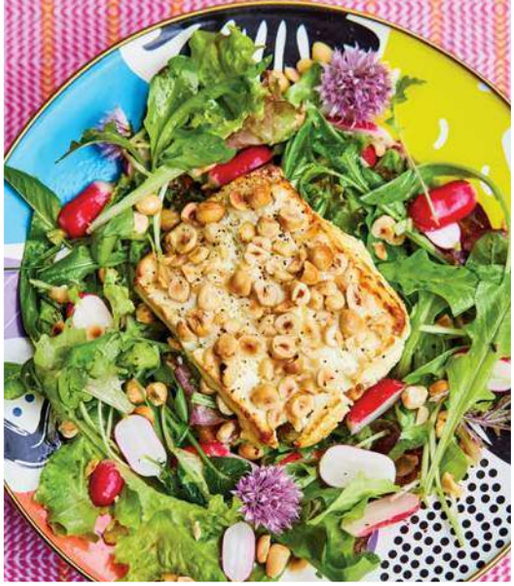

Pieczona feta z orzechami laskowymi i rzodkiewkami

Pieczona feta wspaniale podkreśla smak pikantnych rzodkiewek i liści sałat z ogródka. Uwielbiam to połączenie wyrazistego, słonego sera ze świeżą sałatką – orzechy dodają tu mile widzianej chrupkości. Podaję to danie jako przystawkę lub jedną z przekąsek wchodzących w skład mezze które, przy odrobinie szczęścia, jemy na zewnątrz w ciepły, wiosenny dzień.

LICZBA PORCJI: 4
PRZYGOTOWANIE: 10 min
PRZYRZĄDZANIE: 20 min

SKŁADNIKI

- 200 g fety
- 50 g orzechów laskowych
- Oliwa z oliwek extra virgin
- Świeżo mielony czarny pieprz
- 1 garść świeżych rzodkiewek
- Sok z 1 cytryny i otarta z niej skórka
- 2 łyżeczki miodu
- Mały pęczek szczypiorku, posiekany
- Sól morska
- Kilka dużych garści świeżych listków sałaty

PRZEPIS

1. Nagrzej piekarnik do 180°C (200°C z termoobiegiem). Umieść fetę na blasze wyłożonej papierem do pieczenia, posyp orzechami, skrop oliwą i przypraw świeżo zmielonym pieprzem. Wstaw do piekarnika i piecz przez 20 minut.
2. Pokrój rzodkiewki w cienkie plasterki lub przekrój je na pół, po czym przełóż je do zimnej wody. Wymieszaj sok i skórkę z cytryny, 45 ml oliwy, miód, szczypiorek i sól. Posmakuj i w razie potrzeby dodaj więcej soli i miodu.
3. Kiedy feta się upiecze, polej liście sałaty połową dressingu, wymieszaj i przełóż je na duży półmisek. Umieść na wierzchu fetę, przybierz rzodkiewkami i orzechami, które zsunęły się z fety podczas pieczenia; polej całość pozostałym dressingiem i od razu podawaj.

ZDJĘCIA: DAVID LOFTUS

eprasa.pl 1a754611c7

A better garden starts with a better plant

innowacyjne i wyjątkowe

Deutzia Yuki Cherry Blossom® ('NCDX2')

łatwe w pielęgnacji

Spiraea x Double Play® Big Bang ('Tracy')

atrakcyjne o różnych porach roku

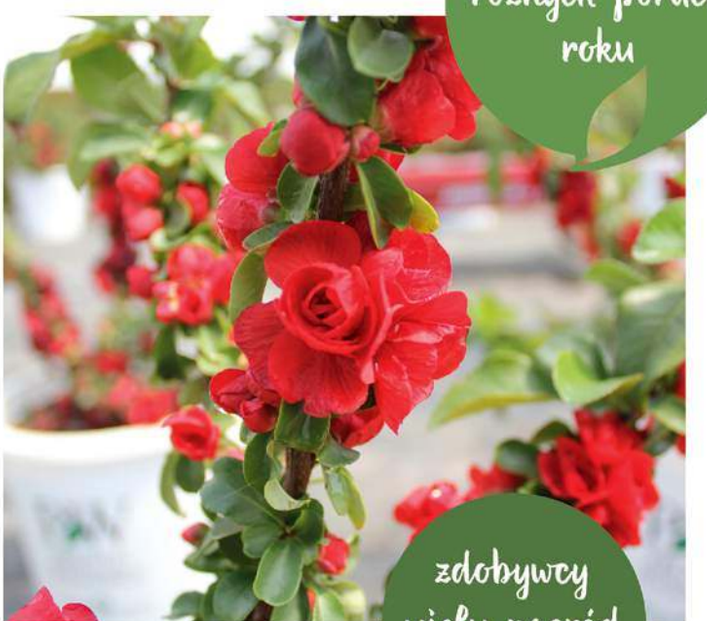

Chaenomeles Scarlet Storm

zdobywcy wielu nagród

Zanim trafią do Twojego ogrodu, rośliny **PROVEN WINNERS®** przechodzą szereg testów pod względem barwy, zapachu, obfitości kwitnienia, ulistnienia i niezawodności. Tylko niektóre z nich okazują się być na tyle wartościowe, aby zostać rośliną **PROVEN WINNERS®**.

Jeśli szukasz najwyższej jakości roślin, zapytaj w najbliższym centrum ogrodniczym o **PROVEN WINNERS®** lub po prostu rozejrzyj się za charakterystycznymi białymi doniczkami.

www.provenwinners.eu

PW PROVEN WINNERS®
COLOR CHOICE® FLOWERING SHRUBS

eprasa.pl 1a754611c7

Inne smaki z ogrodu

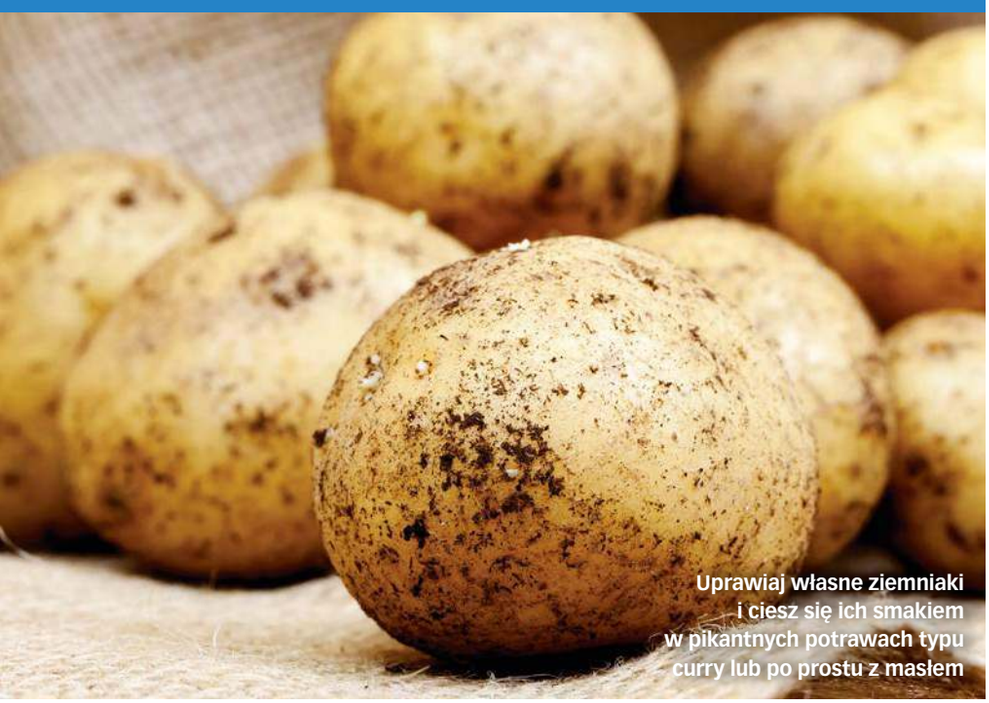

Uprawiaj własne ziemniaki i ciesz się ich smakiem w pikantnych potrawach typu curry lub po prostu z masłem

Bardzo chciałabym móc uprawiać **szparagi**, lecz przy ograniczonej przestrzeni mało prawdopodobne jest to, że zasadzę coś, co potrzebuje dwóch lat, aby wydać pierwsze plony. Jeśli i ty nie zacząłeś ich jeszcze uprawiać, w sprzedaży dostępne są teraz piękne krajowe szparagi – jeśli chodzi o smak i teksturę zdecydowanie przebijają te sprowadzane z zagranicy. Kiedy już wystarczająco nasycę się ich smakiem w najprostszej formie, czyli zblanszowanych i podanych z masłem, przechodzę do podawania szparagów z łososiem i domowym sosem holenderskim lub obtaczam je w tartym parmezanie i szybko zapiekam.

Zaczął się sezon na **wczesne odmiany ziemniaka**, takie jak Jersey Royal, które można uprawiać w dużych donicach lub workach. Smakują wybornie okraszone dobrej jakości solonym masłem, lecz jeśli chcesz przygotować z nich coś bardziej zaskakującego, spróbuj klasycznego bengalskiego curry z ziemniakami – aloo dum – idealnego na specjalne okazje. Ziemniaki gotuje się tu w na pozór prostym, lecz wyrafinowanym sosie pomidorowym z dodatkiem liści laurowych, cynamonu i kardamonu. Poproś kogoś o pomoc w obieraniu ugotowanych ziemniaków, zanim dodasz je do sosu. Na początku byłam nieco sceptyczna, ale przygotowane w ten sposób ziemniaki wyglądają pięknie.

Od czego zacząć

Wczesna wiosna jest pracowitym okresem dla ogrodników. Gdy ziemia zacznie się nagrzewać, zabierz się za wysiew do gruntu warzyw korzeniowych, takich jak marchew i buraki, a pod osłonami – cukinii.

Korzystaj z podwyższonych grządek lub głębokich pojemników, aby zapewnić odpowiednią ilość miejsca warzywom o długich korzeniach, takim jak marchewki

ZDJĘCIA: GETTY/MIKROMAN6; DAVID LOFTUS

■ **Marchew** To pierwsze w moim życiu warzywa, które sama wysiałam i bardzo łatwo się je uprawia zarówno w ziemi, jak i pojemnikach. W tym roku wybrałam odmianę 'Touchon', którą wysiałam w rzędach, w głębokich skrzyniach z ziemią zmieszaną z dużą zawartością piasku. Siewki przerywamy tak, aby pozostałe rośliny znajdowały się w odległości 3 cm od siebie i w czerwcu lub lipcu korzenie powinny być gotowe do zbioru. I pamiętaj o dosiewaniu nowych partii marchwi, jeśli tylko masz wolne miejsce, aby zapewnić sobie ciągłość zbiorów.

■ **Cukinia** Młode cukinie należą do moich ulubionych warzyw, a przy tym są tak łatwe w uprawie. Siej nasiona do małych doniczek. Umieść je na słonecznym stanowisku – w ciągu kilku dni wykiełkują z nich grube, małe siewki. Gdy wystarczająco podrosną, a następnie się zahartują, przesadź je do dużych pojemników lub prosto na grządki, możesz też je rozdać przyjaciołom. Pamiętaj, aby zapewnić im dużo miejsca, bo lubią się rozrastać. Trzy, cztery rośliny zapewnią ci wystarczającą ilość plonów na całe lato.

■ **Buraki** Świetnie nadają się do uprawy na grządkach podwyższonych lub w pojemnikach. Ja umieszczam po 4-5 nasion w pojedynczych dołkach – w ten sposób będą rosły w grupach, rozpychając się w miarę wzrostu i będą gotowe do zbioru, gdy osiągną wielkość piłeczki golfowej. Przed wysiewem sprawdź jednak informację na opakowaniu, czy twoje nasiona są jednokiełkowe (otrzymasz jedną siewkę) czy wielokiełkowe (otrzymasz nawet do pięciu siewek). Jeśli masz te drugie, lepiej wysiać je pojedynczo, gdyż wyrośnie z nich kilka roślin.

eprasa.pl 1a754611c7

Aby mieć schludny trawnik przy niewielkim wysiłku, wybierz kosiarkę, która odpowiada twoim potrzebom

TESTUJEMY

Kosiarki na każdą kieszeń

Niedroga kosiarka będzie w sam raz do skoszenia małego i średniego trawnika, mówi **Kay Maguire**

Jeśli masz w ogrodzie trawnik, to wiosną i latem jedną z regularnych prac jest koszenie trawy. Na rynku jest dostępna szeroka gama kosiarek, a jeśli chodzi o zakup tej odpowiedniej dla twojego ogrodu, to możesz wybierać spośród kilku różnych typów.

Najpopularniejsze są elektryczne kosiarki przewodowe. Są łatwe w użyciu – wystarczy je podłączyć i już są gotowe do pracy. Ponadto są ciche i lekkie, a jedyne czego wymagają to gniazdko elektryczne. Jednak trzeba uważać na przewód, który także ogranicza zasięg urządzenia.

Bezprzewodowe kosiarki zasilane akumulatorem litowo-jonowym są lekkie, ciche i łatwe w użyciu. Nie wymagają kabla, ale czas pracy akumulatora jest ograniczony – być może będzie wymagał naładowania, jeśli wyczerpie się przed zakończeniem pracy. Kosiarki spalinowe także nie mają przewodów. Są mocne i trwałe, ale hałaśliwe, emitują dużą ilość zanieczyszczeń oraz wymagają regularnego serwisowania i konserwacji, aby zapewnić ich dobre działanie.

Mamy także tradycyjne kosiarki ręczne, które nie generują kosztów silnika, paliwa ani energii elektrycznej. Wymagają jedynie ostrzenia noży, które obracają się podczas pchania kosiarki. Są ciche i przyjazne dla środowiska, ale ich pchanie wymaga sporego wysiłku, dlatego najbardziej nadają się do małych i średnich trawników.

Biorąc pod uwagę ograniczony budżet, łatwość obsługi i środowisko, w naszym nowym przeglądzie skupiliśmy się na różnych kosiarkach elektrycznych, akumulatorowych i ręcznych. Wybraliśmy 12 urządzeń w cenie poniżej 250 funtów i poddaliśmy je testom. Wszystkie kosiarki nadają się do pielęgnacji małych i średnich trawników oraz nie posiadają dodatkowego napędu. Każda kosiarka została rozpakowana, złożona i wykorzystana do skoszenia trawy na dużym obszarze. Następnie jeżdżono nimi po stromych zboczach oraz składano je do przechowania i wyjmowano z powrotem, żeby sprawdzić, czy da się to łatwo zrobić.

Jak testowaliśmy

Do oceny kosiarek zastosowano następujące kryteria, którym przypisano jednakową wagę:

- **Uruchomienie/przechowywanie.** Oceniono łatwość montażu i przejrzystość instrukcji, łatwość przechowywania kosiarki oraz czas ładowania akumulatora w modelach, które go posiadają.
- **Obsługa.** Sprawdzono komfort i łatwości użytkowania, regulację wysokości rączki oraz sposoby zmiany wysokości koszenia, wagę, poziomu hałasu oraz długość przewodu i czas pracy w modelach elektrycznych.
- **Koszenie.** Oceniono szerokości koszenia, zakres wysokości koszenia, pojemności kosza na ścinki i dodatkowe funkcje, takie jak koszenie do krawędzi lub mulczowanie.
- **Stosunek jakości do ceny.** Wzięto pod uwagę wszystkie powyższe kryteria, a także jakość, wygląd, gwarancję oraz cenę razem z akumulatorem i ładowarką u modeli bezprzewodowych.

eprasa.pl 1a754611c7

Budowa kosiarki na każdą kieszeń

Włączniki
U kosiarek elektrycznych silnik uruchamia się po jednoczesnym wciśnięciu przycisku i dźwigni jazdy – dwustopniowy system uruchamiania zwiększa bezpieczeństwo. Niektóre modele bezprzewodowe posiadają wskaźnik naładowania akumulatora.

Kosz na trawę
Zbiera ścinki; jest wykonany z plastiku lub tkaniny. Może być wyposażony we wziernik lub wskaźnik, który informuje, kiedy należy go opróżnić.

Rączka
Najlepiej, gdy można ustawić jej wysokość. Większość rączek składa się na pół, aby ułatwić schowanie kosiarki, ale niektóre składają się płasko na kosiarce, przez co zajmują jeszcze mniej miejsca. Miękka nakładka chroni dłonie, szczególnie u kosiarek ręcznych.

Uchwyt do przenoszenia
Przydatny do przenoszenia kosiarki po schodach lub do miejsca przechowywania.

Szerokość koszenia
Obudowy kosiarek mają różne rozmiary. Węższymi łatwiej jest manewrować i idealnie nadają się do mniejszych trawników. Szersze obudowy pozwalają oszczędzić czas i są najlepsze do koszenia większych obszarów.

Wysokość koszenia
Kosiarki zwykle mają 3-7 różnych wysokości koszenia. Wysokość powinno się łatwo zmieniać, najlepiej za pomocą jednej dźwigni.

Bezprzewodowe

❶ Baterie litowo-jonowe
Mają różne wartości napięcia (V) i natężenia (Ah), które decydują o mocy i czasie pracy, podanym w minutach lub powierzchni obszaru, na jaki wystarczają po jednym naładowaniu.

❷ Ładowarka
Diody wskaźnika pokazują ładowanie i pełne naładowanie akumulatora. Wiele modeli jest wyposażonych w szybkie ładowarki dostępne za dodatkową opłatą.

Ręczne

❶ Stały nóż
Tnie razem z nożami umieszczonymi na bębnie. Można go wyregulować dla precyzyjnego koszenia.

❷ Wał bębnowy z nożami
Pięć lub sześć ostrych stalowych noży na obracającym się bębnie dotyka stałego noża na obudowie i ścina trawę niczym nożyczki.

Tylny wałek
Wygładza trawę po koszeniu, aby uzyskać schludne pasy.

KOSIARKI RĘCZNE

OCENA: 16/20

Sovereign 30 cm Push 45,00 £

Szerokość koszenia 30 cm
Waga 6,4 kg
Gwarancja 1 rok

Łatwy montaż. 23-litrowy kosz na trawę można spłaszczyć na czas przechowywania. Lekka i cicha. 3 łatwe do zmiany wysokości koszenia w zakresie 18-38 mm. Rączka bez wygodnego uchwytu. Prosta, niedroga kosiarka, idealna do koszenia szorstkiej trawy.

Zalety i wady
✔ Łatwe przenoszenie i przechowywanie
✔ Łatwa zmiana wysokości koszenia
✘ Nie kosi wysokiej trawy na nierównym terenie
✘ Niewygodna rączka
✘ Kosz nie zbiera ścinek

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★★
Obsługa ★★★☆☆
Koszenie ★★★☆☆
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 18/20

KUPISZ W POLSCE!

Bosch AHM 38G 74,99 £ / 379 zł

Szerokość koszenia 38 cm
Waga 6,7 kg
Gwarancja 2 lata (3 lata z rejestracją)

Czasochłonny i skomplikowany montaż. Kosz na trawę o pojemności 25 litrów. Wał z pięcioma nożami. 3 wysokości koszenia, 15-50 mm. Prosta regulacja noża. Dobra konstrukcja rączki, ale brakuje jej wygodnego uchwytu. Łatwa do popychania, dobrze kosi wysoką trawę.

Zalety i wady
✔ Łatwe przenoszenie i przechowywanie
✔ Dobrze kosi trawę o różnej wysokości
✔ Duża szerokość koszenia
✘ Trochę skomplikowany montaż
✘ Ścinki wypadają z kosza

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

eprasa.pl 1a754611c7

KOSIARKI ELEKTRYCZNE

OCENA: 19/20

Webb 30 cm Autoset Sidewheel 99,99 £

Szerokość koszenia 30 cm
Waga 9,1 kg
Gwarancja 2 lata

Łatwy montaż. Wał z sześcioma nożami. 4 łatwe do zmiany wysokości koszenia, 10-40 mm. Rączki z gumowymi uchwytami. Kosi też wyższą trawę. Radzi sobie z wyboistym terenem. Kosz na trawę o pojemności 17 litrów.

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Zalety i wady
- ✔ Wygodnie się ją pcha i trzyma
- ✔ Łatwo kosi każdy rodzaj trawy
- ✔ Zakładany z przodu pojemny kosz
- ✔ Cicha
- ✘ Mała szerokość koszenia

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★★
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 17/20

Flymo H400 109,99 £ (+ kosz na ścinki za 29,99 £)

Szerokość koszenia 40 cm
Waga 8,5 kg
Gwarancja 2 lata

Łatwy montaż. Duże koła. Wał z pięcioma ostrzami. 4 łatwe do zmiany wysokości koszenia, 12-38 mm. Wygodne gumowe uchwyty na rączkach. Kosz na trawę o pojemności 45 litrów sprzedawany osobno, ale niewygodny do zakładania i nieefektywny.

Zalety i wady
- ✔ Duża szerokość koszenia
- ✔ Wygodnie się ją pcha i trzyma
- ✔ Łatwo kosi każdy rodzaj trawy
- ✘ Niewygodna do przenoszenia
- ✘ Dodatkowy kosz obniża jej ocenę

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 15/20

Powerbase 1200W Electric 32 cm 79,00 £

Szerokość koszenia 32 cm
Waga 9,1 kg
Hałas 96 dB
Moc 1200 W
Gwarancja 3 lata

Niewygodny montaż. Rączkę można złożyć na pół, co ułatwia przechowywanie. 3 wysokości koszenia, 20-60 mm, ustawiane na osi. Plastikowy kosz o pojemności 33 litrów. Czarny przewód zasilający o długości 10 m.

Zalety i wady
- ✔ Klips bezpieczeństwa na kablu
- ✔ Sprawia wrażenie solidnej
- ✔ Dobrze manewruje
- ✘ Trudny montaż, szczególnie kosza na trawę
- ✘ Nie lubi nierówności terenu
- ✘ Mały zakres wysokość koszenia

Uruchomienie/przechowywanie ★★★☆☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

OCENA: 17/20

Hyundai HYM3200E 89,99 £

Szerokość koszenia 32 cm
Waga 8,8 kg
Hałas 96 dB
Moc 1000 W
Gwarancja 3 lata

Łatwy montaż, za wyjątkiem 25-litrowego kosza na trawę. Rączka składa się do przechowywania. 3 wysokości koszenia, 25-65 mm. Kabel 10 m.

Zalety i wady
- ✔ Lekka i dobrze manewruje
- ✔ Klips bezpieczeństwa na kablu
- ✔ Prosta w użyciu
- ✘ Mały zakres wysokość koszenia
- ✘ Za krótka rączka dla wyższych użytkowników

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 17/20

Flymo EasiGlide Plus 330V 129,99 £ / 659 zł

KUPISZ W POLSCE!

Szerokość koszenia 33 cm
Waga 8,5 kg **Hałas** 96 dB
Moc 1700 W
Gwarancja 2 lata

Rączka składa się na płasko do przechowywania. Łatwy w obsłudze kosz na trawę o pojemności 20 litrów. 4 wysokości koszenia, 10-30 mm, ustawiane pomiędzy nożem i wentylatorem. Kabel 10 m. Rozrzuca ścinki.

Zalety i wady
- ✔ Dobrze kosi trawę
- ✔ Lekka i wygodna w użyciu
- ✔ Klips bezpieczeństwa na kablu
- ✔ Łatwa do przechowywania
- ✘ Niewygodna regulacja wysokości koszenia
- ✘ Ścinki zbierają się w rowku w obudowie

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★★
Obsługa ★★★☆☆
Koszenie ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 16/20

Hawksmoor 1200W 130,00 £

Szerokość koszenia 32 cm
Waga 8,2 kg
Hałas 96 dB
Moc 1200 W
Gwarancja 2 lata

Łatwy montaż, oprócz 30-litrowego kosza na trawę. Rączka składa się na pół do przechowywania. 3 wysokości koszenia, 25-65 mm, ustawiane na osi. Pomarańczowy kabel o długości 10 m. Prosty model, biorąc pod uwagę cenę.

Zalety i wady
- ✔ Lekka i łatwo manewruje
- ✔ Klips bezpieczeństwa na kablu
- ✔ Dobrze kosi trawę
- ✘ Mały zakres wysokość koszenia
- ✘ Dość głośna

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

eprasa.pl 1a754611c7

KOSIARKI BEZPRZEWODOWE

OCENA: 18/20

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Mountfield Electress 38 139,00 £

Szerokość koszenia 38 cm
Waga 11 kg **Hałas** 95 dB
Moc 1400 W
Gwarancja 2 lata

Duży kosz na trawę o pojemności 40 litrów. Rączka składa się na pół do przechowywania. 3 wysokości rączki. 6 łatwych do ustawienia wysokości koszenia, 25-75 mm. Duża szerokość koszenia. Długi, czarny kabel o długości 15 m.

Zalety i wady

- ✔ Długi kabel
- ✔ Dobry zakres wysokości koszenia
- ✔ Możliwość wyboru wysokości rączki
- ✔ Duża szerokość koszenia
- ✘ Brak klipsa bezpieczeństwa na kablu
- ✘ Najcięższa kosiarka w całym teście

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 17/20

Gtech SLM50 179,99 £

Szerokość koszenia 25 cm
Waga 3,5 kg
Hałas 96 dB
Bateria 18 V, 2 Ah
Gwarancja 2 lata

Prosta obsługa jedną ręką. 2 wysokości koszenia, 40-50 mm. Wyłącznik bezpieczeństwa. Czas ładowania 4 godziny. Czas pracy 30 minut. Dostępna również sama kosiarka, bez rączki.

Zalety i wady

- ✔ Tylko podstawowy montaż
- ✔ Mała, lekka i łatwa w użyciu
- ✔ Łatwe sprawdzanie naładowania baterii
- ✔ Bateria/rączka pasuje do innych urządzeń Gtech
- ✔ Duża wysokość koszenia
- ✘ Nie zbiera ścinków
- ✘ Długi czas ładowania

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★★
Koszenie ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

OCENA: 16/20

KUPISZ W POLSCE!

Stiga Aero 132e 221,00 £ / 1099 zł

Szerokość koszenia 30 cm
Waga 7 kg
Hałas 93 dB
Bateria 2 x 20 V, 4 Ah
Gwarancja 2 lata

Trudniejszy montaż niż u innych kosiarek. Łatwa do przechowywania. Czas ładowania 140 minut. Czas działania 30 minut.

Zalety i wady

- ✔ Bezprzewodowa kosiarka poduszkowa
- ✔ Dobrze kosi każdą trawę
- ✔ Baterie zgodne z systemem Stiga ePower 20V
- ✘ Ciężka i trudna do przenoszenia
- ✘ Wibruje w trakcie używania
- ✘ Nie zbiera ścinków

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★☆☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★☆

OCENA: 18/20

NAJ-LEPSZY ZAKUP

KUPISZ W POLSCE!

Greenworks GDG24LM33 229,99 £ / 786 zł

Szerokość koszenia 33 cm
Waga 8,3 kg
Hałas 95 dB
Bateria 24 V, 4 Ah
Gwarancja 3 lata

Kosz na trawę o pojemności 30 litrów. 5 wysokości koszenia, 25-70 mm. Czas ładowania 2 godziny. Czas pracy 46 minut. Silnik bezszczotkowy.

Zalety i wady

- ✔ Łatwy montaż, użytkowanie i przechowywanie
- ✔ Wygodna rączka z miękkim uchwytem
- ✔ Bateria zgodna z systemem Greenworks 24V
- ✘ Krótka rączka dla wyższych użytkowników
- ✘ Ma kłopoty z wysoką trawą

Uruchomienie/przechowywanie ★★★★☆
Obsługa ★★★★☆
Koszenie ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

Nasz wybór do twoich potrzeb

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Najlepsze niedroga kosiarka ręczna

Webb 30cm Autoset Sidewheel 99,99 £

Łatwa do złożenia i obsługi prosta kosiarka ręczna, która wygodnie kosi nawet wyższą trawę, a jej sześć noży kosi trawę do wysokości 10 mm, co zapewnia precyzyjne i schludne koszenie. Wyposażona w przedni kosz, który w naszym teście najlepiej zbierał skoszoną trawę ze wszystkich kosiarek ręcznych.

Najlepsza niedroga kosiarka elektryczna

Mountfield Electress 38 139,00 £

Ta elektryczna kosiarka oferuje wybór trzech wysokości rączki, dużą szerokość koszenia i duży kosz na ścinki, a sześć wysokości koszenia można łatwo zmienić za pomocą jednej dźwigni. Posiada długi,15 m kabel, co powinno zmniejszyć konieczność stosowania przedłużacza. Czarny kolor przewodu i brak klipsa bezpieczeństwa to jej jedyne wady.

Najlepsza niedroga kosiarka bezprzewodowa

Greenworks GDG24LM33 229,99 £ / 786 zł

Solidna, niedroga kosiarka akumulatorowa z dobrymi parametrami: długim czasem pracy i najszybszym czasem ładowania w naszym teście. Posiada wygodną rączkę, pięć wysokości koszenia regulowanych za pomocą prostego uniesienia dźwigni oraz możliwość wyboru pomiędzy mulczowaniem lub zbieraniem skoszonej trawy.

eprasa.pl 1a754611c7

Jak wybrać niedrogą kosiarkę

Odpowiedz na poniższe pytania, które pomogą ci wybrać odpowiednią kosiarkę:

Gdzie kosisz?

Wielkość i rodzaj trawnika wpłynie na wybór kosiarki oraz funkcji, których będziesz potrzebować. Kosiarki ręczne wymagają oczywiście więcej wysiłku niż kosiarki elektryczne, dlatego sprawdzają się dobrze tylko w przypadku mniejszych trawników, ale łatwiej je pchać, jeśli trawa nie jest za wysoka. Wymagają też równej nawierzchni, aby noże mogły prawidłowo ścinać trawę, więc trawnik musi być w miarę pozbawiony nierówności. Wszystkie kosiarki o większej szerokości koszenia będą kosić trawnik szybciej niż te o mniejszej szerokości, ponieważ przy każdym przejeździe kosiarka zetnie więcej trawy. Jednak modele z mniejszymi szerokościami koszenia doskonale nadają się do omijania drzew i rabat oraz do koszenia małych trawników na zboczach. Mała wysokość koszenia zapewni ładny i schludny wygląd murawy, ale jeśli nie masz czasu na regularne koszenie, to większa wysokość koszenia będzie lepsza do wyższej trawy. Tylne wałki tworzą równe pasy, a przystawka do mulczowania pozwala zaoszczędzić czas na konieczności opróżniania kosza ze skoszonej trawy, jednak warto jej używać tylko w przypadku regularnego koszenia.

Upewnij się, że kabel kosiarki elektrycznej dosięgnie do drugiego końca trawnika, w przeciwnym razie konieczny będzie przedłużacz

Kosiarki elektryczne wymagają gniazdka elektrycznego lub przedłużacza. Należy sprawdzić czas pracy baterii kosiarki bezprzewodowej, aby upewnić się, że odpowiada on rozmiarowi trawnika. W pełni naładowana bateria powinna wystarczyć na wykonanie całej pracy.

REKLAMA

eprasa.pl 1a754611c7

Czy kosiarka jest łatwa w użyciu?
Większość kosiarek wymaga przykręcenia rączki i założenia kosza na trawę. Materiałowe torby są często prostsze do założenia niż kosze przypominające plastikowe pudełka, a także można je spłaszczyć, więc zajmują mniej miejsca w czasie przechowywania. Kable elektryczne mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa, więc jeśli obawiasz się potknięcia lub przecięcia kabla, poszukaj kosiarki z jaskrawym, dobrze widocznym przewodem. Klips bezpieczeństwa na kablu pomoże przypiąć go na boku urządzenia. Noże w kosiarkach ręcznych wymagają regularnego sprawdzania i regulacji dla precyzyjnego koszenia. Chociaż nie jest to trudne, warto o tym pamiętać, jeśli nie masz zdolności technicznych. Prawie wszystkie kosze na ścinki w kosiarkach ręcznych nie zbierały dobrze skoszonej trawy, szczególnie przy dużym wietrze, chociaż najlepiej działały kosze zakładane od przodu.

Ekologiczne kosiarki ręczne doskonale nadają się do mniejszych trawników i zapewniają darmowy trening podczas koszenia

Ile masz miejsca do przechowywania?
Jeśli brakuje ci miejsca, sprawdź, czy rączka składa się tylko na pół, czy odkręca się również u nasady, aby złożyć ją podwójnie na płasko nad kosiarką. Jeśli przestrzeń jest bardzo ograniczona, wybierz wystarczająco lekki model, aby można go było zawiesić. Sprawdź wagę i poszukaj uchwytu do przenoszenia, jeśli musisz nieść kosiarkę po schodach.

Sprawdź, czy czas pracy kosiarki akumulatorowej pozwoli ci skosić trawnik na jednym naładowaniu

Co dostajesz w cenie?
Prawie wszystkie kosiarki są wyposażone w kosze na trawę, a wszystkie kosiarki bezprzewodowe w naszym teście są wyposażone w baterie i ładowarki. Można je stosować także do innych urządzeń w systemach akumulatorowych danej marki, co pozwala zaoszczędzić pieniądze, jeśli w przyszłości zainwestujesz w inne urządzenia. Jakość użytych materiałów często ma związek z ceną. Lekki plastik raczej nie wytrzyma tak długo, jak metalowa obudowa i bezszczotkowy silnik, które są mocniejsze, wydajniejsze i trwalsze. Sprawdź także długość gwarancji, która może być różna. Niektóre marki oferują przedłużenie gwarancji po zarejestrowaniu urządzenia.

Gdzie kupić

- Bosch **www.amazon.co.uk**
- Einhell **www.einhell.co.uk**
- Flymo **www.flymo.com/uk**
- Gtech **www.gtech.co.uk**
- Greenworks **www.greenworkstools.co.uk**
- Hawksmoor **www.toolstation.com**
- Hyundai **www.hyundaipowerequipment.co.uk**
- Mac Allister **www.diy.com**
- Mountfield **www.mountfieldlawnmowers.co.uk**
- Powerbase **www.homebase.co.uk**
- Sovereign **www.homebase.co.uk**
- Stiga **www.stiga.com**
- Webb **www.webbgardenpower.co.uk**

ZOBACZ filmy i przeczytaj więcej na temat kosiarek na stronie **www.GardenersWorld.com/reviews**

eprasa.pl 1a754611c7

KROK PO KROKU

Ułóż trawnik z nowej darni

W tym miesiącu ciepła gleba umożliwia szybkie ukorzenianie się trawy. Rozpocznij od wypielenia wszystkich chwastów i poczekaj, aż grunt osiądzie przed końcowym wyplantowaniem. Jeśli darń wymaga przycięcia i dopasowania do miejsca, najmniejsze kawałki umieść z dala od krawędzi obrzeża. Podlewaj nowo założony trawnik, żeby zapobiec kurczeniu się darni.

1 **UBIJ** ziemię przed zgrabieniem, aby była idealnie płaska i równa. Stań na desce żeby usunąć wszystkie większe kamienie.

2 **UŁÓŻ** darń, dociskając ją dłońmi, żeby dobrze przylegała do podłoża. Jeśli trzeba, można ją lekko rozciągnąć.

3 **DOCIŚNIJ** płaty darni do siebie. Uzupełnij ziemią miejsca łączenia, żeby trawa mogła się rozrosnąć.

Delikatnie rozluźnij korzenie, co ułatwi szybsze zakorzenienie się rośliny w ziemi

Obsadź brzegi rabat szafirkami z doniczek

Po przekwitnięciu szafirki z doniczek można teraz przesadzić do gruntu wzdłuż brzegów rabat; dzięki temu zakwitną w kolejnych latach.

Szafirki dobrze rosną w nasłonecznionym miejscu i przepuszczalnej glebie, dlatego w miejsce, w którym planujesz je sadzić, dodaj żwir. Najpierw przygotuj dołek, następnie wyjmij roślinę z doniczki, delikatnie rozluźnij splątane korzenie i posadź na tej samej głębokości, na jakiej była w doniczce. Po posadzeniu dobrze podlej. Szafirki mogą rozsiewać się obficie, dlatego pamiętaj, aby każdego roku po kwitnieniu natychmiast odciąć kwiatostany, aby móc kontrolować ich rozrost.

Uważaj na zainfekowane rośliny

Uważaj na wirusy w roślinach. Liście mogą być odbarwione blokowo, pokryte plamami lub nakrapiane, często pomarszczone. Czasem wirus powoduje utratę wigoru, przez co roślina wygląda marnie. Infekcje wirusowe przenoszą owady wysysające soki, takie jak mszyce i mączliki. Podczas żerowania mikroskopijny wirus jest przenoszony z jednej rośliny na drugą. Gdy wcześnie zauważysz oznaki wirusa, wyrwij i zniszcz zainfekowane rośliny. Aby je kontrolować, zmyj mszyce mocnym strumieniem wody.

Wyrwij i zniszcz wszystkie zainfekowane wirusem rośliny

DOBRA RADA

Regularnie sprawdzaj lilie pod kątem poskrzypki liliowej, która bardzo szybko pożera całe liście i kwiaty. Ten szkodnik, gdy wyczuje zagrożenie, chowa się na ziemi, dlatego należy go szybko wyłapać. Sprawdzaj też liście w poszukiwaniu larw i skupisk maleńkich, czerwonych jaj.

eprasa.pl 1a754611c7

Ustaw podpory przy wysokich bylinach

Wbij podpory w ziemię wokół kęp, aby utrzymać je w pionie. Obserwuj rośliny – najlepszy moment na wstawienie podpór jest wtedy, gdy zauważysz, że byliny tego potrzebują. Kiedy kładą się podczas wiatru lub uginają pod ciężarem wody, wtedy trudno utrzymać je w pozycji pionowej i sprawić, by wyglądały naturalnie dobrze eksponując kwiaty. Na podpory idealnie nadają się metalowe obręcze, bambusowe tyczki lub leszczynowe kije, ustawione wokół roślin jako stelaż i połączone sznurkiem.

ZOBACZ jak Monty podpiera rośliny na **www.GardenersWorld.com/plant-supports**

Ustaw podpory przy bylinach, żeby się nie złamały, zanim zaczną potrzebować podparcia

Upewnij się, że twój domek dla pszczół znajduje się w słonecznym i osłoniętym od deszczu miejscu

Zamontuj domek dla pszczół

Wypełnij drewnianą skrzynkę pustymi łodygami, aby zachęcić pszczoły samotnice, takie jak murarki, do zakładania gniazd. Użyj bambusowych tyczek lub mocnych gałązek i drobnych konarów z otworami wywierconymi w górnej części, aby zachęcić pszczoły do wejścia i złożenia jaj.

Upewnij się, że materiał wewnątrz skrzynki jest suchy. Zmieniaj szerokość otworów (od 2 do 10 mm), żeby przyciągnąć jak najwięcej gatunków pszczół. Umieść domek w ciepłym, słonecznym miejscu, najlepiej wystawionym na poranne słońce.

20 MINUT WOLNEGO

Podlewaj i ściółkuj krzewy oraz drzewa posadzone w zeszłym roku. Nawodnij podłoże, gdy jest suche, unikając bezpośredniego polewania łodyg i pni. Rozłóż 5 cm warstwę własnego kompostu ogrodowego, kory lub kompostu z worków u podstawy każdej z roślin. Taki zabieg pomoże utrzymać je przy życiu, jeśli latem nastaną susze lub fale upałów.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: JASON INGRAM; SARAH CUTTLE

eprasa.pl 1a754611c7

W razie potrzeby dobrze podlej doniczkę, mocno nawadniając podłoże, ale unikając zamoczenia liści

Pielęgnacja roślin zimozielonych w donicach

Dobrze podlewaj rośliny zimozielone rosnące w donicach. Zanim podlejesz sprawdź najpierw, czy potrzebują więcej wody. Włóż cienką, zieloną łodygę do ziemi, aby sprawdzić, czy nie widać na niej śladów wilgoci. Im głębiej wbijesz ją w podłoże i wyjmiesz czystą, tym mocniej należy podlać roślinę w donicy. Podlewaj podłoże pod rośliną, unikając polewania liści. Raz w miesiącu dodaj do wody płynny nawóz uniwersalny lub zasil podłoże wolno rozpuszczającym się nawozem o długotrwałym działaniu.

Wsyp do wiadra odpowiednią ilość nawozu i rozsyp go równomiernie

Nawożenie trawnika

Nawieź trawnik letnim nawozem do trawników. Najlepiej robić to po deszczu, gdy trawa już obeschła a ziemia jest jeszcze wilgotna. Idealne byłyby opadu deszczu po nawożeniu, ułatwiające przenikanie nawozu do korzeni. Przed nawożeniem warto usunąć chwasty z trawnika za pomocą specjalnego wyrywacza. Przeczytaj dokładnie zasady stosowania i dawkowania nawozu na danym terenie i równomiernie go rozsyp. W zaledwie kilka dni, azot zawarty w nawozie poprawi kolor i kondycję trawnika.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/lawn-tips** po więcej porad na temat pielęgnacji trawnika

Po podzieleniu, mniejsze kępy włóż do donic z kompostem ogrodowym

Posadź wyżej i podziel trawy ciepłolubne

Trawy, takie jak trawa pampasowa (*Cortaderia*), miskant (*Miscanthus*), proso (*Panicum*), rozplenica (*Pennisetum*) i mozga (*Phalaris*) pochodzące z cieplejszych klimatów, zielenią się dopiero późną wiosną i najlepiej dzielić je od początku do połowy maja. Taki zabieg odmłodzi przerośnięte kępy, a także stworzy nowe rośliny na rabaty lub do pojemników. Wykop kępę, a następnie rozdziel ją parą wideł ustawionych tyłem do siebie. Twarde korzenie mogą wymagać przecięcia starym nożem do chleba lub piłą ogrodniczą. Posadź nowo podzielone kępy w wybranym miejscu lub, jeśli mają mniej niż 12 cm szerokości, włóż je do doniczek z kompostem ogrodowym do późniejszego posadzenia.

Nie zapomnij

- Wysiej rzodkiewki, czerwone buraki, pasternak i marchewkę bezpośrednio do gruntu
- Ściółkuj truskawki słomą, żeby się nie rozrastały oraz żeby owoce nie gniły na ziemi
- Obniż wysokość noży w kosiarkach po 3 pierwszych koszeniach
- Przerzedzaj bocwinę, a niepotrzebne sadzonki wykorzystaj do sałatek lub zupy
- Hartuj rośliny jednoroczne w zamkniętych nieogrzewanych pomieszczeniach

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS.
ZDJĘCIA TRAWNIKA: WREST PARK ENGLISH HERITAGE, BEDS.

eprasa.pl 1a754611c7

KROK PO KROKU

Posadź pierwiosnek kandelabrowy

Dodaj koloru na obrzeża rabat, sadząc długo kwitnące, wieloletnie pierwiosnki kandelabrowe (*Primula candelabra*), które najlepiej radzą sobie w próchnicznej glebie utrzymującej wilgoć.

To doskonałe rośliny okrywowe, ponieważ dzięki wyprostowanym kwiatostanom i rozecie liści u podstawy, nie pokładają się na trawniku.

1 **WYBIERZ** miejsce w pobliżu krawędzi obrzeża, w którym kwiaty będą wyróżniać się na tle liści, i wykop dołek.

2 **WLEJ** wodę na dno dołka, aby zapewnić korzeniom zapas wody w ciągu pierwszych kilku dni po posadzeniu.

3 **POSADŹ** roślinę, uważając, aby rozeta liści znalazła się nad ziemią i dobrze osadź w podłożu. Podlej i nawadniaj później przez cały sezon, gdy już się zakorzeni.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

Do podlewania ustaw doniczki obok siebie, aby zmniejszyć zużycie wody

Podlej rośliny rabatowe, gdy jest sucho

Regularnie podlewaj młode rośliny rabatowe, ponieważ po przesadzeniu do doniczek z ziemią uniwersalną szybko urosną i wkrótce zabraknie im wody.

Najpierw sprawdź, czy potrzebują więcej wody, wkładając palec do ziemi lub sprawdzając ciężar doniczki. Czasami może wydawać się, że górna warstwa ziemi jest sucha, lecz wokół korzeni nadal jest wilgotna. Zwykle, gdy robi się coraz cieplej, rośliny rosną szybciej i potrzebują więcej wody.

Wysiej rośliny jednoroczne bezpośrednio do gruntu

Za pomocą grabi wykonaj małe dołki w rzędzie przy obrzeżu rabaty, aby zasiać wybrane rośliny jednoroczne bezpośrednio w ziemi. Chabry, maki kalifornijskie i lnice mają jeszcze dużo czasu na kiełkowanie i kwitnienie tego lata.

Włóż po kilka nasion do każdego dołka, przysyp ziemią, ugnieć dłonią i podlej.

Siew do dołka ułatwia odróżnienie roślin od chwastów. Po przerzedzeniu siewek będą wyglądać naturalnie, a nie tak równo, jak od linijki.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/seeds-bulbs po więcej porad dotyczących wysiewu nasion

Tylną częścią grabi tworzy się równe, proste rzędy idealne do wysiewu nasion

eprasa.pl 1a754611c7

Oczyść pierwiosnki łyszczaki

Po przekwitnięciu należy oczyścić pierwiosnki. Odetnij stare łodygi kwiatowe przy rozecie. Usuń pożółkłe dolne liście, które można delikatnie wyrwać przytrzymując całą roślinę. W ten sposób unikniesz wyrwania z ziemi całego, płytko ukorzenionego pierwiosnka.

Usuń stare łodygi i kwiaty, aby pobudzić roślinę do ponownego kwitnienia

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/pruning po więcej porad na temat cięcia i przycinania roślin

Przytnij kilka łodyg floksa, aby wydłużyć mu okres kwitnienia

Przytnij teraz byliny

Przytnij kilka pędów bylinom, takim jak rudbekia, aby roślina tworzyła krótsze pędy kwiatowe, niewymagające podpór. Pozostaw łodygi z zaledwie trzema lub czterema pąkami. To opóźni kwitnienie o kilka tygodni i zmniejszy liczbę pędów opadających na obrzeża.

Taki zabieg działa również dobrze na astry, floksy, pysznogłówki i zwykle wiotkie rozchodnikowce okazałe (*Hylotelephium*)

Możesz obciąć tylko kilka łodyg w kępie, aby uzyskać różne wysokości i wydłużyć w taki sposób okres kwitnienia.

Nie zapomnij

- Przytnij po przekwitnięciu powojnik górski (*Clematis montana*), jeśli trzeba
- Obetnij smagliczkę (*Alyssum*), gęsiówkę (*Arabis*) i żagwin (*Aubrieta*)
- Uszczyknij chryzantemy, aby się rozkrzewiły.
- Wyplew chwasty spod krzewów róż
- Podziel kępy pierwiosnków, gdy jeszcze mają liście

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Jeśli nie masz czasu na wypielenie wszystkich chwastów w ogrodzie, zrób szybki obchód z sekatorem lub nożycami i odetnij te główki kwiatowe, które zauważysz na wieloletnich chwastach, takich jak mniszek lekarski, aby zapobiec ich szybkiemu rozsiewaniu.

KROK PO KROKU Wysadzanie do gruntu groszku pachnącego

To dobry moment na posadzenie groszku pachnącego w ogrodzie. Będziesz miał później zapas świeżych kwiatów. Przygotuj ziemię z dużą ilością materii organicznej, utrzymującą składniki odżywcze i wilgoć. Trzeba również zrobić odpowiednią konstrukcję, po której roślina będzie się piąć – możesz ją kupić lub zrobić samodzielnie. Najpierw przywiąż młode pędy, aby skierować je na podpory. Gdy urosną, użyją swoich wąsów czepnych, aby się na nią wspiąć.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/planting po więcej porad na temat sadzenia

1 **USUŃ** doniczkę, a następnie podziel sadzonki, delikatnie rozdzielając korzenie palcami. Zachowaj trochę ziemi wokół korzeni każdego pęczka.

2 **ZRÓB** dołek za pomocą łopatki i posadź pęczek sadzonek. Możesz sadzić pojedyncze rośliny, lecz zajmie ci to więcej czasu.

3 **PODLEJ** wodą z konewki. Przy suchej pogodzie podlewaj codziennie. Gdy rośliny zaczną się piąć po podporach, raz w tygodniu podlej płynnym nawozem rozpuszczonym w wodzie.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM.
ZDJĘCIA KROK PO KROKU WYKONANO W: WREST PARK ENGLISH HERITAGE, BEDS.

eprasa.pl 1a754611c7

KROK PO KROKU Pobieranie sadzonek zielnych

Teraz jest dobry czas na pobranie sadzonek zielnych, z których wiele, w tym hortensja, tawuła czy fuksja, łatwo się ukorzenia. Pamiętaj, aby wybierać najświeższy przyrost na zdrowych, niekwitnących pędach i używać czystego noża. Utrzymywanie sadzonek w wilgoci jest niezwykle istotne i chociaż rozgrzana mnożarka znacznie przyspiesza proces, bez niej też się ukorzenią.

1 **PRZYTNIJ** pęd, pozostawiając pąk u nasady, a następnie usuń dolne liście. Pozostaw najwyższe liście, ale największe blaszki skróć o połowę, żeby ograniczyć utratę wody podczas wyrastania korzeni.

2 **UŻYJ** pikownika do posadzenia roślin w doniczce z niezawierającym torfu podłożem zmieszanym ze żwirem lub perlitem. Ugnieć je trochę, a następnie dociśnij sadzonki, aby je zabezpieczyć.

3 **NAWODNIJ** dobrze podłoże wodą o temperaturze panującej w szklarni, aż dolne warstwy będą całkowicie mokre. Podlej konewką z drobnym sitkiem, żeby nie wypłukać sadzonek.

4 **UMIEŚĆ** sadzonki w zakrytej mnożarce lub przykryj je dużą plastikową torbą, aby utrzymać wysoką wilgotność. Regularnie wietrz, żeby zapobiegać pleśnieniu.

KROK PO KROKU Przesadź delikatne byliny

Przesadź delikatne rośliny, które kupiłeś niedawno w centrum ogrodniczym, ponieważ zwykle mają korzenie sięgające aż do krawędzi doniczki i wyczerpały zapasy składników odżywczych z podłoża. Ta stara ziemia prawdopodobnie nie zatrzymuje już wody, dlatego rośliny będą wysychać. Umieść je w pojemnikach, w których mogą pozostać przez resztę lata. Przenieś w docelowe miejsca na zewnątrz, gdy minie ryzyko przymrozków.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/**greenhouse** po więcej informacji na temat uprawy pod osłonami

1 **WYBIERZ** doniczkę o kilka centymetrów większą od doniczki, w której rosła młoda roślina. Włóż nieco podłoża ogrodniczego na dno nowej doniczki.

2 **DELIKATNIE** usuń doniczkę. Jeśli system korzeniowy jest dobry, roślina jest gotowa do przesadzenia. Jeśli nie widzisz jeszcze korzeni na zewnątrz lub jest ich niewiele, poczekaj tydzień lub dwa.

3 **TRZYMAJ** roślinę na środku doniczki i przysyp korzenie podłożem ogrodniczym bez torfu. Nawodnij podłoże i podlej ponownie, gdy będzie suche.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 1a754611c7

Przesadź sadzonki pomidorów wysokopiennych

Przenieś młode sadzonki pomidorów do dużej doniczki i umieść je w miejscu umożliwiającym uprawę tegorocznych plonów. Napełnij doniczkę ziemią. Pomidory są żarłoczne, dlatego do podłoża należy dodać dodatkowe składniki odżywcze w postaci dobrze przekompostowanego obornika lub innej żyznej materii organicznej. Podlej roślinę i wciśnij głęboko mocną tyczkę, do dna doniczki, aby ją podeprzeć. Gdy umieścisz tyczkę przy pojedynczej łodydze, roślina uzyska ładną sylwetkę.

Posadź pomidory głęboko, aby wytworzyły mocne korzenie

Duża doniczka z kilkoma roślinami wysycha wolniej niż mała

Posadź bazylię w doniczkach

Napełnij donicę uniwersalnym podłożem bez torfu, aby posadzić bazylię, która latem przyda się w kuchni.

Bazylia najlepiej rośnie w cieple, dlatego uprawa tej rośliny w szklarni wpływa na wzrost i jakość liści.

Posadź młode sadzonki i obficie podlej. Staraj się utrzymywać raczej niską wilgotność podłoża, a gdy rośliny ruszą ze wzrostem, uszczknij im wierzchołki, żeby się bardziej rozkrzewiły. Trzymaj je w szklarni lub, jeśli masz ciepłe, słoneczne miejsce, wystaw latem na zewnątrz.

UWAŻAJ NA żółknięcie liści

Regularnie sprawdzaj rośliny w szklarni i jeśli zauważysz żółknięcie liści między nerwami, oznacza to, że kończą im się składniki odżywcze. Jeśli korzenie splątały się przy krawędzi doniczki, przenieś je do nieco większych pojemników z dodatkiem świeżego podłoża bez torfu.

Jeśli korzenie nie przylegają jeszcze do doniczki, dodaj do konewki trochę płynnego, uniwersalnego nawozu i tak przygotowanym roztworem podlej rośliny. Dolne liście mogą nie zregenerować się całkowicie, ale nowe przyrosty wkrótce się zazielenią.

KROK PO KROKU Wysiew sałaty

Teraz jest dobry moment, aby zasiać w szklarni partię lub dwie, sałaty lub innych zielonych roślin na sałatkę. Można je zbierać bezpośrednio z doniczki w postaci młodych, ściętych liści lub po prostu sadzić w ogrodzie z innymi warzywami.

Wysiew w szklarni roślin, takich jak rukola i gorczyca chroni je przed pchełkami, które w tym miesiącu mogą być prawdziwą zmorą w ogrodzie. Wysiewaj co tydzień, aby mieć ciągły zapas młodych liści.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/quick-tips po wskazówki na temat łatwych trików ogrodniczych

1 **WYBIERZ** doniczkę o średnicy 13 cm i napełnij ją tuż poniżej krawędzi uniwersalnym podłożem bez torfu. Uciśnij powierzchnię i namocz doniczkę w misce z letnią wodą.

2 **WSYP** nasiona różnych warzyw liściastych, np. sałaty, rukoli lub gorczycy. Przykryj 5 mm warstwą przesianego podłoża i delikatnie dociśnij go do nasion.

3 **UMIEŚĆ** etykietę z nazwą liści z boku doniczki, aby móc je rozpoznać, gdy będą stały wśród innych doniczek na ławce w szklarni.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS.
ZDJĘCIA KROK PO KROKU WYKONANO W: WREST PARK ENGLISH HERITAGE, BEDS.

eprasa.pl 1a754611c7

Wybierz odpowiednie ustawienie sitka, aby dobrze skierować strumień wody

Nawadnianie roślin w donicach

Upewnij się, że rośliny uprawiane w pojemnikach, takie jak zioła, krzewy owocowe i ziemniaki, są regularnie podlewane. Uprawy w donicach wysychają szybciej niż te w ziemi i nie można założyć, że opady deszczu wystarczą, żeby je podlać, ponieważ często spływa on z liści na taras, a nie do podłoża.

Nawadniaj je powoli, tak żeby przesiąkła cała ziemia wokół korzeni. Rośliny w donicach mogą wysychać nawet w pochmurne dni, zwłaszcza gdy wieje wiatr. Szybko rosnące rośliny, takie jak ziemniaki, będą potrzebować więcej wody niż krzewy owocowe.

Podsypywanie ziemi wokół ziemniaków w workach

Zbiór rosnących w workach ziemniaków latem będzie lepszy, jeśli będziesz podsypywać je podłożem.

Możesz użyć ziemi beztorfowej lub trochę starego podłoża zmieszanego z przekompostowanym obornikiem, aby zapewnić roślinom dobry zastrzyk składników odżywczych. Podsypywanie blokuje dostęp światła do nowych pędów, co z kolei stymuluje produkcję bulw na zakopanych łodygach i zwiększa plony.

Przez następne tygodnie zakrywaj przyrosty, aż do napełnienia worka, jednocześnie pamiętając o obfitym podlewaniu.

Stopniowo dodawaj ziemi, aż pędy w worku będą coraz wyższe

UWAŻAJ NA mszycę burakową

Łatwo jest znaleźć mszycę burakową gromadzącą się na pędach bobu – wystarczy co tydzień przeglądać wierzchołki roślin. Można sobie z nią łatwo poradzić, jeśli zostanie wcześnie wykryta i zniszczona. Odetnij wszystkie wierzchołki roślin, żeby usunąć jak najwięcej mszyc. Następnie spłucz resztę mszyc wodą z węża, ochraniając dłonią rośliny, żeby ich nie uszkodzić strumieniem wody.

Nie zapomnij

- Wysiej do gruntu średnio odporne, jednoroczne zioła, np. kolendrę
- Zahartuj, a następnie przepikuj dobrze rozwinięte kapustne, seler i pory
- Wysiej dynie i kabaczki w pomieszczeniu na słonecznym parapecie
- Zbieraj szparagi, młody bób, rzodkiewki i rabarbar
- Zbierz larwy roślinarek z krzaków agrestu
- Wyrwij nowe pędy, które wyrastają z malin

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TIM SANDALL

eprasa.pl 1a754611c7

KROK PO KROKU

Przygotuj truskawki do zbioru

Przygotuj teraz grządkę z truskawkami, aby później owoce były czyste i wolne od pleśni. Ściółkowanie słomą chroni owoce, a także zatrzymuje wilgoć wokół korzeni. Wyłapuj ślimaki. Za pomocą siatki chroń plony przed ptakami, gdy zobaczysz zawiązki owoców.

1 **UŻYJ** łopatki lub widełek, aby napowietrzyć glebę i usunąć wszystkie chwasty, zabierające składniki odżywcze, wodę i światło.

2 **ROZRZUĆ** na czystą i spulchnioną glebę wokół każdego krzaczka granulowany, wysokopotasowy nawóz. Nie syp nawozu bezpośrednio na roślinę.

3 **WYŚCIÓŁKUJ** słomą, aby owoce nie leżały na ziemi. Podnieś liście i wsuń słomę, szczególnie pod kwiaty, które zawiązują owoce.

Upewnij się, że ziemia zawiera dużo materii organicznej, aby zapewnić silniejszy wzrost

Posadź fasolę szparagową

Jeśli prognozy są pomyślne i nie zapowiada się chłodna ani wietrzna aura, to dobry moment na sadzenie fasoli szparagowej. Przy złej pogodzie, duże liście ulegają silnemu zniszczeniu, ale po ukorzenieniu wzmacniają się.

Fasolę uprawiaj w odchwaszczonej ziemi w pełnym słońcu. Za pomocą łopatki posadź sadzonki w odległości 20 cm od siebie i wbij krótki palik, do którego przywiążesz rośliny, żeby miały wsparcie.

Aby roślina mogła się swobodnie piąć, stosuj zasadę: jedna roślina na tyczkę co 15 cm. Wkrótce rosnący wierzchołek pędu zacznie się krzewić. Po posadzeniu obficie podlej wodą i usuń wszystkie uszkodzone podczas pracy liście.

Posiej kukurydzę cukrową

Wykorzystaj ciepłą pogodę, wysiewając kukurydzę cukrową bezpośrednio do gruntu, na zbiory późnym latem lub wczesną jesienią.

Przygotuj dobrze osuszone, odchwaszczone miejsce w pełnym słońcu. Siej nasiona w grupach, a nie w rzędach; zapylają się nawzajem poprzez powietrze, więc o wiele lepiej będą owocować we własnym towarzystwie.

Siej na głębokość 2-3 cm w odległości 45 cm. Umieść po dwa nasiona w jednym miejscu, a później wyrwij jedną słabszą roślinę. Dobrze ją podlej.

W maju wysiew bezpośrednio do gruntu jest łatwiejszy niż wcześniejszy siew do doniczek

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/**vegetable** po więcej wskazówek na temat uprawy warzyw

Przerwij rzędy pasternaku

Pasternak to duża roślina, które potrzebuje sporo miejsca, dlatego należy go przerwać, żeby dobre rósł. Przerywaj pasternak, jedną ręką przytrzymując ziemię wokół rośliny, którą planujesz zostawić, a drugą delikatnie wyciągaj z ziemi nadmiar sadzonek. Idź wzdłuż rzędu, starając się usunąć słabsze rośliny, ale upewniaj się, że każda pozostała roślina ma wokół siebie 10-15 cm przestrzeni.

Zakończ, udeptując ziemię wzdłuż rzędu, na wypadek gdyby którakolwiek z roślin uległa poluzowaniu w trakcie przerywania, a potem obficie je podlej.

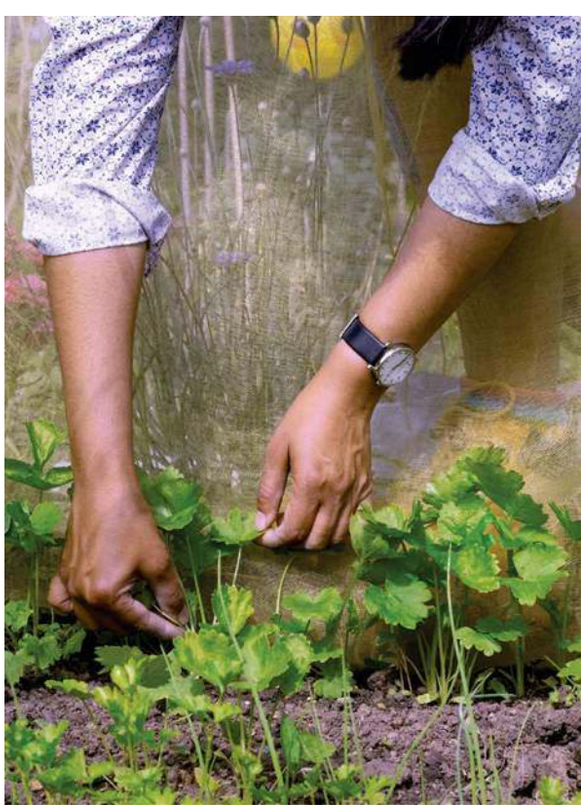

Osłony siatkowe zmniejszają prawdopodobieństwo pojawienia się połyśnicy marchwianki po przerzedzeniu

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

CZAS NA PRZYCINANIE

Wiele roślin weszło już w fazę intensywnego wzrostu, więc jest co ciąć, przekonuje **Frances Tophill**

Maj jest magicznym miesiącem. Oficjalnie wiosna dobiega końca, lecz można odnieść wrażenie, że jesteśmy w centrum wydarzeń. Dni są znacznie dłuższe, a słońce zapewnia prawdziwe, ale delikatne ciepło. Świat wypełniają zieleń i świeżość, dostarczane przez rośliny cebulowe – barwne tulipany, kamasje, irysy i czosnki.

W ogrodzie wszystko rośnie pełną parą i jeśli chcesz utrzymać trawnik w ryzach, będziesz zajęty regularnym koszeniem – chyba że przyłączysz się do akcji „No Mow May" [„Maj bez kosiarki" – red.] Gdy tylko się ociepli, będzie można już bezpiecznie zacząć sadzić delikatne rośliny i przycinać gatunki podatne na mróz. Teraz zaczyna się też czas strzyżenia topiarów; można także przyciąć zniszczone przez mróz przyrosty na roślinach tropikalnych.

Maj to także idealny moment, aby zabrać się za porządki i przygotować rośliny na lato. Rozstawienie podpórek wokół roślin podatnych na przewracanie się będzie bardziej skuteczne teraz, niż później, gdy już stracą równowagę. Nowe przyrosty wkrótce je zasłonią. Podobnie, przycięcie późno kwitnących letnich bylin metodą „Chelsea chop" zmniejszy ich ostateczną wysokość i sprawi, że będą mniej podatne na zniszczenie przez wiatr.

Rozpocznij cięcie formowanych śliw i wiśni pod koniec miesiąca, aby uniknąć choroby grzybowej zwanej srebrzystością liści

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM
LOKALIZACJA: WEST DEAN GARDENS, SUSSEX

Przytnij teraz te rośliny

Teraz, gdy zrobiło się ciepło, można już przyciąć wiele różnych roślin, a dzięki tej różnorodności praca staje się przyjemniejsza.

BUKSZPAN (*Buxus*) – przytnij teraz rośliny zimozielone, takie jak bukszpan i wawrzyn, ale zawsze przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy w żywopłotach i krzewach nie ma gniazd ptaków.

BANANOWIEC (*Musa basjoo*) – wytnij uszkodzone przez mróz części łodygi. Po bardzo mroźnej zimie ten bananowiec może odbić u nasady pędów.

PIGWOWIEC (*Chaenomeles*) – jeśli krzew przerósł już przeznaczoną mu przestrzeń, teraz jest najlepszy czas na jego przycięcie. Uważaj tylko na jego ciernie.

SZAŁWIA (*Salvia officinalis* i jej odmiany) z czasem może zacząć się pokładać. Aby tego uniknąć, co roku lekko ją przytnij, aby nie stała się zbyt rozłożysta.

Przytnij byliny na rabatach

Przytnij teraz późno kwitnące byliny, aby utrzymać dobry wygląd rabaty przez dłuższy czas. Cięcie można przeprowadzić na szerokiej gamie bylin rosnących w różnych miejscach na rabatach, aby sterować ich czasem kwitnienia – można przyciąć np. dzielżany. Możesz wyciąć całe kępy, aby opóźnić kwitnienie o około miesiąc, albo po prostu skrócić wybrane łodygi, aby wydłużyć czas kwitnienia. Taki zabieg zwiększy również ogólną liczbę kwiatów.

Tych roślin nie przycinaj

Powstrzymaj się od cięcia bzu czarnego (*Sambucus nigra*), aby móc cieszyć się jego puszystymi kwiatostanami

✕ **KLONY** – jeśli zostaną teraz przycięte, mogą puszczać dużo soków, podobnie jak kilka innych roślin, które silnie płaczą na wiosnę, np. winorośle czy brzozy.

✕ **BZY** – bzy czarne wkrótce zakwitną, więc odłóż cięcie, aby cieszyć się ich wyglądem. Z kwiatów można przygotować pyszne kordiały.

✕ **LAWENDA** – ponieważ jest wystarczająco ciepło, tę aromatyczną roślinę właściwie można już teraz przyciąć, ale opóźni to jej kwitnienie. Jeśli masz kilka egzemplarzy, przytnij tylko niektóre, aby zapewnić zapylaczom dłuższą dostawę nektaru.

✕ **RÓŻE** – jest już trochę za późno na ich przycinanie – zabieg może poskutkować mniejszą liczbą kwiatów i znacznie późniejszym kwitnieniem

eprasa.pl 1a754611c7

Cięcie bylin metodą „Chelsea chop"

Cięcie metodą „Chelsea chop" (nazwa wzięła się stąd, że najlepiej je wykonać wtedy, gdy odbywa się Chelsea Flower Show) pozwala uzyskać nieco większą kontrolę nad bylinami kwitnącymi późnym latem. Usunięcie szybko rosnącego wierzchołka łodygi poskutkuje bardziej krzaczastym i zwartym pokrojem rośliny, która dzięki temu będzie wymagała mniej podpierania w dalszej części roku. Cięcie należy przeprowadzić wtedy, gdy minie ryzyko wystąpienia przymrozków oraz kiedy roślina jest w fazie aktywnego wzrostu, ale zanim zaczną tworzyć się pąki kwiatowe. Postaraj się skrócić pędy o jedną trzecią lub nawet o połowę. Takie postępowanie opóźni również kwitnienie o miesiąc lub dwa, ale zazwyczaj otrzymasz też więcej kwiatów.

Wykorzystaj metodę „Chelsea chop", aby zapobiec wyleganiu wysokich rozchodnikowców, takich jak rozchodnikowiec okazały (*Hylotelephium spectabile*)

Krok po kroku

1 WYBIERZ odpowiednią bylinę kwitnącą późnym latem, taką jak wyprostowany rozchodnikowiec (*Hylotelephium*), wysoka jeżówka, dzielżan, floks wiechowaty lub penstemon.

2 WYKONAJ cięcie – odetnij od jednej trzeciej do jednej drugiej każdej łodygi, możliwie równomiernie na całej roślinie. Zawsze tnij tuż nad węzłem liściowym.

3 POSTARAJ SIĘ uzyskać wyrównaną, zaokrągloną kępę. Chociaż będzie wyglądać inaczej niż wcześniej, z dużej odległości nie będzie wyraźnie widać, że została mocno przycięta.

Dobra rada

Po każdym użyciu wyczyść nożyce do żywopłotu. W ten sposób uzyskasz gładkie powierzchnie cięcia, lepszy efekt i unikniesz rozprzestrzeniania się chorób. Zwiększysz także bezpieczeństwo, zapobiegając zakleszczaniu się resztek między ostrzami.

Od czasu do czasu należy również naostrzyć zęby, ale UPEWNIJ SIĘ, że urządzenie jest wyłączone, a bateria lub świece zapłonowe wyjęte, aby zapobiec przypadkowemu uruchomieniu. Regularnie oliw ostrza, sprawdzaj filtry powietrza i nie zostawiaj paliwa w zbiorniku na zimę.

Regularnie czyść i oliw nożyce do żywopłotów

W ten sposób przytnij także…

W ten sposób można przyciąć wiele innych bylin kwitnących późnym latem, w tym:

- Rumian żółty (*Anthemis tinctoria*) dobrze reaguje na cięcie metodą „Chelsea chop", ale bardziej rozkrzewione okazy można ciąć jak krzewy, nadając im półkolistą formę.
- Nawłoć (*Solidago*) może urosnąć bardzo wysoko, więc rozważ skrócenie niektórych, ale nie wszystkich, łodyg. W ten sposób nadasz im różną wysokość i rozłożysz kwitnienie w czasie, zapewniając zapylaczom źródło pożywienia na dłużej.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; EYEWAVE/GETTY
LOKALIZACJA: WEST DEAN GARDENS, SUSSEX

Rozchodnikowiec (*Hylotelephium*)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Kwitnienie								■	■	■		
Cięcie					■							

eprasa.pl 1a754611c7

Odpowiadamy na pytania ogrodników

Nasi eksperci odpowiadają na pytania, w tym: czym zastąpić spleśniałe tekturowe tubki na sadzonki, jak stworzyć naturalne oczko wodne oraz jak najlepiej rozmnożyć wyjątkowy mak

Bob Flowerdew
Bob jest ogrodnikiem ekologicznym i zaprojektował swój ogród tak, aby uprawiać dużo warzyw, owoców i kwiatów ciętych

Christine Walkden
Christine występuje w programie BBC1 The One Show. Jest także wykładowczynią i pilotką wycieczek oraz autorką wielu publikacji

Matt Biggs
Matt szkolił się w Kew i od ponad 30 lat zawodowo zajmuje się ogrodnictwem

P Jakie rośliny przetrwają w moim gorącym jak piec ogrodzie?

Tara Walters, Wallington

O CHRISTINE ODPOWIADA

Biorąc pod uwagę rekordowe temperatury, jakie ostatnio panowały w kraju, trudno dać jednoznaczną odpowiedź, ponieważ wiąże się to z wieloma czynnikami.

Wybrałabym jednak rośliny, które w naturalny sposób przystosowały się do suszy: rośliny o liściach w kolorze np. srebrzystym lub szarym, odbijającym światło słoneczne; rośliny o małych liściach, z woskową powłoką lub drobnymi włoskami, jako barierą izolacyjną zatrzymującą powietrze. Rośliny płożące, przylegające do ziemi lub te, które latem są w stanie uśpienia, takie jak wiosenne gatunki cebulowe, również nie lubią najgorętszych temperatur.

Dodanie dużej ilości materii organicznej do gleby zwiększy zatrzymywanie wilgoci, podobnie jak regularne, coroczne ściółkowanie dobrze rozłożonym kompostem organicznym na głębokość 8 cm. W przypadku nowo posadzonych roślin w ogrodzie, należy je regularnie podlewać w czasie suszy, żeby nie wyschły.

Drobne włoski na liściach czyśćca wełnistego chronią go przed suchym i gorącym powietrzem

Ostnica olbrzymia, gdy już się ukorzeni, jest odporna na suszę

O MATT ODPOWIADA Jeśli masz w ogrodzie ciężką glebę, która zimą podmaka, sadź rośliny na kopcach lub dodaj do niej żwiru ogrodniczego i ściółkuj ją. Rośliny śródziemnomorskie radzą sobie z letnią suszą, ale nie lubią zimowej wilgoci.

Wiele z nich wydziela olejki zapachowe, zwłaszcza lawenda, santolina cyprysikowata, szałwia, tymianek lub czystek, który późną wiosną wytwarza masę krótkotrwałych, pojedynczych kwiatów. Weź również pod uwagę kwitnącą późnym latem perowskię łobodolistną (*Perovskia atriplicifolia*) o srebrzystych liściach i lawendowych kwiatach; eleganckie trawy, takie jak ostnica olbrzymia (*Stipa gigantea*) lub kwitnące wiosną wilczomlecze, takie jak wilczomlecz mocny (*Euphorbia rigida*). Inną opcją jest korokia (*Corokia cotoneaster*) o małych żółtych kwiatach, a później czerwonych jagodach.

Jeśli szukasz inspiracji, zafunduj sobie weekend w Essex, odwiedzając suche ogrody Beth Chatto i pobliski RHS Hyde Hall.

P Pomocy! Tekturowe tubki, w których posialiśmy nasiona, spleśniały

Jan Saunders, email

O BOB ODPOWIADA

zauważyłem to kilka lat temu i przyjrzałem się temu. Niektórzy producenci rzeczywiście używali środków grzybobójczych do powstrzymywania pleśni i to wydawało się prawdopodobnie większym problemem. Z dodatkami lub bez, tuby zdawały się sprzyjać powstawaniu pleśni.

Podczas moich własnych prób z groszkiem pachnącym i kukurydzą cukrową w większości tubek pojawiła się pleśń, ale najwyraźniej nie uszkodziła ona kukurydzy. Mogła jednak zaszkodzić innym, mniej odpornym gatunkom.

W przypadku roślin o delikatnych korzeniach sadzenie ich w tubkach ułatwiło przesadzanie. Jednak wyniki były dość niejednoznaczne, gdyż prawdopodobnie rośliny w kartonowych tubach wysychały szybciej niż te w doniczkach. Ponieważ zarówno środek grzybobójczy jak i pleśń były niepożądane, zachowując ostrożność, zacząłem robić doniczki z papieru, owijając go wokół drewnianego stożka.

Doniczki papierowe są cieńsze, dzięki czemu zmniejsza się ryzyko rozwoju pleśni

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

pytania i odpowiedzi

P Czy mogę używać pokruszonych szyszek jodłowych jako ściółki ogrodowej?

Eileen Murphy, Cheshire

O BOB ODPOWIADA Tak i nie. To piękna, estetyczna ściółka, równie skuteczna jak każda luźna ściółka, lecz jednocześnie skuteczna tylko w stosunku do chwastów jednorocznych.

Jeśli masz jakieś chwasty wieloletnie, szczególnie te, które rozprzestrzeniają się za pomocą rozłogów, kłączy lub łodyg, tylko pogorszysz sytuację. Najpierw, jako barierę, należy rozłożyć grubą geowłókninę.

P Które kwitnące pnącza będą rosnąć na północno-wschodniej ścianie?

Felice, Londyn

O MATT ODPOWIADA Ogniki (*Pyracantha*) o kremowobiałych kwiatach to idealne krzewy przyścienne, odpowiednie do tych warunków. Ognik 'Cadrou' jest idealny, ponieważ jest odporny na choroby.

Pigwowiec pośredni (*Chaenomeles* × *superba*) 'Nicoline' wiosną daje odrobinę szkarłatu. Spróbuj posadzić pigwowiec okazały (*Chaenomeles speciosa*), aby uzyskać białe, różowe kwiaty pojawiające się na nagich łodygach. *Pileostegia viburnoides* [roślina należąca do rodziny hortensjowatych – red.] to wolno rosnące, czepne pnącze o skórzastych, wąskich liściach i gęstych kolcach oraz małych, kremowych kwiatach rozwijających się późnym latem.

Powojniki (*Clematis*) dłużej utrzymują kolor: np. odmiana 'Fujimusume' ma duże, jasnoniebieskie kwiaty późną wiosną i ponownie zakwita wczesną jesienią.

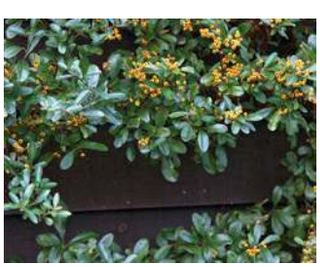

Ognik kwitnie wiosną, a później wydaje kolorowe owoce

Wstaw podpory wcześnie i umieść je możliwie jak najniżej

P Jak najlepiej podpierać ostróżki?

Sandra, email

O CHRISTINE ODPOWIADA Każdy sposób jest dobry i skuteczny. Ważne jest, aby posadzić ostróżki na tyle wcześnie, żeby roślina mogła przerosnąć przez podpory, które ją ukryją. Niskie obręcze sprawdzają się w osłoniętych miejscach, ale jeśli rośliny rosną na stanowisku narażonym na podmuchy wiatru, zdecydowałbym się na użycie bambusowych tyczek ze sznurkiem między nimi, aby utworzyć stelaż.

Pod względem cech reprodukcyjnych sadzonki są lepsze niż nasiona

P Czy z nasion kwiatu maku, różniącego się od innych na tej samej roślinie, wyrośnie podobna roślina?

John N. Stevenson, email

O BOB ODPOWIADA Być może, ale prawdopodobnie nie – lecz jeśli zasiejesz setki nasion i wyhodujesz rośliny do etapu wytwarzania kwiatów, możesz mieć szczęście. Jeśli jednak ten kwiat znajdował się na osobnej łodydze wyrastającej spod ziemi, być może uda się oddzielić ten kawałek korzenia, a następnie wyhodować roślinę powtarzającą takie same kwiaty z większą szansą powodzenia.

P Jak mogę stworzyć dobre naturalne oczko wodne?

Jan Tolfree, email

O MATT ODPOWIADA oczko wodne potrzebuje płytkich ścian i stref o różnej głębokości. Obsadzenie obrzeża długą trawą daje żabom możliwość przyczepienia się podczas wspinania. Przybrzeżne rośliny, takie jak knieć błotna, dostarczą kwiatów zapylaczom, a pionowe łodygi irysa wodnego zapewnią ważkom miejsca do odpoczynku.

Dwie trzecie oczka powinno być pokryte roślinami o pływających liściach, takimi jak lilie wodne, aby zapewnić cień, ochronę kijankom i służyć jako lądowiska dla pszczół przylatujących się napić. Rośliny podwodne, takie jak rogatek, pływają pod powierzchnią.

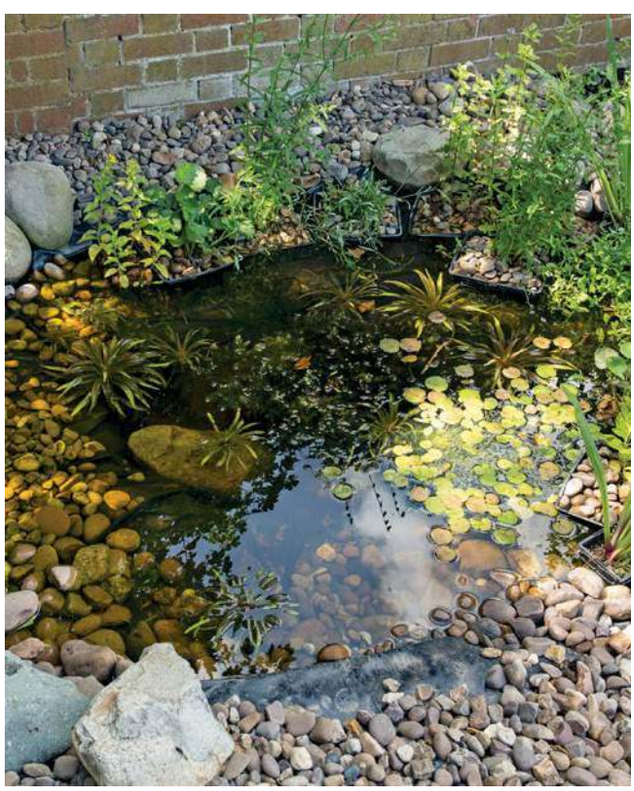

Niskie liście zapewniają ochronę małym żabom i ropuchom

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 1a754611c7

Felieton

Opowieści Titchmarsha

Nie da się pracować w ogrodzie bez poczciwej taczki, dlatego obdarz swoją należnym jej szacunkiem, mówi **Alan**

W dzisiejszych czasach ogrodnicy mają do wyboru tyle gadżetów, że kusi, aby uwierzyć, że zanim je wynaleziono, praca w ogrodzie była czystą mordęgą: mamy komputerowo sterowane nawadnianie, bazujące na montowanym na ogrodowym kranie małym zegarze na baterie, automatyczne wentylatory w szklarni, a teraz – idź precz, szatanie! – kosiarki automatyczne, które przytną trawę, gdy będziemy sobie wygodnie siedzieć przed telewizorem. Fuj!

Choć dzięki niektórym z tych wynalazków mamy znacznie mniej pracy i jest nam po prostu wygodniej, bez wielu moglibyśmy świetnie się obejść. Ja jednak za nic w świecie nie chciałbym pozbyć się sprzętu, który wynaleziono prawie dwa tysiące lat temu – taczki.

Pierwszy znany nam wizerunek wózka z jednym kołem pochodzi z Chin, z nagrobka z czasów dynastii Han, czyli z drugiego wieku naszej ery. Wiemy też, że w roku 231 chiński przywódca wojskowy Zhuge Liang nadzorował budowę jednokołowego wozu, który miał przewieźć po trudnym terenie zaopatrzenie dla armii.

> Taczka ma jeszcze jedno zastosowanie: zaparkuj ją, przechyl tak, aby rączki spoczywały na ziemi i już masz wygodne, niskie krzesełko, na którym możesz zasiąść, aby raczyć się herbatką

Co dziwne, taczka pojawiła się w Europie dopiero prawie tysiąc lat później – i to wówczas stała się absolutnie niezbędnym sprzętem w ogrodach i na budowach. Jest prosta, ale niezwykle ułatwia życie – jej działanie bazuje na sile naszych mięśni i wyczuciu równowagi. Taczka sprawia, że transport w ogrodzie to przyjemność – o ile tylko utrzymujemy ją w dobrym stanie.

Podstawowy model taczki poddawano tysiącom modyfikacji – niektóre z nich były udane, a inne wręcz przeciwnie. Gdy wynalazca bezworkowego odkurzacza, James Dyson, zobaczył, jak tradycyjna taczka utknęła w błocie, wymyślił w 1974 roku taczkę z kulistym kołem. Ponadto jego taczka była lżejsza, bo skrzynię wykonano z uformowanego tworzywa sztucznego.

Ogromnie podziwiam Sir Jamesa i jego urządzenie do sprzątania, ale jeśli w ogrodzie jest pełno błota, najlepiej jest trzymać się od rabat czy trawników z daleka, dopóki ziemia nie przeschnie. Poza tym choć zwalista piłka plażowa występująca w charakterze koła lepiej rozkłada ciężar ładunku, na mojej pełnej ostrych kamieni ziemi byłaby nieustannie dziurawiona.

Wybaczcie, że skupię się tu na tak zwanej taczce budowlanej – tradycyjnej odmianie taczki z metalową skrzynią, stalowymi rączkami i nóżkami o okrągłym przekroju oraz z pneumatyczną oponą z gumy. Dostępne są modele z pełnymi oponami, które nie ulegają przebiciu, ale są zdecydowanie cięższe, przez co pchanie taczki wymaga więcej siły.

Jeśli korzystasz z taczki ze skrzynią ze stopu aluminium, jesteś w najlepszej sytuacji. Poprę to własnym przykładem: mam cztery takie taczki. Są w różnym wieku i stoją oparte rączkami o płot za szklarnią. Dzięki takiej pozycji nie zbiera się w nich woda i zabierają mniej miejsca.

Przy załadunku pamiętaj, aby ciężar spoczywał w głównej mierze nad kołem, bliżej przodu taczki, a nie przy rączkach. Dzięki temu łatwiej jest podnieść rączki i ruszyć do przodu. Koniecznie dbaj też o stan opony – uzupełniaj w niej powietrze, aby tylko sam środek dotykał ziemi. Gdy opona ma flaka, korzystanie z taczki jest naprawdę męczące.

Z myślą o jesieni warto zainwestować w pionowe, łatwe w montażu ograniczniki podwajające ilość liści, jakie można jednorazowo przewieźć taczką.

Taczka ma jeszcze jedno zastosowanie – przydatne, gdy trochę się już napociłeś, wożąc ziemię, kompost czy worki z tym czy owym. Zaparkuj ją, przechyl tak, aby rączki spoczywały na ziemi i już masz wygodne, niskie krzesełko, na którym możesz zasiąść, aby raczyć się herbatką czy kawą – ten sprytny trik podejrzałem u Roweny Cade, twórczyni amfiteatru Minack Theatre w Kornwalii.

Następnym razem, gdy położysz ręce na rączkach swojej taczki, cicho jej podziękuj i daj jej nagrodę za „długoletnie zasługi dla ogrodu" – parę kropel oleju, aby kółko przestało wreszcie skrzypieć.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM, ILUSTRACJA: CHRIS MADDEN ILLUSTRATION

eprasa.pl 1a754611c7

Gardeners' World EDYCJA POLSKA

Polska

Redaktor naczelna
Małgorzata Wójcik
malgorzata.wojcik@avt.pl

Redaktor merytoryczny
Łukasz Skop
lukasz.skop@avt.pl

Asystent wydawcy
Anna Cember
anna.cember@avt.pl

Współpracownicy
Anna Moroz-Darska,
Bożka Piotrowska,
Ewa Kuczyńska,
Katarzyna Kaczan-Borowska,
Marta Karcz,
Grzegorz Falkowski,
Katarzyna Bellingham,
Małgorzata Kalemba-Drożdż

Marketing i reklama
Marta Zaczek
marta.zaczek@avt.pl
tel. 22 257 84 76

Anna Brzywczy
anna.brzywczy@avt.pl
tel. 883 125 997

DTP
Studio Adekwatna

Prenumerata
prenumerata@avt.pl
tel. 22 257 84 22 (godz. 10:00–14:00)

Kolportaż
Paweł Gago
pawel.gago@avt.pl
tel. 22 257 84 24

United Kingdom

GARDENERS` WORLD
MANAGING DIRECTOR
Catriona Bolger

EDITOR-IN-CHIEF
Lucy Hall

ASSOCIATE EDITOR
David Hurrion

BBC STUDIOS, UK PUBLISHING
CHAIR, EDITORIAL REVIEW BOARDS
Nicholas Brett

MANAGING DIRECTOR, CONSUMER PRODUCTS AND LICENSING
Stephen Davies

COMPLIANCE MANAGER
Cameron McEwan

DIRECTOR, MAGAZINES AND CONSUMER PRODUCTS
Mandy Thwaites

UK.publishing@bbc.com
www.bbcstudios.com

IMMEDIATE MEDIA CO LTD
CHAIRMAN
Martin Weiss

CEO
Tom Bureau

DIRECTOR OF INTERNATIONAL LICENSING AND SYNDICATION
Tim Hudson

INTERNATIONAL PARTNERS MANAGER
Molly Hope-Seton

Adres redakcji
„Gardeners' World. Edycja Polska"
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa
tel. 22 257 84 99
www.magazyngardenersworld.pl

Źródłowe materiały publikacyjne pochodzą z miesięcznika brytyjskiego „Gardeners' World".

© Copyright 2024 AVT

Mimo wszelkich starań przy opracowaniu materiału do tego czasopisma, wydawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek błędy w tym czasopiśmie.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone na łamach pisma „Gardeners' World. Edycja Polska" treści reklamowe oraz artykuły promocyjne.

Wydawca
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa tel. 22 257 84 99

Wydawnictwo AVT należy do Izby Wydawców Prasy

Miesięcznik, nr 5/2024

Magazyn jest wydawany na licencji brytyjskiego wydawnictwa Immediate Media Co Ltd

oraz BBC Studios

BBC Gardeners World magazine is published by AVT-Korporacja Sp. z o.o. under licence from BBC Studios, Television Centre, Wood Lane, London W12 7TQ. The Gardeners World logo and the BBC Blocks are the trade marks of the British Broadcasting Corpo-ration. Used under licence. © Immediate Media Company Limited. All rights reserved. Reproduction in whole or part prohibited without permission.

W następnym numerze...

czerwcowe wydanie

w sprzedaży pod koniec maja

Najciekawsze domowe kaktusy

Warzywa i zioła na parapety

Polecane sklepy ogrodnicze

The Garden Bellingham – sklep internetowy
501 420 622 • kontakt@kasiabellinghamsklep.pl • www.kasiabellinghamsklep.pl

TopSzklarnie.pl – sklep internetowy
516 809 133 • szklarnie@agrocentrum.com.pl • www.topszklarnie.pl

Krotoszyn

Szkółka Bielawni Anna Bielawna
63-700 Krotoszyn, Ordonówny 1/lok. 6
66 471 28 30 • biuro@szkolkabielawni.pl
www.sklep.szkolkabielawni.pl

Nowodworce

Davis & Kryjan-Gardens s.c.
Centrum Ogrodnicze
16-010 Nowodworce, Kwiatowa 7
85 744 15 95 • ogrody@dkgardens.pl
www.dkgardens.pl

Płońsk

Centrum Ogrodnicze Eljan
09-100 Płońsk, Skarżyn, Wyszogrodzka 14
603 984 504 • info@eljan.eu
www.eljan.eu

Pruszków

Centrum Ogrodnicze Panek
05-800 Pruszków, Dąbrowskiej 12
500 251 622 • biuro@e-panek.pl
www.e-panek.pl

Suwałki

Centrum Ogrodnicze Ilex
Roman Marek Barwicki
16-400 Suwałki, Wojska Polskiego 56
87 566 61 91 • ilex.suwalki@op.pl
www.ilex.suwalki.pl

Tuczempy

Centrum Ogrodnicze Piotrów Alicja Piotrów
37-514 Tuczempy, Kwiatowa 7
16 623 19 84 • kwiaty.piotrow@wp.pl
www.ogrodnictwo-piotrow.pl

W tych sklepach zawsze znajdziesz magazyn „Gardener's World. Edycja Polska" oraz wydania specjalne.
Serdecznie zapraszamy wszystkie sklepy ogrodnicze do współpracy B2B:
22 257 84 99 (godz. 10:00–14:00) • prenumerata@avt.pl

APLIKACJA **KRONEN®**
Z LILY AI*

CAŁA WIEDZA OGRODNICZA W JEDNYM MIEJSCU

CAŁA WIEDZA OGRODNICZA W JEDNYM MIEJSCU

LILY AI

KATALOG PRODUKTÓW

POBIERZ APLIKACJĘ

EKSPERCKA WIEDZA

BAZA WIEDZY

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

GET IT ON Google Play

Download on the App Store

***LILY AI** - to wirtualny doradca ogrodniczy stworzony przez firmę **KRONEN®**, dostępny w aplikacji na telefon lub w formie widgetu na stronę internetową. **LILY** działa w formie czatu, oferując porady i odpowiada na pytania z zakresu ogrodnictwa, bazując na wyspecjalizowanej wiedzy ekspertów **KRONEN®** oraz wykorzystując zasoby AI. Dostęp do **LILY** jest łatwy i wygodny dzięki dedykowanej aplikacji mobilnej. **LILY** posiada funkcję rozpoznawania gatunków roślin z przesłanych zdjęć.

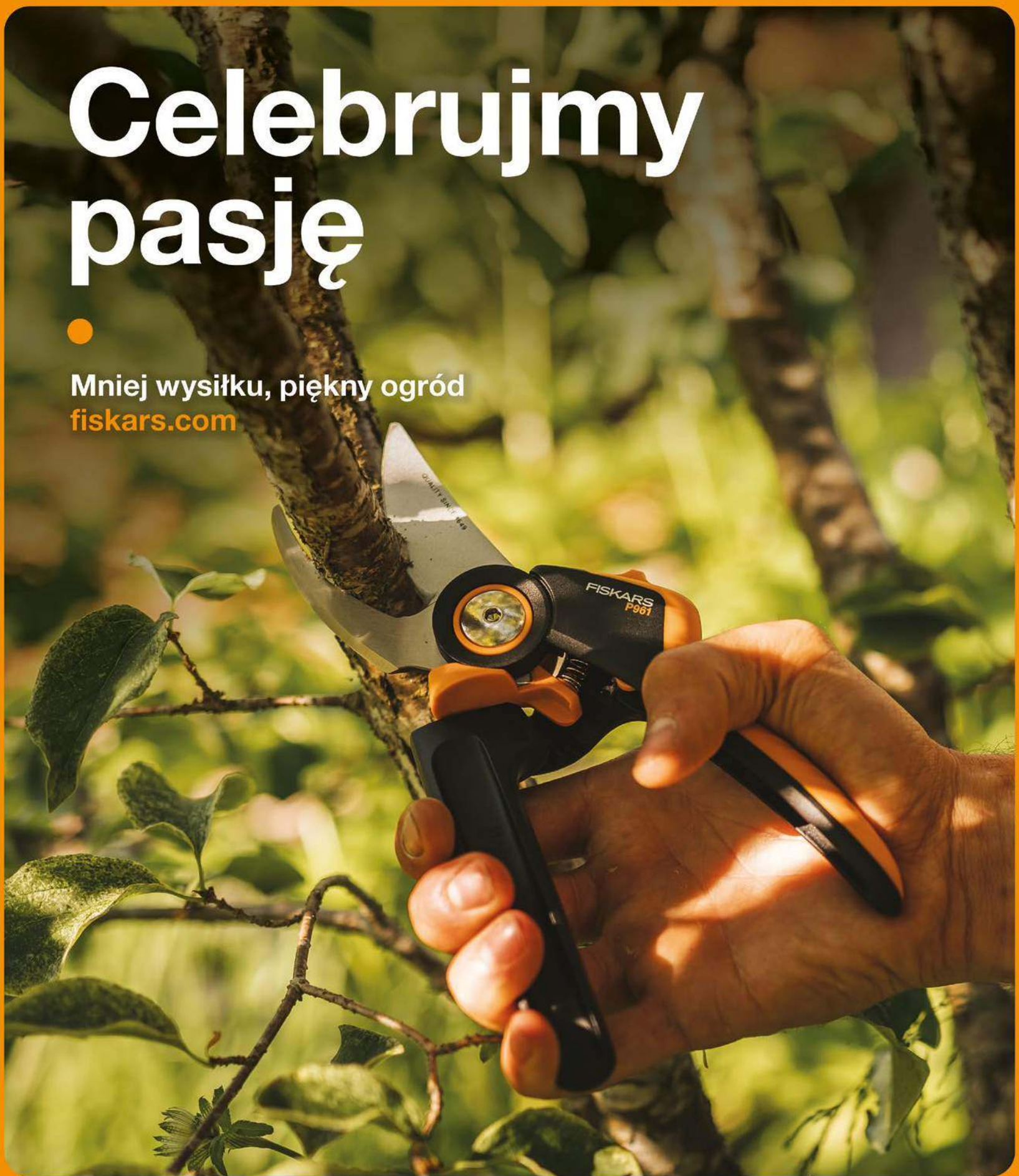

FISKARS

QUALITY SINCE 1649